

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Doktora Programı

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE OTANTİK
DOKÜMANLARIN KULLANIMI VE A1-A2 DÜZEYİNDE DİL
BECERİLERİNE ETKİSİ**

Emrah GÖÇMEN

Doktora Tezi

Ankara, 2018

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE OTANTİK DOKÜMANLARIN
KULLANIMI VE A1-A2 DÜZEYİNDE DİL BECERİLERİNE ETKİSİ

Emrah GÖÇMEN

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçe Ėretimi Doktora Programı

Doktora Tezi

Ankara, 2018

KABUL VE ONAY

Emrah Göçmen tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi” başlıklı bu çalışma, 06 Aralık 2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından [Doktora tezi] olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Ayşe Şirin OKYAYUZ (Başkan)

Prof. Dr. Mümtaz KAYA (Danışman)

Doç. Dr. Nazmiye TOPÇU TECELLİ

Doç. Dr. Melek ALPAR

Doç. Dr. Nizamettin KASAP

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yunus KOÇ
Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

27 / 12 / 2018

(İmza)

Emrah GÖÇMEN

¹Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

*Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Prof. Dr. Mümtaz KAYA danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

27/12/2018

İmza

Adı SOYADI

Emrah GÖÇMEN

Oğlum Boran'a

ÖZET

Emrah GÖÇMEN. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi” Doktora Tezi, Ankara, 2018

Bu araştırmada “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi” konusu incelenmiştir. Araştırmanın amacı, iletişimsel ve eylem odaklı yaklaşımın en önemli parçası olan “otantik dokümanların” Fransızca ve Türkçe ders kitaplarında nasıl ele alındığını, hangi iletişimsel niyetler için hangi yöntemlerle ders etkinliklerinde kullanıldığını ortaya çıkarmaktır. Bu kapsamda tezimizin araştırma sorularına cevap bulunabilmesi amacıyla, güncel yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarından “Yeni Hitit Yabancılar İçin A1-A2 ” ve Fransızca öğretiminde kullanılan “Tendances A1-A2” adlı ders kitaplarında kullanılan otantik dokümanlar kültürel ve dilbilimsel açıdan incelenmiştir. Bu kitapta bulunan konular ve temalar temelinde ve de göreve dayalı öğrenme yöntemindeki teknikler ışığında, gündelik hayata dair dil becerileri ölçme uygulamaları hazırlanmış, konuya uygun belirlenmiş otantik dokümanlar oluşturulmuş ve bunlar sınıf ortamında Ankara Charles de Gaulle Fransız Lisesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilere uygulanmıştır. Çalışma, bu görevler ve verilen durumlarla öğrencilerin dil becerilerine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Elde edilen verilerde otantik dokümanların dil becerilerine etkisi tezin sonuç bölümünde değerlendirilmiştir. Tez yazım aşamasında kullanılan otantik doküman uygulama etkinlikleri, tezin ekler bölümünde somut örnek teşkil etmesi amacıyla sunulmuştur. Araştırma sonunda elde ettiğimiz bulgularla, tezimiz için seçtiğimiz yabancı dil Türkçe öğretiminde kullanılan otantik dokümanların dil becerilerine katkı sağladığı gözlenmiştir. Özellikle öğrencilere yapılan uygulama etkinlikleri AOBM A1- A2 seviyesi (başlangıç) kapsamında dil becerilerini geliştirme sürecinde otantik dokümanların katkı sağladığını, fakat öğrencilerin söz edimlerini gerçekleştirme aşamasında ana dil ve kültürel etkenler etkisinde kaldıklarını ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: Türkçe öğretimi, otantik dokümanlar, eylem odaklı yaklaşım, iletişimsel yaklaşım, dil becerileri.

ABSTRACT

Emrah GÖÇMEN. “The Use of Authentic Documents in Teaching Turkish as a Foreign Language and its Effects on Language Skills at A1-A2 Level” Phd Thesis, Ankara, 2018

In this research, “The Use of Authentic Documents in Teaching Turkish as a Foreign Language and its Effect on Language Skills at A1-A2 Level was examined”. The aim of the research is to reveal how authentic documents, which are the most important part of the communicative and task-based approach, are handled in French and Turkish textbooks, and which methods are used in lecture activities for communicative intentions. In this context, in order to find answers to the research questions of our thesis, authentic documents which are used in the textbooks “Tendances A1-A2” used in the teaching of “New Hitit Foreigners A1-A2” and French in the current foreign language Turkish textbooks were examined culturally and linguistically. In the light of the subjects and themes contained in this book and in the light of the techniques in the task-based learning method, language skills measurement practices on daily life were prepared and authentic documents determined according to the subject were created. They were applied to foreign students who were learning Turkish as a foreign language at the Charles de Gaulle French High School in Ankara. The study aims to contribute to the language skills of the students with these tasks and the given situations.

According to the obtained data, the effects of authentic documents on language skills are evaluated in the conclusion section of the thesis. Authentic document application activities used in the thesis writing phase are presented in order to form a concrete example in the thesis section. According to the findings of the study, it has been observed that the foreign language we have chosen for our thesis contributes to the language skills of authentic documents used in teaching Turkish. In particular, the practice activities carried out by the students revealed that authentic documents contributed to the development of language skills within the scope of AOBM A1-A2 level (beginning), but the students were influenced by the mother tongue and cultural factors during the stage of realizing their speech acts.

Key Words: Turkish teaching, authentic documents, task based approach, communicative approach, language skills.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	iii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	iv
ETİK BEYAN	v
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xv
TABLolar DİZİNİ	xvi
GİRİŞ	1
Alanyazın Taraması.....	2
Problem	4
Amaç	6
Önem	8
Sınırlılıklar	8
İlgili Araştırmalar.....	9
Yöntem.....	9
Araştırmanın Modeli.....	9
Evren ve örneklem.....	9
Verilerin Toplanması.....	10

1.DİL BECERİLERİ	11
1.1 Dinleme	12
1.1.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisi	14
1.1.2 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Avrupa Ortak Başvuru Metninde Dinleme Becerisi.....	16
1.2 Konuşma	18
1.2.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi	20
1.3 Okuma	23
1.3.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuduğunu Anlama Becerisi	23
1.4 Yazma.....	26
1.4.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi.....	27
1.5 Sözlü İletişim Becerisi.....	28
1.5.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözlü İletişim Becerisi.....	29
2. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE YAKLAŞIMLAR.....	31
2.1 Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi.....	31
2.2 Doğrudan Öğretim Yöntemi.....	32
2.3 İşitsel-Sözel (Dinle-Konuş)Yöntem.....	33
2.4 Görsel –İşitsel Yöntem.....	34
2.5 İletişimsel Yaklaşım.....	35
2.6 Eylem (Görev) Odaklı Yaklaşım.....	35
3. DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİNDE DİL BECERİLERİ.....	39
3.1 Avrupa Ortak Başvuru Metni	39
3.1.1 Ortak Başvuru Metnine Göre Dil Seviyeleri.....	40
3.1.2 Ortak Yetenek Düzeyleri.....	41
3.1.3 A1 ve A2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi	43

3.1.4 Dil Kullanım Alanları (Domain).....	45
3.1.5 Dilsel İtetiřim Becerileri.....	46
4. OTANTİK DOKÜMANLARIN YDT SINIFINDA KULLANIMI.....	48
4.1 Otantik Doküman	48
4.2 Otantik Dokümanlar ve Dil Becerileri	49
4.2.1 Otantik Materyal Kullanmanın Avantajları	50
4.2.2 Otantik Materyal Kullanmanın Dezavantajları	51
4.2.3 Otantik Doküman Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Konular.....	52
4.2.4 Okuma Becerisine Göre Otantik Dokümanlar.....	53
4.2.4.1 Etkinlik- 1 Emlak İlanını anlama.....	54
4.2.4.2 Etkinlik-2 Festival afişini anlama.....	54
4.2.5 Konuşma Becerisine Göre Otantikler Dokümanlar.....	55
4.2.5.1 Etkinlik-1 Alo paket.....	56
4.2.5.2 Etkinlik-2 Dublaj.....	58
4.2.5.3 Etkinlik-3 Bir reklam.....	58
4.2.6 Yazma Becerisine Göre Otantikler Dokümanlar.....	59
4.2.6.1 Etkinlik-1 İnceleyelim, soru soralım.....	59
4.2.6.2 İzleyelim, özet yapalım.....	60
4.2.6.3 Etkinlik-3 Hadi tanıt bakalım.....	61
4.2.7 Dinleme Becerisine Göre Doküman Otantikler.....	61
4.2.7.1 Etkinlik-1 Radyo röportajı.....	62
4.2.7.2 Etkinlik-2- Hadi bir film izleyelim.....	62
4.2.7.3 Etkinlik-3- Dikkat uçuyoruz.....	63

4.2.8 Sözlü İletişim Becerisine Göre Otantik Dokümanlar.....	63
4.2.8.1 Etkinlik-1 No comment (Yorum yok).....	64
4.2.8.2 Etkinlik-2 Uzman Tv.....	64
 5. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE FRANSIZCA DERS KİTAPLARINDA OTANTİK DOKÜMANLARIN İNCELENMESİ.....	66
 5.1 Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı.....	66
5.1.1 Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında Ele Alınan Kültürel Öğeler.....	70
5.1.2 Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında Kullanılan Dil Becerilerine Göre Otantik Dokümanlar.....	71
5.1.3 Okuduğunu Anlama Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	71
5.1.3.1. Etkinlik-1 Faturalar, kimlikler.....	71
5.1.3.2. Etkinlik-2 Okuyalım, işaretleyelim- İlanlar.....	72
5.1.3.3 Etkinlik-3 Okuyalım, yanıtlayalım- Tv Programları.....	72
5.1.3.4 Etkinlik-4 Okuyalım, işaretleyelim.....	73
5.1.4 Yazma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	74
5.1.4.1. Etkinlik-1 Birlikte Pişirelim.....	74
5.1.4.2 Etkinlik-2 Tartışalım, hangisine katılıyorsunuz?.....	74
5.1.5. Dinleme Becerisine Giren Otantik Dokümanlar	75
5.1.5.1 Etkinlik-1 Ne okuyalım? Dinleyelim, işaretleyelim.....	75
5.1.5.2 Etkinlik-2 Haberler- Dinleyelim, işaretleyelim.....	76
5.1.6. Konuşma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	77
5.1.6.1 Etkinlik-1 Anlatalım, dinleyelim.....	77
5.1.6.2 Etkinlik-2 Kararlaştıralım, karar verelim- Bodrum mu, Fethiye’ mi ?.....	78
5.1.7. Yeni Hitit Kitabında Ele Alınan Otantik Dokümanların Değerlendirilmesi.....	78
5.2. Tendances Fransızca Ders Kitabı.....	79

5.2.1 Tendances Ders Kitabında Ele Alınan Kültürel Öğeler.....	83
5.2.2 Tendances Ders Kitabında Kullanılan Dil Becerilerine Otantik Dokümanlar....	85
5.2.2.1. Okuduğunu Anlama Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	85
5.2.2.1.1 Etkinlik-1 Yön bulma.....	85
5.2.2.1.2 Etkinlik-2 Bir seyahat düzenlemek.....	86
5.2.2.2 Yazma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	86
5.2.2.2.1 Etkinlik-1 Tavsiyede bulunalım.....	87
5.2.2.2.2 Etkinlik-2 Forum-Soru-cevap.....	88
5.2.2.3 Dinleme Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	89
5.2.2.3.1 Etkinlik-1 Birisiyle tanışmak- Tanışma.....	89
5.2.2.3.2 Etkinlik-2 İlişkilerinden bahsetmek- Tanınmış bir artist.....	89
5.2.2.4 Konuşma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar.....	90
5.2.2.4.1 Etkinlik-1 Bir şehir tanıtmak.....	90
5.2.2.4.2 Etkinlik-2 Bir aile tanıtmak.....	91
5.3 Tendances Kitabında Ele Alınan Otantik Dokümanların Değerlendirilmesi.....	91
 6. OTANTİK DOKÜMAN SINIF İÇİ UYGULAMA ETKİNLİKLERİ.....	 93
6.1 Uygulama-1 Bakalım, yanıtlayalım- TV programları.....	94
6.2 Uygulama-2 Eşleştirelim, işaretleyelim- Faturalar ve kimlikler.....	94
6.3 Uygulama-3 Soru soralım.....	95
6.4 Uygulama-4 İnceleyelim, tanıtalım- Türk yemekleri.....	96
6.5 Uygulama-5 İzleyelim, dublaj yapalım.....	96
6.6 Uygulama-6 Nereye gidelim? Kararlaştıralım, karar verelim.....	98

6.7 Uygulama-7 Bir film izleyelim.....	99
6.8 Uygulama-8 Şimdi Haberler- Yerleştirelim, işaretleyelim.....	99
6.9 Otantik Dokümanların Anadil Türkçe Derslerinde Kullanımı.....	99
SONUÇ.....	101
KAYNAKÇA.....	105
Ek-1. Etik Kurul İzni Muafiyeti Raporu	111
Ek-2. Orijinallik Raporu.....	113
Ek-3. Turnitin Benzerlik Raporu.....	115

SİMGELER VE KISALTMALAR

YDTÖ: Yabancı Dil Türkçe Öğretimi

AOÖÇ: Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi

FLE: Français Langue Etrangère (Yabancı Dil Fransızca)

LCDG: Lycée Charles de Gaulle (Charles de Gaulle Lisesi)

TABLOLAR

Tablo 1.Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerileri Alanında Yapılan Yüksek lisans ve Doktora Çalışmaları.....	12
Tablo 2 - Yetişkinler İçin Avrupa Dil Portfolyosu, TÖMER.....	16
Tablo 3- Dinlediğini anlama etkinliği- Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı.....	18
Tablo 4- Konuşma etkinliği- Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı.....	21
Tablo 5- Konuşma etkinliği- Yabancılar İçin Türkçe-Gazi Üniversitesi- TÖMER.....	22
Tablo 6- Okuduğunu anlama etkinliği- Yabancılar İçin Türkçe-Gazi Üniversitesi- TÖMER...	24
Tablo 7- Tendances Fransızca ders kitabı üniteler ve eylemsel amaçlar.....	36
Tablo 8- İletişimsel ve Eylem Odaklı Yaklaşımın Temel Amaçları.....	37
Tablo 9- İletişimsel ve Eylem Odaklı Yaklaşımın Güçlü Yönleri.....	38
Tablo 10- Altı Düzeyli Bir Başvuru Çerçevesi- Ortak Başvuru Düzeyleri.....	40
Tablo 11. AOÖÇ Dil Seviyeleri	41
Tablo 12- Ortak Yetenek Düzeyleri - Bütüncül Basamak	41
Tablo 13- AOBM A1 ve A2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi.....	44
Tablo 14- OBM'ye Göre Dil Kullanım Alanları.....	45
Tablo 15- OBM'ye Dilsel İletişim Becerileri.....	47
Tablo16- Yedi İklim Türkçe YDT ders kitabı konuşma etkinliği.....	56
Tablo 17- Yeni Hitit Yabancılar İçin Ders Kitabı Konu Başlıkları.....	67
Tablo 18 - Yeni Hitit Yabancılar İçin Ders Kitabı Dil becerisi Etkinlikleri.....	69
Tablo 19- Tendances Fransızca Ders Kitabı Konu Başlıkları.....	79
Tablo 20 – Tendances Fransızca Ders Kitabı Konu Başlıkları (Fransızca tercümesi).....	80
Tablo-21 Konuşma Transkripti.....	97

GİRİŞ

Tarihsel sürece baktığımızda 18. yüzyılda Avrupa’da Doğu’ya olan ilginin artmasıyla birlikte Türkçe ve diğer doğu dillerini iyi bilen kişilerin sayısı da artmaya başladı. Avrupa’da 18. yüzyıldan itibaren Türkoloji üzerinde çalışmaların başlaması da Türkçe bilenlerin sayısında artışa sebep oldu.

Türkiye’de yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetleri 2001 yılında ele alınan Avrupa Konseyi eylem planları sonrası yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetleri oldukça artmıştır. Bu gelişmeler neticesinde günümüzdeki teknolojik ve ekonomik gelişmeler ülkeler arası uzaklığı yakınlaştırıp karşılıklı iletişimi zorunlu hale getirmiştir. Öyle ki yabancı dil öğrenimine olan ilgi de hızla büyümüştür.

Avrupa Birliği’nin kurulması ve kültürel değişimlerin uluslararası bir boyut kazanması sonucu, yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde edimbilimsel (*pragmatique*) yaklaşım ilk planda yerini almış böylece iletişimin de temel aracı dil olmuştur.

Yabancı dil öğretimi ve eğitiminde benimsenen **iletişimci ve eylem odaklı** yöntem, dil öğrencilerini eyleme geçmeye, öğrendikleri dili pratiğe dökmelerine teşvik etmektedir. Söz konusu bu dil öğretim anlayışında, klasik yöntemde yani “Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi” yaklaşımında öğretilen gramer kalıplarının aksine, günlük yaşamın izlerini taşıyan “otantik dokümanlar” dil derslerinde sıklıkla kullanılan ders materyali olarak karşımıza çıkmaktadır

Türkçenin sondan eklemeli bir dil olması, bu dili yabancı dil olarak öğrenenlerde başlangıç aşamalarında bir zorluk olarak karşılarına çıkmaktadır. Bu zorluk, öğrencilerin öğrenme isteğini azaltabilir. Çünkü günümüz öğrencileri yabancı dil öğrenirken zaman kaybetmek veya zorluklara maruz kalmak istememektedirler; az çabayla birçok kazanım elde etmek istemektedirler. Zira Türkiye’deki üniversitelere gelen Erasmus Değişim Programı öğrencileri belirli bir süre dilinde Türkçe iletişim kurma amacı gütmektedirler. Bu bağlamda öğrencilerin kısa sürede hedef dilde iletişime geçmeleri büyük önem teşkil etmektedir.

Uslu'nun da belirttiği gibi “İletişimci öğretimin dilbilimsel dayanağını oluşturan edimbilimin yabancı dil öğretimindeki temel işlevi, iletişim yetisinin kazandırılması ve öğrencinin gerçek yaşamda işine yarayacak konularla sözcük dağarcığının öğretilmesidir” (Uslu, 2005, s. 38). Öğrenci öğrendiği dilde selamlamayı, teşekkür etmeyi, yol tarif etmeyi, alışveriş yapmayı, vb. söz edimlerini kazanmaktadır. Bu kapsamda da Türkçenin eğitim-öğretim faaliyetlerinde en temel fonksiyonlardan birini taşıyan şüphesiz “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitapları”dır. Bu kitaplar söz edimlerinin öğrencilere sistematik bir şekilde aktarılmasında önemli yere sahiptir. Fakat bu kitaplar incelendiğinde birçoğunda hedef dil becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin sadece alıştırmalardan oluştuğunu görmek mümkündür.

Kitaplarda ele alınan materyallerin çoğunlukla ders için hazırlanan kurgusal ders materyali olduğu gözlenmektedir. Özellikle dinleme etkinliklerinin otantik olmaması, öğrenenlerin gerçek hayatta kullanılan Türkçe ile karşılaşınca büyük sıkıntılar yaşamalarına yol açmaktadır. Ayrıca sosyal bir aktör görevini yerine getiren öğrenci ders ortamında dolaylı yünden ders kazanımlarını rahat ve etkili bir şekilde öğrenmektedir.

Alanyazın Taraması

Yabancı dil öğretiminde başarıyı yakalamanın yollarından birisi, öğrencilerin dikkatini derse çekmek ve ona dersi sevdirmektir. Öğretmen, dersin bol katılımlı ve aktif geçmesini istiyorsa mutlaka gerçek hayatın izlerini taşıyan “otantik” dokümanları, yani sadece ders ortamı için hazırlanmamış ders etkinliklerini kullanması gerekmektedir.

Temizyürek ve Birinci'nin de belirttiği gibi “özgün örnekler sağlayarak derse ilgiyi olan artırdığı için otantik materyaller ile yabancı dil öğretimi daha verimli olmaktadır. Ayrıca bu kapsamda otantik dokümanların önemini Temizyürek ve Birinci şu şekilde belirtmektedirler:

Öğrencilerin hedef dilde dört temel dil becerisini geliştirerek Ortak Avrupa Dil Çerçevesindeki yabancı dil öğretiminin temel amaçlarından biri olan, sınıf ortamının dışında hedef dilin etkin birer “kullanıcı”ları olmalarını sağlamaktadırlar. (Temizyürek, Birinci, 2016, s. 4).

Diğer yandan Türkiye'deki özel liselerde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler, belirli bir süre diliminde, en azından kendilerine fayda sağlayacak en gerekli konuşma

kalıplarını öğrenmek durumunda kalmaktadırlar. Bu bağlamda, öğrencilerin kısa sürede hedef dilde iletişime geçmeleri büyük önem teşkil etmektedir. Öğrencilere, bulundukları ortamlara bağlı olarak kullanmaları gereken konuşma kalıpları da sadece dilbilgisi öğretimiyle verilememektedir. Dolayısıyla, daha önce sınıf içi çalışmalarda otantik dokümanlar yardımıyla uygulaması yapılmış, göreve dayalı öğrenme yöntemiyle oluşturulan durumlarda konuşması beklenen öğrencinin daha başarılı bir biçimde, günlük yaşamın farklı durum ve bağlamlarında iletişime daha kolay geçeceği aşîkârdır.

Dale'nin geliştirdiğı yaşam konisinde bahsettiğı modele göre, “Öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unuturuz.” demektedir (Dale, 1969, s. 108). Bu araştırmadan çıkan verilere göre insanlar, farklı oranlarla farklı öğrenme oranları gerçekleştirmektedirler. Öyle ki öğrenimde %83'ünü görme, %11'ini işitme, %3,5'ini koklama, %1,5'ini dokunma ve %1'ini tatma duyularıyla sayesinde öğrenmektedirler. Yine bu araştırmaya göre, bireylerin hatırlama oranları da ilginç oranlarla karşımıza çıkmaktadır. Buna göre okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırladıkları tespit edilmiştir. Bu çerçevede, bir yabancı dili öğretirken dil kullanıcılarının farklı duyu organlarını harekete geçiren ve aynı zamanda somut örnekler sunan yardımcı materyallerin kullanımının çok önemli olduğunu görmekteyiz.

İletişimsel bir yaklaşım olan göreve dayalı öğrenme yönteminin yabancı dil öğretimindeki temel işlevi, iletişim yetisinin kazandırılması ve öğrenciye, gerçek yaşamda işine yarayacak konularla sözcük dağarcığının, konuşma kalıplarının öğretilmesidir. Richards ve Rodgers (2001), dil öğretiminde göreve dayalı öğrenme yönteminin amacının gündelik hayata dair durumlar yaratmak ve bu bağlamlarda öğrenciye görevler vererek öğrenilen dilin etkin bir biçimde kullanılmasını sağlamak olduğunu vurgularlar.

Atasever (1988), otantik dokümanı görsel ya da işitsel, sınıf için yapılmamış, ama bir iletişim işlevini, bir bilgiyi, gerçek bir dil kavramını karşılamak üzere oluşturulmuş her türlü görsel araca verilen ad olarak tanımlamıştır.

Rogers (1988), otantik dokümanı öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan, kaliteli, doğal, anlamlı iletişimi sağlayan her türlü araç olarak tarif eder.

Richard ve Rogers (1986), otantik materyalleri “hayattan” materyaller olarak tanımlarlar ve örnek olarak her türlü işaret tabelası, gazete, reklam, harita, sembol, ses kayıtları, grafikleri vermektedirler.

Yabancı dil öğretimi amacıyla hazırlanmamış ama bu amaca yönelik en etkili dokümanlara fotoğraflar, resimler, reklamlar, mektuplar, hikâyeler, masallar, romanlar, tiyatro eserleri, filmler, dergiler, röportajlar, basın haberleri, el ilanları vb. otantik dokümanlar örnek olarak gösterilebilir. Görüldüğü üzere otantik dokümanlar görsel, işitsel ve yazılı dokümanlardır. Böylelikle bu dokümanlar yabancı dili öğrenenleri aktif bir hale getirerek düşüncelerini ifade etmesine, öğrenilen dil bilgisi kurallarının ve sözcüklerinin kullanılmasına, öğrenilen kavramların ilgili diğer kavramlarla ilişkilendirilmesine ve öğrendikleri dilin kültürüne ait değerleri tanıyabilmesine katkı sağlarlar.

Otantik dokümanlar yabancı dil öğretimi amacıyla hazırlanmadıkları için öğrenenlerin özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle otantik dokümanlar, ancak belirli düzeyde kelime ve dilbilgisi almış olan ve böylelikle belli bir dil seviyesine ulaşmış öğrenenlere göre geliştirilmelidir. Daley’in (2001) belirttiği gibi, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri ile şu anda içinde bulundukları yeni durum arasında bağlantı kurmalarıyla yeni bilgi anlamlı hale getirilir.

Yabancı dil öğretiminde otantik doküman kullanımının amacı şöyle özetlenebilir:

1. Görsel, işitsel ve yazılı dokümanlarla yabancı dil öğreniminde dört temel dil becerisi olan: dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlamak.
2. Hedef dildeki iletişimi işlevsel hale getirmek.
3. Öğrenenlerin hedef dile olan ilgi ve motivasyonunu arttırmak.
4. Öğrenilen dil kurallarını pekiştirmek.
5. Öğrenilen yabancı dille birlikte o dilin kültürünü de aktarmak.

Problem

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yeni yöntem ve teknikler kullanmak önem taşımaktadır. Buna bağlı olarak birçok kitap, kaynak ve eğitim materyali

geliştirilmektedir. Yabancı dil öğretimi alanında yapılan çalışmalar, dil öğretiminin verimliliği açısından bazı noktaları dikkate alınması gerektiğini göstermektedir: Bu noktaları Kıvrar şu şekilde ele almıştır:

Dersin başında ve sonunda öğretilen bilgiler daha kolay hatırlanmakta; belirli aralıklarla yapılan tekrarlar uzun süreli öğrenmeyi olumlu etkilemekte; kısa aralar verilerek yapılan dersler öğrenme açısından yararlı olmakta; derste dikkat çeken bilgiler daha çabuk ve kolay öğrenilmekte; öğretilen bilgilere görsel, işitsel, hareketssel, duygusal çağrışımlar sağlanması öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır (Kıvrar, 2000, s. 77).

Türkçe öğretiminde dil bilgisi ve tek beceri odaklı klasik yöntemler, artık öğrenciyi motive etmemekte ve öğrencinin yabancı dil öğrenme isteğini azaltmaktadır. Puren'nin (2004) de belirttiği gibi “dil bilgisi yaklaşımında yabancı dil öğretiminde öncelik okuma, anlama ve yazmaya verilir, dinleme ve konuşma üzerinde fazla durulmaz. Ders kitapları hep dil bilgisi ağırlıklıdır. Derslerin adı bile dil bilgisi konularıyla oluşturulur. Örneğin “isimler, özel isimler, fiiller, zamirler vb.” Öğrencilerin ilgisini çekmenin en güzel yolu, dil öğretiminin öğrenci merkezli olmasıdır. Fakat ilköğretim ve lise düzeyindeki yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarının çoğunluğu klasik yöntemlerle hazırlanmış, öğretmen odaklı ve yeterince otantik doküman kullanımına yer vermediği gözlenmektedir. Bu sebepten dolayı tezimizde, farklı dil becerilerine göre otantik dokümanlardan seçilmiş ders etkinliklerinin kullanıldığı Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarından “*Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe* ” inceleneyecektir.

Öte yandan Bronckart, dil öğrenme ve öğretiminde farklı bakış açıları olan iki eğitim anlayışından bahseder. Bu kapsamda geleneksel ve yeni eğitim modellerinin temellerine vurgu yapar:

Geleneksel yaklaşım olarak adlandırılan yaklaşım, Yunanca ile 19. yüzyıl öncesi Fransız eğitim sisteminde öğretilen tek yabancı dil olan Latince öğretim yöntemlerinden esinlenmiştir. Bu yaklaşım dilbilgisi ve çeviri üzerine odaklanmaktadır; - Daha bilişsel, tümevarım temelli, proje temelli ve eylem odaklı yaklaşımlar kaynağını Comenius'dan alır. Sonraları Rousseau ve Kant gibi felsefeciler; Pestalozzi, Cousinet, Dewey ve Freinet gibi eğitim bilimci ve kuramcılar bu yaklaşımları savunmuşlar. “Yeni Eğitim” hareketlerinde yerini alan bu yaklaşımlar günümüz eğitim anlayışına da model olmaya başlamıştır (Broncart, 2005, s. 10-18).

Yapılan dilbilimsel gözlemler ve araştırmalar, Anadil Türkçe edinimiyle yabancı dil edinimi arasında birçok yönden farklılıklar olduğunu ortaya çıkarmıştır. Özellikle çocuğun anadili eğitimi hakkında Boyson-Bardies “dil öğrenmeye olan doğal eğilimin insan olarak sahip olduğumuz genetik mirasımıza kaydedilmiş özel bir yeti” olduğunun altını çizmektedir (Boyson-Bardies, 1996, s. 11). Bu sebepten dolayı anadil edinimi süreci doğar doğmaz başlamaktadır. Öte yandan Uslu, anadil ve yabancı dil edinim farklılıklarını özetle şu şekilde ele almıştır:

Bir insan anadilini edinirken, içinde bulunduğu toplumun bir üyesi olma sürecini de birlikte yaşar. Bu sosyalleşme sürecinde dil ile duygu, düşünce ve isteklerini belli toplumsal kurallar içinde ifade etmeyi öğrenir. Kimle, nerede, ne zaman, hangi sözlerle konuşulacağını öğrenir. Dil aracılığıyla çocuğa toplumun kültürel ve diğer bütün değerleri öğretilir. Anadili edinimi toplumsal kültürün kazanıldığı sosyal gelişimle sıkı bir bağ içindedir. Yukarıda değindiğimiz iletişim yetisi bu süreçte edinilir. Oysa yabancı dili öğrenirken bu durum biraz farklıdır. Yabancı dil öğretiminde bir yandan dilbilgisi öğretilirken, öte yandan iletişim yetisinin kazandırılması gerekmektedir. Ancak her ikisinde de aynı başarının sağlandığı söylenemez. İletişim yetisinin kazandırılması daha zor gerçekleşmektedir (Uslu, 2005, s. 38).

Yukarıda ele aldığımız farklılıkları en aza indirmenin yollarından birisi öğrenilen Türkçenin günlük ve gerçek hayatta kullanılan halinin pratiğinin ders kitaplarında otantik materyallerle sağlanmasıdır. Yani Türkçenin özellikle A1- A2 düzeyinde öğrenilmesi gereken dilbilgisi konuları otantik dokümanlarla pekiştirilmesi sağlanmalıdır. Örneğin, alışveriş konusunda öğrenilen kelimeler “Pizzacı broşüründen” hareketle sipariş verme eskiliğiyle kolay bir şekilde pekiştirilebilir ya da bir “radyo programından” hareketle dinleme sınavı yapılabilir.

Amaç

Otantik Dokümanların Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Materyali Olarak Kullanılması ve A1-A2 Düzeyindeki Öğrencilerin Dil Becerilerine Etkisi” adlı bu tez önerisinin köken aldığı hipotez ve amaçlar şöyledir: Bilindiği üzere, Türkçe öğretiminde dil bilgisi odaklı ve dolayısıyla dilin dört temel becerisinin geliştirilmesinde yetersiz kalan geleneksel yöntemler artık öğrenciyi yeterince güdülememekte ve öğrencinin yabancı dil öğrenme isteğini azaltmaktadır.

Öğrencilerin ilgisini çekmenin püf noktalarından birisi, dil öğretiminin öğrenci merkezli olmasıdır. Eğitim- öğretim faaliyetlerinde öğrencinin önemini Özdemir ve Yalın (1998, s. 48) şu şekilde özetlemektedirler:

Öğrenci, sınıf ve laboratuvarındaki etkinliklerin merkezidir. İşlenen konu ikinci derecede önemlidir. Hayat, iş, aile ve toplum ilişkileri, ulusal ve kişisel ihtiyaçlara yönelik bazı temel kavram ve ilkeleri anlamak ve kabul etmek durumundadır. Öğrenci, sağlam bir kavram ve kurallar temeline sahip olduğunda, yeni edindiği bilgileri her zaman bu temel kavram ve ilkeler çerçevesinde özümseyerek, yaşam boyu öğrenmeye katılmış olacaktır (Özdemir, Yalın, 1998, s. 48).

Fakat günümüzde hâlâ okutulan yabancı dil kitaplarının dil bilgisi ağırlıklı olması ve öğrenci etkileşim ve iletişimini istenilen düzeyde geliştirememesi bu duruma pek yardımcı olmamaktadır.

Bu bağlamda bu tez önerisinde aşağıdaki varsayımlara cevap bulunması amaçlanmaktadır.

- Otantik dokümanlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ne kadar kullanılmaktadır?
- Otantik dokümanlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine katkısı var mıdır?
- Otantik dokümanlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında ne oranda kullanılmaktadır?
- Otantik dokümanlar modern dilbilim ilkelerini yansıtan Yabancı Dil Fransızca ders kitaplarında nasıl işlenmiş? Neler dâhil edilmiş? Nasıl aktivitelerle desteklenmiş? Hangi kültürel öğelere yer verilmiştir?

Bu varsayımlara cevap bulunabilmesi amacıyla söz konusu çalışmada, güncel Yabancı Dil Olarak Türkçe ders kitaplarından “Yeni Hitit A1-A2” kitabındaki konular ve temalar temel alınacak olup, Fransızca öğretiminde kullanılan “Tendances A1-A2” adlı ders kitaplarında kullanılan otantik dokümanlar kültürel ve dilbilimsel açıdan incelenecektir. Bu konular, temalar temelinde ve göreve dayalı öğrenme yöntemindeki teknikler ışığında, gündelik hayata dair durumlar hazırlanacak, konuya uygun belirlenmiş otantik dokümanlar oluşturulacak ve bunlar sınıf içinde uygulanacaktır.

Çalışma, bu görevler ve verilen durumlarla öğrencilerin konuşma becerilerine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Önem

Yabancı dil öğretiminde başarıyı yakalamanın yollarından birisi öğrencilerin dikkatini derse çekmek ve o dersi sevdirmektir. Öğretmen dersin bol katılımlı geçmesini istiyorsa “eğlenceli etkinlik” dediğimiz otantik ders materyalleri kullanabilir.

Otantik dokümanların kullanımı üzerine yazılacak tezimizin öğretmene olduğu kadar öğrenciye de yol göstereceğine inanıyoruz. Öğretmen, yazılı ve sözlü anlatım derslerinde değişik teknikler kullandığı zaman öğrenci derse gereken ilgiyi gösterecektir. Öğretmen tezde verilen örnekleri sınıfında da uygulayabilir. Bu açıdan tezin konusu eğitim fakültelerinde öğretim görevlisi olarak görev yapanlar ve mezuniyet sonrası öğretmenlik mesleğini seçecekler için son derece önemlidir.

Öngörülen bu tez bilimsel açıdan daha önce yabancı dil olarak Türkçe alanında başka bir teze araştırma konusu olmamıştır. Bu tezde oluşturulacak olan somut ders etkinlik örnekleri öğretmenlere yol gösterici olacaktır. Hazırlanmış olan bu görevler ve durumlar (video kaydı, ses kaydı, anketler, sınıf içi çalışmalar vs.) arşivlenerek ders materyali haline getirilebilir ve istenmesi durumunda, bu ders materyali Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten diğer kurumlarla da paylaşılacaktır.

Sınırlılıklar

Söz konusu doktora tezinin araştırma kapsamı;

1. Yabancı Dil eğitim/öğretim yöntemleri ve dil eğitimindeki önemi.
2. Dil becerileri
3. Otantik dokümanlar ve dil becerisi geliştirme ilişkisi
4. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi Yeni Hitit Ders kitapları, Tendances Fransızca Ders Kitapları (A1-A2) ve bu kitapları kullanan Bilkent Üniversitesi Erasmus ve Charles de Gaulle Lisesi öğrencileri ile sınırlıdır.

Yukarıda belirtilen kapsam çerçevesinde, var olan öğretim yöntem ve yaklaşımları ışığında, Türkçe öğretiminde kullanılan oyunlar teorik boyutuyla beraber bugüne kadar

denenmiş kullanım teknikleri incelenecek ve yeni kullanım teorilerine de bu çalışmada yer verilecektir.

İlgili Araştırmalar

Tezimize konu olan “**Otantik Dokümanların Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Materyali Olarak Kullanılması ve A1-A2 Düzeyinde Öğrencilerin Dil Becerilerine Etkisi**” alanyazın taramasında henüz hiçbir çalışmada rastlanmamıştır. Ancak benzer konularda yapılan bazı araştırmalar söz konusudur. Örnek olarak “Gökdemir ‘ın (2014) *İngilizce okutmanlarının İngilizce dil öğretiminde otantik materyallere karşı tutumları*”, Demircan’ nın (2004) “*Otantik Materyalleri İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen lise düzeyindeki öğrencilerin iki dilbilgisi konusundaki başarı, hatırlatma ve görüşleri üzerindeki etkisi*” yüksek lisans tezleri ve Alpar’ın (2002) “*İletişimsel yöntemde otantik belge kullanımı: Archipel, Libre Echange ve Tempo*” Fransız dili eğitimi alanında yaptığı doktora çalışmasını göstermek mümkündür. Fakat yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik dokümanların kullanımı üzerine yüksek lisans-doktora tezlerine rastlanılmamıştır. Bu konuyla ilgili makale şeklinde bazı çalışmalara rastlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın modeli

Tezin içeriği ve hazırlanma boyutu bakımından bu araştırma, nitel bir çalışma olacaktır. Günümüzde eğitim-öğretim yöntem ve yaklaşımları ışığında, çalışmaya konu olan materyalle kullanılabilecek yöntem ve teknikler ortaya konularak, mevcut olan uygulama örnekleri ve bu konu üzerinde yazılmış olan kitaplar ve makaleler gözden geçirilerek, bu materyalin Türkçe öğretimine etkileri üzerine bir takım sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini Ankara’da Özel Charles de Gaulle Okulu II. kademe 5. 3. ve 2. sınıf öğrencileri, Bilkent Üniversitesi Erasmus öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise araştırma için seçilen ders kitaplarının üniteleri ve bu ünitelere hazırlanan otantik dokümanlar oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında kaynak olarak aşağıdaki maddeler kullanılmıştır:

- ✓ Konuyla ilgili yazılmış kitaplar
- ✓ Konuyu içeren ders kitapları
- ✓ Eğitim-öğretim yöntem ve yaklaşımlarıyla ilgili kitaplar
- ✓ Konuyla ilgili yüksek lisans ve doktora tezleri
- ✓ Konuyla ilgili Fransızca, İngilizce ve İspanyolca makaleler
- ✓ Konuyla ilgili dilbilimsel konferanslar
- ✓ Kütüphaneler
- ✓ İnternet
- ✓ Online veri tabanları
- ✓ Basılı ve e-dergiler
- ✓ Uluslararası kongre ve seminerlere katılım.

1. BÖLÜM: DİL BECERİLERİ

Bir yabancı dili bilmek, konuşmak birçok becerinin anlamlı bir şekilde bir araya getirilmesiyle mümkündür. Oysaki beceri kavramı farklı şekillerde yorumlanmaya çok açık bir kavramdır. Aksan’a göre “Dil, sözlü ve yazılı olarak iletişimde kullandığımız, doğduğumuzda hazır bularak edinmeye başladığımız, doğrudan doğruya insana özgü, çok güçlü, büyümlü bir düzendir; düşünme ve düşünüleni aktarma dizgesidir” (Aksan, 1999, s. 13).

Günümüzde yabancı dil öğretiminde duyduğumuz ve dil öğretiminde kullandığımız dil becerileri konuşma, yazma, anlama, okuma olarak dört ana alanda karşımıza çıkmaktadır. Avrupa Ortak Metnin ortaya çıkmasıyla önemli beceriler arasında iletişim becerisini görmekteyiz. Söz konusu iletişim becerisinin önemine bir örnek verecek olursak: Türkiye’de yaşayan bir yabancıya Türkçe bilip bilmediğini öğrenmek için sorduğumuz ilk soru genellikle “Türkçe konuşuyor musunuz?” şeklindedir. “Türkçe yazıyor musunuz?” diye soru bir soru pek karşımıza çıkmaz. Başka bir örnek olarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen birisine “Bana gelmek fiilini şimdiki zamanda çeker misin?” diye bir sormayız. Dolayısıyla iletişim becerisi, yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde önemli bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öte yandan yabancı dil edinimi iletişimi sözlü ve yazılı olmak üzere iki ana ölçütten yani hedef dil konuşurunu anlama ve ifade etme becerisinden (anlama ve konuşma) oluşmaktadır. Cuq ve Gruca’nın dediği gibi “yabancı dil öğretiminde dil becerisi kazanımı hem öğrenene hem de kullanılan dil eğitim-öğretim metotlarına bağlıdır. Öğrenen öğrenmiş olmak için değil, o dilde konuşmak için, duygularını ifade etmek için soru sormak için, yazmak için öğrenir” (Cuq, Gruca, 2003, s. 184).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dil becerileri öğretimine bakıldığında genelde karşımıza çıkan eksiklik; dil becerilerinin bir bütün olarak verilmemesi ile birlikte özellikle anlama ve yazma becerilerine yoğunlaşıldığı görülmektedir. Tüm dil becerilerini geliştirme fırsatı bulamayan öğrenci, yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerini eksik bir şekilde tamamlayarak hedef dilin konuşanı olarak toplumda yer

almaktadır. Konuşma ya da dinleme becerisi gerektiren durumlarda söz konusu öğrenciler kendilerini ifade etmekte sıkıntı yaşamaktadırlar. Tezin ders kitabı inceleme bölümüne de katkı sağlamak amacıyla yabancı dil öğretiminde kullanılan temel dil becerilerine kısaca bir göz atmak faydalı olacaktır.

1.1. DİNLEME

Aldyab’a göre “günlük yaşamda çok sık kullanılan dinleme becerisi, öğrenci okuma ve yazma öğrenmeden önce önemli bir rol oynar, bu becerinin diğer becerilerle kuvvetli bir bağı vardır. Zira zihnimizden çıkmaması gerekir ki dil bir bütündür ve becerileri tam bir bütünlükle oluşur, unsurları birbiri arasında organik bir bağla bağlıdır” (Aldyab, 2017, s. 443). Yabancı dil eğitiminde öğrencilerin hedef dilde duyduğu kelimeleri keşfetmesi ve telaffuz özelliklerini doğru algılayabilmesi için maruz kaldığı ilk beceri dinleme becerisidir.

Tablo 1.Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerileri Alanında Yapılan Yüksek lisans ve Doktora Çalışmaları (1981-2015) (Tüm, 2016, s. 126).

Yıllar	Yüksek Lisans		Doktora	
	N	%	N	%
1981-2000	0	0	0	0
2001-2005	0	0	0	0
2006-2012	3	3,49	0	01
2013-2015	1	1,16	1	1,16
Toplam	4	5,65	1	1,16

Bununla birlikte Türkiye’de dinleme becerisi üzerine yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmalarının sınırlı olduğu görülmektedir. Tabloyu incelediğimizde son yıllarda dinleme becerisi üzerine yapılan akademik çalışmaların arttığını görmekteyiz. Dinleme becerisi üzerine yapılan çalışmalardaki artışta OBM’nin dinleme becerisine önem

vermesi ve modern yabancı dil kitaplarında dinleme becerisinin eskiye göre daha fazla bulunmasının etkisi vardır.

Otantik dokümanların 1970’li yıllarda yabancı dil öğretiminde kaynak olarak kullanılmaya başlanmasıyla birlikte dinleme becerisinin öğrenciler nezdinde daha fazla ilgi uyandıran bir beceriye dönüştüğünü söylemek mümkündür zira gerçek hayattan kesitler otantik materyaller sayesinde sınıf ortamına girmiştir. Çünkü otantik öğrenme yaklaşımı bilgilerin gerçek dünya uygulamalarında kullanımını sağlayan bağlamlar yoluyla öğrenme anlamına gelir (Maxwell, Phelps, Braden ve Warren, 2000).

Özellikle ülkemizde 2005 yılından bu yana uygulanan yapılandırmacı yaklaşımın barındırdığı felsefi temeller birçok öğretimsel yaklaşıma kaynaklık etmektedir. Güner ve Boyacı’ya göre bu yaklaşımlardan biri de şu şekilde belirtmektedir:

Hem öğrencinin etkinliğine hem de öğrenmelerin gerçek dünya ile paralelliğine dayanan otantik öğrenme yaklaşımıdır. Yapılan araştırmalar anlamlı öğrenmeye katkı sağlamada, okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde, okuryazarlığa ilişkin motivasyon ve tutumun arttırılmasında, dil becerilerinin öğretiminde otantik görev ve materyallerin etkililiğini ortaya koymaktadır (Güner, Boyacı, 2015,s. 757).

Oysa ki önceden dinleme becerisi önceden beceriden ziyade dinlediğini ayırt etme etkinliği şeklinde olduğu bilinen bir gerçektir. Bu sebepten dolayı hedef dili öğrenen öğrencilerde dinleme etkinliği öğrencinin motive olma sürecine katkısı azdır.

Gerçek hayatta olduğu gibi ders ortamında da dinlediğini anlamak bir takım aşamalar sonucu mümkün olmaktadır. Dinleme amaçlarını Cuq ve Gruca şu şekilde özetlemişlerdir:

- Yeni bir şey öğrenmek için (bir şey hakkında bilgi sahibi olmak için)
- Kaliteli bir iletişimi sağlamak için, (bir konuşmaya katılmak için)
- Tepki vermek için, (bizden istenen bir şeyi yapmak ya da yapmamak için)
- Bir sınavda başarmak için,
- Hayatta başarmak için... (Cuq, Gruca, 2003, s. 156).

Kısacası bir şeyi anlamak için, anlaşılabilirliği ortadan kaldırmak için, bir ifadeyi yeniden kurmak için, sentezleme yapmak için, yargılamak için dinleriz. Öte yandan “gerçek hayatta dikkatli dinliyor muyuz?” diye kendimizi sorguladığımız zaman, diyebiliriz ki duruma göre genel ya da seçici dinleme yaptığımızı söyleyebiliriz. Fakat Korkut’un (2004, s. 53) da belirttiği gibi özellikle dikkatle dinlediğimiz durumlar vardır. Bunları sıralayacak olursak:

- İlgimizi çeken olaylarda (örneğin, bizi ilgilendiren son dakika haberleri)
- Hoşumuza giden durumlar (şarkı sözleri, sevgi kelimeleri, iltifatlar...)
- Önemli olan durumlar (tavsiyeler, uyarılar, son dakika flaş haberler...)

Diğer bir önemli nokta ise, anlamak için nasıl dinleme yapılmalı sorusudur; çünkü başarılı bir dinleme sağlayabilmek için bir takım aşamalar karşımıza çıkmaktadır. Cuq ve Gruca bu aşamaları şu şekilde sıralamaktadırlar:

- Ön dinleme, farkında olmadan gerçekleşen tam anlamaya hedeflemeyen ama duyduğunun bir kısmını anlama aşamasıdır. Örneğin başka bir iş yaparken radyo dinlemek.
- Seçici dinleme, dinleyicinin sadece almak istediği aldığı dinlediği bölümdür.
- Detaylı dinleme ise tüm kayıttın en ince detayına kadar dinlenildiği aşamadır. (Cuq, Gruca, 2003, s. 156).

1.1.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıfında Dinleme Becerisi

Dinleme becerisi yabancı dil öğreniminde dikkat gerektiren bir süreçtir çünkü duyulanları ve söylenenleri anlamayı kapsayan bir alandır. Her ne kadar hazırlanması zaman alan bir etkinlik olarak görülse de öğrenciler için önem taşıyan bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu becerinin önemini şu şekilde vurgulamaktadır:

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli, zor ve en çok kullanılan dinleme becerisi bir yandan öğrencinin iletişim kurmasına olanak sağlarken diğer yandan da zihinsel yapılandırmanın sonucu kendi için yararlı bilgileri değerlendirip belirli yapılara dönüştürerek işlemesi, aktaracağı bilgilerin önemli kısmını yapılandırarak sunması gibi özellikleri içerir (Tüm, 2016, s. 127).

Korkut ise dinleme becerisinde çözümleme sürecinin öneminden bahseder. “Hedef dili öğrenen öğrenci bir ses kaydını, öğretmenlerini ve arkadaşlarını dinler. Bazı durumlarda öğrenci anlamını anlamadan bir kelimeyi ya da tümceyi tekrar edebilir ama burada öğrenciler için önemli olan anlamı anlayacak şekilde telaffuz edilenleri çözümleyebilmektir”(Korkut, 2004, s. 61). Aslında öğrenciler dersin büyük bir çoğunluğunda dinleme sürecine katılarak bu becerinin önemli bölümüne yer alırlar.

Yaptığımız YDT sınıf içi gözlemler sonucu diyebiliriz ki, özellikle ders ortamı için yapılmış, doğal konuşma ortamlarından uzak, yaşama dokunmayan, güdümlü bağlamlara dönük hazırlanmış dinleme metinleri öğrencilerin ilgilerini çekmemektedir. Gerçek hayatta hiçbir yerde insanlar çok yavaş konuşmamaktadırlar. Seçilen metinler gerçek hayatın içinden olduğunda etkinliğe olan ilgi artmaktadır. Öğrenci derste pasif dinleyen şeklinde durmamalıdır. Dinleme becerilerinde öğrenci odaklı etkileşimli dinleme etkinlikleri derse olan ilgiyi artırmaktadır. Aksi takdirde dinleme becerisi çok edilgen bir seyir izlemekte ve istenilen hedeflere ulaşılmakta sıkıntılar yaşanabilmektedir. Courtillon’nun da dediği gibi “ dinleme karşılıklı olmalıdır. Ders ortamında öğrencileri derse yöneltecek etkinlikler seçilmelidir” (Courtillon, 2002, s. 59).

Öte yandan dinlediğini anlama becerisi iletişimin ve yabancı dil ediniminin en önemli aşamalarından birisidir. 1970’li yıllarda yabancı dil eğitim- öğretim faaliyetlerinde önemli bir görev olan anlama eylemi doğal olarak öğrenme eylemi olarak yerini almıştır. Bununla birlikte sözlü olmayan jest-mimik gibi dil ediniminde yardımcı faktörlerde yabancı dil sınıflarında yerini almıştır. Özellikle iletişimsel yaklaşımların dil –eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanılmaya başlamasıyla “rol yapma, hayali şehir” gibi dinleme etkinlikleri temel amaçlar arasına girmiştir. Dinlediğini anlama etkinliği, öğrenciye sesli bir dokümanın ya da bir tümcenin dinleyip anlamada stratejilere yönelten bir beceridir.

Yabancı dil öğretiminde değişik becerilere hitap eden araç-gereçler kullanmak öğrenmeyi etkili ve kalıcı yapar. “Özellikle hedef dilin kültürü ve sözsüz dilin öğretiminde multimedya araç ve materyalleri çok önemli kaynaklardır” (Günday, 2015, s. 283).

Öğrenen profili artık eskisi gibi öğretmen anlatır, öğrenci not tutar şeklinde değildir. Günümüzde öğrenciler derse etkin bir şekilde katılmak istemektedirler fakat bu durum öğretmen tarafından hazırlanan etkinliğe bağlıdır.

Korkut'un (2004) bu alanda belirttiği gibi dinleme etkinliğinin başarıya ulaşmasındaki en önemli faktör ders materyalinin seçimidir, çünkü buna bağlı olarak derse katılım ve dinleme etkinliğine olan ilgi artmaktadır. Eğer Türkçenin yabancı dil olarak gerçek hayatta etkili bir şekilde öğrenciler tarafından kullanmasını istiyorsak, ders ortamında otantik dokümanların yani gerçek hayatın içinden alınmış tren anonsu, gazete ilanı, radyo yayını, şarkı gibi özgün materyallerin kullanılması büyük önem taşımaktadır. Bununla birlikte otantik metinlerin sürekli yenilenmesi gerektiği kanısındayız. Zira yaşam bir değişim çemberidir bu yüzden bu metinlerin yaşama dönük, canlı, devingen olması da gerekir.

2.1.2 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Avrupa Ortak Başvuru Metninde Dinleme Becerisi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisinde ortak bir tutum geliştirmede önemli bir temel olan OBM'de dinlemenin genel amaçları dil seviyelerine göre belirgin bir şekilde verilmiştir. Söz konusu yeterlik düzeyleri dinleme alışkanlığının kazandırılmasında öğretmenler önemli bir kılavuz görevi yapmaktadır. Tömer'in geliştirdiği "*Yetişkinler İçin Avrupa Dil Portfolyosunda*" yeterlilik düzeyleri şu şekilde ele alınmıştır:

Tablo2 - Yetişkinler İçin Avrupa Dil Portfolyosu, TÖMER

A1	Basit ve net olarak yöneltilen soru ve yönergeleri anlayabilme; selamlaşma ve tanışmayla ilgili günlük dildeki basit ifadeleri anlayabilme (günaydın, iyi akşamlar vb.); çok yavaş ve net bir şekilde konuşulduğunda kendisi, ailesi ve tanıdığı kişiler ile ilgili sözcükleri ve ifadeleri anlayabilme; sınıfta ve evde en çok kullanılan nesnelerin adını anlayabilme ve sayıları, fiyatları, saatin kaç olduğunu ve gün, hafta, ay, yıl ile ilgili ifadeleri anlayabilme (s. 29)
A2	Temel kişisel ihtiyaçlarıyla ilgili basit ifade, soru ve bilgileri anlayabilme (örneğin, alışverişte, lokantada, doktorda vb.); günlük hayatta ilgi alanına giren konularla ilgili basit sözcük ve ifadeleri anlayabilme (örneğin, hobi, sosyal yaşam, müzik, televizyon vb.); kaydedilmiş sesli mesajlardaki temel bilgileri anlayabilme (CD, telesekreter vb.); görsel olarak da desteklendiğinde televizyondaki haberlerin ve filmlerin temel konusunu anlayabilme; basit yer ve yön tariflerini anlayabilme (yürüyerek veya toplu taşıma araçlarıyla gidilebilen); yavaş ve anlaşılır

	konusulduğunda bir tartışmanın ana konusunu anlayabilme (s. 39),
B1	Kimi zaman bazı sözcük veya tümcelerın tekrarını istemek zorunda kalsa da günlük konuşmaları takip edebilme; oldukça yavaş ve anlaşılır konuşulduğunda güncel veya ilgi alanına giren konularla ilgili radyo yayınlarının ana fikrini anlayabilme; yavaş ve standart dilde konuşulduğunda konusuna aşına olduğu televizyon programlarını ve fiillerinin ana hatlarını anlayabilme; bir konuşmayı veya kısa bir öyküyü takip edebilir ve daha sonra neler olabileceğine ilişkin varsayımlarda bulunabilme; günlük hayatta kullanılan aletlerin kullanım kılavuzunda yer alan basit teknik bilgileri anlayabilme (s. 49),
B2	Standart dilin kullanıldığı bir konuşmayı, gürültülü bir ortamda geçse dahi ayrıntılarıyla anlayabilme; uzmanlık alanına giren bir dersi, konuşmayı veya sunuyu açık ve anlaşılır olduğunda anlayabilme; standart dildeki bir radyo programında konuşmacının ses tonundaki iniş ve çıkışlardan vs. verilmek istenen duyguları anlayabilme; televizyonda yayınlanan standart dildeki belgeselleri, röportajları, tiyatro oyunlarını ve filmlerin çoğunu anlayabilme; ilgi alanına giren ve standart dilde gerçekleşen tartışmalardaki somut ve soyut ifadeleri anlayabilme, metni daha iyi anlayabilmek için, metinde bulunan ipuçlarını kullanarak anladığını kontrol etme ve ana fikri ortaya çıkarma gibi farklı dinleme tekniklerini kullanabilme (s. 59)
C1	Hedef dilin ana dil olarak konuşulduğu ortamlarda geçen hararetili sohbetleri takip edebilme; pek çok sunuyu, tartışmayı ve açık oturumu oldukça rahat takip edebilme; sesin anlaşılmasının zor olduğu istasyon, stadyum gibi ortamlardaki duyuruları ayrıntısıyla anlayabilme; konuşmalardaki üslubu ve çeşitli anlatım biçimlerini (deyim, argo, mecaz gibi) kavrayarak günlük dilin çoğunu anlayabilme; argo ve deyimlerin çok kullanıldığı filmleri ve radyo yayınlarını anlayabilme ve günlük hayatta kullanılan aletlerin tanıtımı ve kullanma kılavuzunda yer alan teknik bilgileri ayrıntılarıyla anlayabilme (s. 69)
C2	Bir dersi, sunu ya da semineri, hızlı ve akıcı olsa bile rahatlıkla anlayabilme; günlük gerçek durumlardaki veya medyadaki şive veya argo içeren konuşma dilinin her türünü anlayabilme; yabancı sözcük ve terimleri içeren uzmanlık alanına yönelik konuşmaları takip edebilme.

Yukarıdaki dinleme becerileri tablosunu incelediğimizde dinleme becerisinin işitsel alımlama faaliyetleri olarak değerlendirildiğini söylemek mümkündür. Ayrıca dinleme etkinliği için konu başlıklarının günlük hayatın içinden seçildiğini görmekteyiz. Örneğin, televizyondaki haberlerin ve filmlerin temel konusun anlayabilme; basit yer ve yön tariflerini anlayabilme üzerine yapılabilecek dinleme etkinlikleri otantik

doküman kullanımına imkân sağlamaktadır. Aşağıdaki görselde bu temalara örnek olması açısından Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders kitabından alınan A2 seviyesinde bir dinleme etkinliği görmekteyiz. Etkinlikte üç farklı gazeteden alınmış haberlere yer verilmiş. Gazetede bahsedilen konular güncel hayatından içinden alınmıştır. Etkinlikte öğrencilerden gazete haberlerinden alınmış kesitleri tamamlamaları ve her habere bir başlık bulmaları beklenmektedir.

Tablo 3- Dinlediğini anlama etkinliği- Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı

3 Tamamlayalım, başlık bulalım
Gazete Haberleri

1. Haber

Avrupa'daki en katı sigara yasağı İspanya'da.

Yasaya göre kapalı yerlerde sigara _____ cezası 30 ile 600 bin Euro arasında değişiyor. Bu yasayla işyerlerinde, kültür ve alışveriş merkezlerinde, otobüs, metro, tren gibi toplu _____ araçlarında sigara içmek yasak. 100 metrekareden daha büyük bar, lokanta, kafe gibi kapalı yerlerde de sigara için ayrı bir bölüm _____ gerekiyor.

2. Haber

Hindistan'ın güneyinde dün sabah bir tren kazası oldu, kazada 109 kişi öldü.

Andra Pradesh eyaletindeki kazaya, küçük bir köprünün _____ neden oldu ve tren nehre yuvarlandı. Nehirde arama ve _____ çalışmaları bugün de devam ediyor. Kazadan birçok kişi yaralı olarak kurtuldu.

3. Haber

Bir elektronik firması, otomobiller için otomatik bir park _____ sistemi geliştirdi.

Sistem sokaktaki boş yerleri buluyor ve otomobili kendisi park edebiliyor. Fırmanın mühendisleri "Park yeri _____ sürücülerin en büyük problemi. Bu sistem sürücülere büyük kolaylıklar getirecek." diyor. Mühendisler yeni sistemi Almanya'da test _____ başladı.

Metin	Başlık
1. Haber	
2. Haber	
3. Haber	

1.2 KONUŞMA

Konuşma becerisi yabancı dil öğrenim faaliyetlerinde belki de kazanılması gereken en önemli dil becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır. İşisağ ve Demirel'in de vurguladığı gibi "yabancı dil öğretiminin en temel ilkesi dili iletişim için öğretmektir. Dolayısıyla, dil becerileri arasında konuşma becerisi her zaman en önemlisi olarak göze çarpmaktadır" (İşisağ ve Demirel, 2010, s. 193). YDT öğrenen öğrencilerin en önemli hedefi, Türkçede zorunlu yaşam alanlarında, kimseye ihtiyaç duymadan iletişim kurmaktadır.

Yeni dil öğretim yaklaşımları dil öğrencilerini toplumda görevlerini yerine getiren birer sosyal aktör olarak görmektedir. Coşkun'nun da belirttiği gibi "geleneksel yöntemler dil öğrenen dil kullanıcılarını eğitim ortamında sosyal bir aktör olarak görmek yerine, onları eğitlecek bir varlık olarak görür. Güncel yöntemler dili, hayatımızı sürdürmede bir araç olarak ele alıyor. Bu bakış açısıyla geleneksel ve yeni yöntemler birbirinden ayrılırlar" (Coşkun, 2017, s. 88).

Courtillon'nun da belirttiği gibi “ sınıf birçok konunun konuşulacağı şahane bir değişim noktasıdır”(Courtillon, 2003, s. 64). Sınıf ortamında karşılıklı konuşma durumlarını yaratmak, konuşma becerisinin etkin kullanımını sağladığı bilinen bir gerçektir. Özellikle öğrencilerin ilgi alanları doğrultusunda hazırlanan konuşma etkinlikleri, öğrencilerin konuşurken hata yapma korkusunu en aza indirmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında uygulama bölümü için yaptığımız etkinliklerin sonuçlarından edindiğimiz deneyimlerimizden hareketle söyleyebiliriz ki konuşma becerisi kazanımında otantik dokümanlar, diyalog rolleri, tartışmalar, hayali canlandırmalar ve mizansenler öğrencilerin dikkatini çekmeye katkı sağlamakta ve çok olumlu sonuçlar vermektedir. Konuşma becerisi etkinliklerindeki başarı önceden belirlenen bir takım temel hedeflere bağlıdır. Bu hedefleri Vigner şu şekilde sıralamaktadır:

- “Öğrenciyi yabancı dilin sözlü durumlarında ortam sağlayın.
- Karşılıklı iletişim çalışmalarının temel kalıplarının ve söz edimlerinin kazanılmasına olanak sağlayın.
- Hedef dildeki temel sesleri öğrencilere aktarın ev o seslerden hareketle yeni tümceler oluşturun.
- Yabancı dil bileşenlerini ayırmasını yapmayı öğretin” (Vigner, 2001, s. 36).

Yine sınıf içi yaptığımız uygulamalardan hareketle, konuşma becerisi kazanımında edinilmesi gereken söz edimlerini ve dil becerisi kazanım etkinliklerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- İstediği bir konuyu dile getirmek,
- Yaptığı şeyi söylemek,
- Bir haber söylemek,
- Dinlediği bir hikâyeyi anlatmak,
- Bir nesneyi ya da kişiyi betimlemek,
- Hobilerinden bahsetmek,
- Günlük faaliyetlerden bahsetmek,

- Bir şey ya da durum üzerine fikrini söylemek,
- Bir şiir söylemek,
- Bir resmi betimlemek,
- Kabul etmek/reddetmek,
- Bir oyunun kurallarını açıklayabilmek-
- Kısa bir telefon görüşmesi yapabilmek,
- Birisinden bir şey yapmasını istemek,
- Yüksek sesle bir metni okuyabilmek,
- İzlediği bir filmin sözlü özetini yapabilmek...

Yukarıda adı geçen etkinlikler yabancı dil olarak Türkçe sınıfında konuşma becerisini artırıcı etkinlikler olarak kullanılabilir. Bu etkinlikleri uygulama aşamasında özellikle öğrencilerin konuşurken **hata yapma korkusu**, konuşma becerisi engellerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Korkut (2004), öğrencilerin hata yapma korkusunu en aza indirmede öğretmen kilit rol oynadığını belirtmekte ve yapılan bazı hataların öğretmen tarafından kabul edilmesi gerektiği vurgulamaktadır. Söz konusu beceride amaç konuşmak olduğu için gramer hatalarını ikinci sırada tutmak gerekmektedir.

1.2.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi

Bu alanda hazırlanmış modern dil öğretim kitaplarına göz attığımızda hata yapma veya yanlış telaffuz etme kaygısını azaltmak için yeni bir eğilim olduğunu görmekteyiz. Örneğin konuşma diyalogu sonrası, diyalogda geçen bir söz edimini pekiştirmek için “Yanındaki arkadaşınla konuş” öğrenci-öğrenci etkinliğini görebiliriz. Bu tür etkinlikler öğrencinin öğretmenle konuşmadan önce arkadaşıyla konuşup alıştırmaya yapmasına olanak sağlamaktadır. Böylelikle öğrenciler ön telaffuzu yapıp hata yapma korkularını azaltmaktadırlar.

Güncel yöntemlere göre konuşma becerisi etkinliğine örnek vermenin de faydalı olacağını düşünmekteyiz. Bu etkinlik ise “*Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı’nın (2012)*”karşılıklı konuşma etkinlikleri bölümünden seçilmiştir. Aşağıda görseli verilen etkinliğe baktığımızda dikkatimiz çeken ilk şey, etkinliklerin güncel hayatın içinden seçilen otantik dokümanla yapılmasıdır. Çalışmada dört farklı

markanın ürünlerinin özellikleri, fiyat ve ödeme bilgileri yer almaktadır. Öğrencilere kolaylık olması açısından etkinliğin altına tablo verilmiştir. Öğrencilerden seçtiği ürünleri arkadaşıyla karşılaştırıp bir ürünü almak üzere karar vermeleri beklenmektedir. Etkinlik görsel olarak zengin olup öğrencilere rahatlıkla konuşma imkânı vermektedir.

Tablo 4- Konuşma etkinliği- Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı

Karşılıklı Konuşma			
5. Ünite A			
Karşılaştıralım, karar verelim Ev Kuruyoruz			
VESTEL 32PF5331 LCD TV • 82 ekran • Dolby Digital ses sistemi • 450 cd/m2 parlaklık • 99 kanal hafızası • 700 Teletext sayfası • Bilgisayar girişi • Garanti süresi 2 Yıl Öcretsiz Montaj Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 16 taksit! 2.200 YTL.		PANASONIC SC-PM91 MÜZİK SETİ • CD KAPASİTESİ: 5 • FM/AM Radyo kanalları • Otomatik kanal kaydetme • MP3 özelliği Peşin ödemede %10 indirim Bonus ile 4 taksit 500 YTL.	
ARISTON L 61 BULAŞIK MAKİNASI • 5 ana yıkama planı • Özel Programlar: Güçlü yıkama, ekonomi, duşlama, 25 dakikada yıkama • Kapasite: 12 kişilik yemek takımı • 85 x 60 x 60 cm. Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı 699 YTL.		MULTITEK MC-90 KABLOLU TELEFON • 20 telefon hafızası • Duvara monte özelliği • 50 kapasiteli telefon defteri • Hesap makinesi Bonus ile 4 taksit! 20 YTL.	
Ürün	Özellikleri	Fiyat	Ödeme Şekli

Öte yandan Korkut konuşma etkinliklerini iki ana grup altında; hazırlıklı-spontane ve bireysel-karşılıklı konuşma halinde ele almaktadır. Bu gruplara örnek olarak:

- “Bir konu üzerine sunum yapmak (hazırlıklı, bireysel);
- Hazırlıksız, bir konu üzerine birkaç dakika süren konuşma yapmak (spontane, bireysel);
- Bir oyunda rol almak (hazırlıklı veya spontane ama karşılıklı etkileşim durumunda) “(Korkut, 2004, s. 71).

Yukarıda adı geçen konuşma etkinlikleri değerlendirme yapılmaksızın beceri kazanılmış sayılmamaktadır. Öğretmenin bir takım değerlendirme ölçütlerine ihtiyacı vardır. Courtillon konuşma becerisinde önemli olan etapları aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- Dilbilimsel
- Fonetik
- Kelime dağarcığı
- Dil bilgisi (tümcenin öğeleri, fiillerin çekimleri, dilin yapısal özellikleri vb.)
- Edimbilimsel boyutlar
- Konuşmada akıcılık
- Dil kullanım düzeyleri (resmi, samimi, gündelik dil vb.)
- Konuşmada süreklilik
- İfade biçimleri,
- Tonlama
- Duruş ve beden dili (Courtillon, 2003, s. 49).

Geleneksel yöntemlere örnek olması açısından Gazi Üniversitesi TÖMER’de geliştirilen “*Yabancılar Türkçe A2 Temel Düzey (2014)*” kitabından bir konuşma becerisi etkinliğine göz atmakta fayda olacaktır. Etkinliğin görseli aşağıda yer almaktadır. Söz konusu etkinliğe baktığımızda ders kitabının güncel bir kitap olmasına rağmen, etkinliğin ders ortamı için hazırlanmış kurgusal bir diyalog görmekteyiz. Öğrencilerden diyalogu okumaları ve benzer bir diyalog oluşturmaları beklenmektedir. Öğrenciye diyaloga başlangıç yardımcı cümlesi veya başka herhangi bir ipucu verilmemiştir. Öğrenciler diyalog oluşturmada zorluk çekebilirler.

Tablo 5- Konuşma etkinliği- Yabancılar İçin Türkçe-Gazi Üniversitesi- TÖMER

YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE A2.1

B) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz ve benzer bir diyalog oluşturunuz.

Telefon Bağlantısı - Güntekin Onay

Güntekin Onay : Mehmet merhaba.

Mehmet Topal : Merhaba Güntekin Bey.

Güntekin Onay : Öncelikle dünkü 2-1'lik yenilgi ve maç için neler söylemek istersin?

Mehmet Topal: Bizim için zor bir maç oldu. Karşı takımın sahasında seyircisiz oynadık. Rakibimiz maça çok iyi hazırlanmış. Onları tebrik ediyoruz. Bundan sonra, önümüzdeki maçlara bakacağız.

Güntekin Onay : Bir sonraki maç kendi sahamızda olacak. Bunun için ne düşünüyorsun?

Mehmet Topal : Bu bizim için iyi. Çünkü seyircimizin desteği çok önemli. Önümüzdeki maçta galip gelmek ve şampiyonaya devam etmek istiyoruz.

Güntekin Onay : Çok teşekkürler Mehmet. Millî takımımıza sonraki maçlarda başarılar diliyoruz.

1.3 OKUMA

Avrupa Konseyi'nin 1993 yılı bildirisinde okuma becerisi şu şekilde tanımlanmaktadır: “Okumak gözün fiziksel bir hareketi sonucu kısa ve uzun vadede okunan bilgileri hafızada tutmayı gerektiren karışık bir etkinliktir. Söz konusu etkinlik, gözü sabitlemek, anlam üretmek, hafızada tutmak ve bilgileri organize etmek aşamalarından oluşmaktadır”. Oysa ki Avrupa Konseyi'nin daha yeni bildiriminde okuma becerisinin aşamaları şu şekilde verilmiştir:

- “Yazılı metni görmek
- Harfleri tanımak
- Mesajı belirlemek
- Mesajı yorumlamak” (Avrupa Konseyi, 2006, s. 93).

Okuma eyleminin bir başkasını dinleme eyleminden daha farklı olduğunu söyleyebiliriz. Bir metni okurken geriye dönme, düşünme olanağımız vardır. Oysaki sözlü iletişimde durum farklıdır. Tümceler peş peşe doğaçlama şekilde üretilmektedir. Her iki durumda da iyi bir anlama ve duruma yoğunlaşma söz konusudur.

Karmaşık bir beceri olan okuduğunu anlama becerisi anadilin ve yabancı dilin inceliklerinin farkında olan öğrencilerde daha etkin ve kolay bir şekilde kazanılmaktadır. Bu bilince sahip olmayan öğrenciler ise sözlü becerileriyle yetinmektedirler. Ana dildeki eksiklerinin bilincinde değildirler. Doğal olarak yabancı dilde de kitap, gazete veya dergi okuyup öğrendikleri hedef dili geliştirme kaygıları pek görülmemektedir. Onlar için önemli olan anlamak ve anlaşılmasıdır

Okuduğunu anlama becerisinin önemli kavramlarından birisi de hedef dilin dilbilgisine hâkim olmaktır. Korkut'unda (2004) belirttiği gibi yabancı dilde okuduğunu anlama becerisi temelleri sağlam bir gramer becerisine sahip olmaktan geçmektedir.

1.3.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuduğunu Anlama Becerisi

Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarına baktığımızda birçoğunda ders için dil kazanımlarına odaklanan kurgulanmış metinler görmekteyiz. Bu metinler otantik (özgün) doküman olmadığı için öğrencilerin genelde dikkatini çekmemekte ve derse katılım sağlanmamaktadır. Söz konusu metinlere gerçek hayatta karşılaşılmadığı için öğrenci o metni okuduktan sonra bir anlama çabasına girmemektedir. Örneğin, yaz

tatilinde ne yaptığını anlatan, öğretmen tarafından yazılmış sıradan bir metin öğrencide dikkat uyandırmamaktadır. Oysa ki bu konuyla ilgili köşe yazısından ya da çocuk dergisinden alınmış bir metin daha fazla ilgi uyandırmaktadır. Bu sebepten dolayı otantik dokümanlardan hazırlanmış okuduğunu anlama etkinlikleri okuma becerisinin kazanımını kolaylaştırmaktadır.

Aşağıdaki görselde yer alan, Gazi Üniversitesi Tömer birimi tarafından geliştirilen A2 seviyesinde “Yabancılar İçin Türkçe” ders kitabından alınan okuduğunu anlama etkinliği, bu beceri için otantik dokümana örnek olarak gösterilebilir. Etkinlikte bilinen bir köşe yazarının Türk Milli Bayan Voleybol takımının başarısı üzerine yazdığı bir köşe yazısı var. Öğrencilerden köşe yazısı üzerine sorulmuş sorulara cevap vermeleri beklenmektedir.

Tablo 6- Okuduğunu anlama etkinliği- Yabancılar İçin Türkçe-Gazi Üniversitesi- TÖMER

FİLENİN SULTANLARI
YURDA DÖNDÜ!

Türk Milli Bayan Voleybol Takımı'mız, Akdeniz Oyunları'nda birinci oldu ve altın madalya kazandı. Millî takımımız yurda döndü.

BÜYÜK BAŞARI
TARİHE GEÇTİLER!

Bir Köşe Yazısı

 İrem YILDIZ

SİZLERLE GURUR DUYUYORUZ!

Filenin Sultanları, Türk voleybolu için bir başarı örneğidir. Voleybolcu kızlarımız kısa sürede büyük başarılarına imza attılar. Son on yılda pek çok madalya kazandılar.

Onların ilk büyük başarısı, 2003 yılındaki ikinciliktir. Filenin Sultanları, Ankara'daki Avrupa Şampiyonası'nda finale yükseldi ve Avrupa ikincisi oldu. İki yıl sonra Akdeniz Oyunları'nda altın madalya kazandı. 2012 yılında ise Filenin Genç Sultanları sahneye çıktı. Sırbistan'ı 3 - 0 yendi ve Avrupa şampiyonu oldu. Voleybolcu kızlarımız, bu maçlardan sonra hem gönlümüzün hem Filenin Sultanları oldular.

Ben şuna inanıyorum; Filenin Sultanları'nın daha nice başarılarını göreceğiz. Çünkü her zafer bir sonrakinin işaret eder.

YOLUNUZ AÇIK OLSUN FİLENİN SULTANLARI!

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

- Köşe yazına göre, Filenin Sultanları neden Türk voleybolu için iyi bir örnektir?
- Filenin Sultanları ne zaman Avrupa ikincisi oldu?
- 2003 Avrupa Şampiyonası nerede oldu?
- 2012 yılında Filenin Genç Sultanları hangi başarıya imza attı?

Okuduğunu anlama becerisinin öğrencide oluşması için yapılması gereken birtakım okuma aşamaları vardır. Bu aşamaları Cuq ve Gruca şu şekilde sıralamaktadır:

- “Ön okuma: metne giriş ve metin hakkında öngöründe bulunmak için önemlidir.
- Metnin gözlenmesi: başlıkların, manşetin, resimlerin incelenmesi.
- Metnin sessiz okunması
- Metin üzerine ön okuma ve son okuma sonrası soru-cevap” (Cuq ve Gruca, 2005, s. 170).

Okuma etkinliği tamamlandıktan sonra, kazanımın sağlanması için sınıf ortamında birçok alıştırmayı yapılabilir. Okuduğunu anlama becerisi dil öğrenciyi zorlayan bir yapıya sahip beceri olduğu için kazanım için pratik gerektirmektedir. Bunun içinde öğrencilerin ilgi alanları göz önünde bulundurularak, onların seviyelerine uygun metin hazırlamakta fayda vardır. Mümkün oldukça otantik doküman kullanmak söz konusu becerinin kazanılmasını hızlandırmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe alanında bir öğretmen aşağıda sıraladığımız etkinlikleri rahatlıkla kullanabilir:

- Mektup, davetiye kartı
- Reklam broşürü
- Gezi broşürü
- Köşe yazıları
- Elektronik posta
- Yemek tarifi
- Restoran mönüsü
- Röportajlar
- Gezi yazıları
- Romandan alınmış metinler
- Gazete ilanları vb.

1.4 YAZMA

Yazma öğretiminin etkin bir biçimde yapılabilmesi ve öğrencilerde bu becerinin istenen seviyeye ulaşabilmesi için öncelikle dinleme, konuşma ve okuma beceri süreçlerinin doğru olarak planlanması ve uygulanmış olması gerekir (İlter, 2002) Yazma becerisinin geliştirilmesinin ilk üç dil becerisinin kazanılmasıyla mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Yabancı dil öğrenim faaliyetlerde “çeviri-gramer” metodunun aktif kullanıldığı dönemlerde yazma becerisi metinlerde grameri çalışmak ve çeviri yapmak için çok kullanılan becerilerden olduğunu söylemek mümkündür. Emekçi ‘de bu konuda yazma becerisinin dil bilgisi-çeviri yönetiminde yer aldığını şu şekilde ele alır: “Dil kurallarına önem verilen bu yöntemde öğretim anadil kullanılarak yapılır, öğrencilere sürekli olarak çeviri yaptırılır ve çoğunluklu yazılı metinler üzerinde çalışılır” (Ekmekçi, 1983, s. 379).

Yazma becerisinin ilk çıkış noktasına baktığımızda öğrencilerin ilkokulda okuma ile başlayan okul eğitimi için yapılması gereken bir etkinlik olarak görülmektedir. İlerleyen yıllarda ise birey yazmanın da tıpkı konuşmak gibi kendini ifade etmenin farklı bir yolu olduğunu fark eder ve böylece yazmanın değerini keşfeder. Örneğin bir çocuğun günlük tutmaya başlaması ve bundan keyif alması yazmanın değerini keşfetmiş olması ile ilişkilidir. Işık bu konuda yazmayı şu şekilde ele alır:

Yazı, iletişimin sessiz ama en kalıcı yollarından biridir. Bunu fark eden birey duygu ve düşüncelerini aktarmak üzere sık sık yazıya başvurur. Nitekim okulda verilen yazı eğitimindeki esas amaç da yazı yazmayı öğrenen bireyin, yazı yazmaktan keyif almasını ve yazma becerisini süreç içerisinde daha ileri seviyelere götürmesini sağlamak olmalıdır. Ancak bu yaklaşımın, çoğu zaman pek çok tartışmayı da beraberinde getirdiği bilinmektedir (Işık, 2014, s. 39).

Öte yandan yazma gelişime açık bir beceri midir, müzik gibi doğuştan var olan bir yetenek midir yoksa sonradan edinebilen bir beceri midir sorusunun yanıtı (Özdemir ve Binyazar, 1998, s. 18) şu şekilde vermektedir: “Düşündüğünü ve duyduğunu karşısındakine derli toplu anlatabilmek, ne bir meslek, ne de bir sanattır. Bu, ortaöğretimden geçen her vatandaşın yapması gereken ve yapabileceği bir şeydir. Hikâye yazmak bir sanattır: Fakat başından geçeni anlatabilmek bir sanat değildir.”

A1-A2 düzeyinde Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin profillerine baktığımızda yazma becerisinin genelde öğrenciler tarafından ikinci planda tutulduğunu söyleyebiliriz. Söz konusu öğrenciler en fazla üç yılığına Türkiye'ye geldiğı için öğrenciler daha ziyade sözlü iletişim becerilerine önem vermektedir. Ayrıca Türkçenin yapısal özelliklerinden kaynaklanan zorluklar öğrencinin zihninde yazmaya karşı önyargıların oluşmasına sebep olmaktadır. Ders kitaplarında kullanılan araç metinler öğrencileri yazmaya teşvik edecek nitelikte ve yeterlilikte olmalıdır ki; öğrenci derste işlenen bir metinden yola çıkarak benzer ürünler ortaya koyabilsin.

Son olarak diyebiliriz ki; yukarıda değindiğimiz konularda belki de en büyük görev öğretmene düşmektedir. Yazma eğitimi yaygın olarak okul ortamında, öğretmenle birlikte başlayan ve büyük ölçüde öğretmenle birlikte gelişen bir beceridir. Eğer öğretmen öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşabilecekleri türden otantik dokümanlardan hareketle yazılı etkinlikler kullanırsa öğrencilerin yazma etkinliklerine katılımları artacaktır zira günümüz dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde dilin iletişimsel boyutu büyük önem taşımaktadır.

Courtillon bu konuda iletişimsel yaklaşımın “öğrencileri mektup, kart, CV yazmak veya bir konunun özetini yazmak gibi yazının fonksiyonel boyutunu kazandırdığını” vurgulamaktadır (Courtillon, 2002, s. 74). Öğrenci hedef dilde yazılı ifadenin gerçek hayatta faydasının farkına vardığı an sınıfta yapılan etkinliklere ilgi göstermektedir.

1.4.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi

Edimbilimsel dilbilimin izlerini taşıyan modern yabancı dil ders kitaplarında yazma becerileri eski kitaplara nazaran öğrencileri motive etmekte ve yazma becerisi kazandırmada kolaylık sağlamaktadır. Bu konuda önemli olan yazma etkinliğinin süreçlerinin iyi belirlenmesi ve etkinlik yönergelerinin çok belirgin bir ifadeyle anlatılmış olması gerekmektedir. Gramer ilk planlar arasında olmamalıdır. Boran'nın da belirttiğı gibi “Edimbilim iletişim yetisinin kazandırılmasını amaçlamaktadır. Bunun da en uygun yolu günlük dil kullanımının ders kitaplarına girmesidir. Hedef dil ülkesindeki yaşantıyı içeren özgün metinler ders kitaplarındaki yerini almalıdır” (Boran, 2003, s. 143).

Son yıllarda “görev odaklı” dil eğitim yönteminin etkin bir şekilde yazılı etkinlerde yer alması yazılı faaliyetleri oldukça keyifli ve işlevsel hale getirdiğı bilinen bir gerçektir.

Sosyal hayatın birer parçası olan öğrenciler, sosyal bir oyuncu olarak kendilerine verilen görevleri yaparak yazma becerisini geliştirmektedirler. Örneğin “doğum günü davetini maille bir arkadaşına gönderme” adı altında çok rahat ve derse katılımın olacağı bir etkinlik yapılabilir.

Öte yandan Tecelli İnternet çağında yabancı dil öğretiminde multimedya araçlarının kullanımının önemini şu şekilde belirtmektedir: özellikle İnternet hedef dili öğrenen öğrencileri hedef dilin insanlarıyla dilin farklı iletişimsel boyutlarıyla doğrudan iletişime sokmaktadır. Öğrenci İnternet sayesinde interaktif, kültürel açıdan zengin ve otantik bir ortamda dil becerilerinin içine girmektedir” (Tecelli, 2009, s. 150).

Yazma etkinliklerinden kolaydan zora doğru ilerleyen bir yaklaşım öğrencilerin yazma eyleminden korkmalarını azaltacaktır. İlk başta öğrenciler küçük mesajlardan, bir iki cümlelerden oluşan kısa özet tarzı özetlerle yazma etkinliğine hazırlanabilir. Cümleden metne aşamalı bir şekilde gidilirse söz konusu etkinlik amacına ulaşmış olur.

Yazılı ders etkinlikleri çok farklı şekillerde, farklı materyallerle ders ortamında ele alınabilir. Önemli olan öğrencilere sunulan etkinliğin sınıfın seviyesine uygun olmasıdır. Bu konuda Taligante, kolaydan zora doğru ilerleyen güzel bir aktivite önerisi sunmaktadır:

- Küçük notlara mesaj yazılması
- Mesajının tekrardan oluşturulması
- Tatil mektubu veya bir kartpostal yazılması
- Reklam broşürüne cevap yazılması
- Kişisel mesajlar
- Hayallerin yazılması
- Gazete köşe yazısı yazılması
- Sorulacak soruların yazılması (Taligante,1994, s. 55-58).

1.5 SÖZLÜ İLETİŞİM BECERİSİ

Günümüz dil eğitim-öğrenim faaliyetlerinde hedef dilin kültürel yönü tanımak sözlü iletişim becerisi açısından son derece önemlidir. Hepimizin de bildiği gibi her dilin kendine özgü kültürel öğeleri vardır.

Korkut’a göre “sözlü iletişim her şeyden önce sosyal bir olgudur ve her karşılıklı iletişimde kişilerin karakterlerine ve davranışlarına göre değişiklik gösterir” (Korkut, 2004, s. 72).

Öte yandan ilk çağ tarihine bir göz attığımızda ilk insanların önce sesler çıkararak sonra da bu seslerden hareketle ortaya çıkardıkları dille konuşarak anlaştığını görmekteyiz. Çocukluk dönemlerimize baktığımızda da okul çağına kadar isteklerimizin yerine gelmesi veya kendimizi ifade etmek için sözlü iletişimi kullandığımızı görmekteyiz zira yazmayı bilmiyorduk ve yazmaya da ihtiyacımız yoktu. Bu açıdan baktığımızda sözlü iletişim yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok büyük öneme sahiptir.

Özellikle gramer odaklı ders kitaplarıyla eğitim gören öğrenciler günlük hayatta sözlü iletişim kurmakta sıkıntı yaşamaktadırlar. Örneğin, bir restoranda sipariş vermekte ya da bir otele telefonla rezervasyon yapmakta zorlanmaktadırlar çünkü gerçek hayatta Türkçe öğrenen birisine “bize gelmek fiilini şimdiki zamanda çeker misin?” diye soru sorulmuyor.

Sözlü iletişim becerisinin dil becerilerine katkıları olduğu kadar, zorlukları da bulunmaktadır. Bu zorlukları Korkut şu şekilde özetlemektedir:

- Bir dilde kelimelerin büyük çoğunluğu çok eşseslidir.
- Sözlü iletişimde geri dönüşler pek yoktur; karşımızdaki konuşmacıdan söylediklerini tekrar etmesini isteyemeyiz.
- Konuşma konuları bir konudan diğer konuya anında değişebilir.
- İyi bir iletişimin kalitesi konuşmacıların kültürel ve dilbilimsel kapasitelerine bağlıdır.
- İyi bir anlama ve anladığına tepki konuşmacılar arasındaki ilişkiye ve iletişim durumuna göre değişiklik göstermektedir (Korkut, 2004, s. 76).

1.5.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıfında Sözlü İletişim Becerisi

İletişimsel yaklaşımın dil eğitim-öğretim faaliyetlerine girmesinden bu yana yabancı dil öğretiminde köklü değişiklikler olmuştur. Günümüzde, öğretmen artık öğrencilerin çevirmeni ve dilbilgisi aktarıcısı rolünden çıkmıştır. Bu anlayışa göre Talgianti, öğretmeni “rehber, aktör, uzlaştırıcı, karar verici, kaynak, antrenör, motive edici,

orkestra şefi, danışma, monitör, animatör” gibi ifadelerle tanımlamaktadır. Bu tanımdan öğretmeni, öğrenci merkezli eğitimin koordinatörü olarak da niteleyebilmek mümkündür (Talgliante, 1994, s. 15). Sınıfta, yabancı dil seviyesi çok iyi olan öğrencilerin bile, çalışmalarında kendilerini daha ileriye taşıyacak bir öğretmene ihtiyaçları vardır.

Yukarıda bahsettiğimiz tüm bu öğretmen özellikleri iletişimsel yaklaşımın temel hedefi olan “iletişim kurmayı” kolaylaştırmaktadır. Bu sebepten dolayı yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde çok önemli bir dil becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yabancı dil sınıfında iletişimin birçok çeşidini görmek mümkündür. Bu konuda Korkut’un sıralaması şu şekildedir:

- Eğitsel iletişim: Yabancı dil sınıfında öğretmen ve öğrenciler sık sık eğitici bir konu üzerinde konuşurlar: Bu kelimenin eşanlamı nedir? Bu fiil geçmiş zamanda nasıl çekilir?
- Taklitçi iletişim: Bu tür iletişimlerde dinlenen ya da okunan bir tümcenin taklidi yapılır.
- Simülasyon iletişimi: Karşılıklı rollerde diyalog oynama; öğretmen manav olur, öğrenci müşteri.
- Otantik iletişim: Herkesin kendi adına konuştuğu, gerçek hayattan kesitler yansıtan iletişim, dil dersi için hazırlanmamış etkinlik (Korkut, 2004, s. 80).

2. BÖLÜM: YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE YAKLAŞIMLAR

Günümüz modern yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinin özünü daha iyi görebilmek amacıyla tezimizin bu bölümünde yabancı dil öğretimde kullanılan yaklaşımlardan bahsedeceğiz. Yabancı dilin nasıl öğretilceği, dil öğretiminin tarihsel sürecinde daima tartışma konusu olduğu için tarihsel süreçte nasıl bir değişimin gerçekleştiğine göz atacağız. Bilindiği gibi yabancı dil öğretim yöntemleri, bir yabancı dili öğrenme, bilgi birikimini kazandırma aracı olmanın ötesinde, öğretim çalışmalarında, öğrenciyi daha yetkin bir öğrenen haline getirebilmenin çabasında olan teknikler bütünüdür. Her yaklaşım kendinden önce ortaya çıkan yaklaşımlardaki eksiklikleri doldurmak ve dil öğrenenleri daha ileriye götürmek amacıyla çıkmıştır.

Tarcan'nın da belirttiği gibi “yöntem, öğrenciyi eğitimin amaçlarına en çabuk ve en güvenilir olarak ulaştıracak olan bir öğretim unsurudur” (Tarcan, 2004: 6). Yöntemin, “metod” dediğimiz yabancı dil öğretim kitabının izlerini 17.yüzyılda Çek eğitimci ve yazar Jan Amos Komensky ile görmekteyiz. Günümüzde Germain'nin tanımıyla “dil, eğitim çalışmalarının bağımsız bir bilim dalı kurucusu” olarak karşımıza çıkmaktadır (Germain, 1993, s. 85). Geliştirdiği metod dil eğitimi ile ilgili genel teoriler, eğitim ve felsefe üzerine kurulmuştur. Bu sebepten dolayı bu metod teknik, etkinlik ve materyal bakımından anlaşılır bir bütünlük oluşturmaktadır. Öte yandan Comenius 1658 yılında yabancı dil eğitim alanında çıkarttığı çift dilli (Latince/Almanca) ders kitabında ilk defa, resmi kullanan eğitimci olarak karşımıza çıkmaktadır (Orbis Sensalium Pictus-Le Monde sensible illustré). Bu kitap, daha sonraki tarihlerde çıkacak olan kaynaklara teknik olarak kaynak teşkil etmiştir.

2.1 DİL BİLGİSİ ÇEVİRİ YÖNTEMİ

Rönesans'ın gelmesiyle birlikte ölü bir dil olan Latince çok büyük bir önem kazanmıştı. Germain'e göre Latince “akıl eğitimi için gerekli olan zihinsel bir disiplin olarak görülen bir dil” dir (Germain, 1993, s. 101). Dil bilgisi Yaklaşımıyla birlikte uygulanan bu yönteme, geleneksel yöntem de denilmektedir. Başlangıçta ölü dillerin

öğretimi için kullanılan yöntem, sonraları 18. ve 19. yüzyıllarda yaşayan yabancı dillerin öğretimi için kullanılmıştır. Bu yaklaşıma göre dil, “cümle ve metinlerde gözlenebilen istisnalar ve kurallar bütünü” olarak ele alınmaktadır. (Germain, 1993, s. 103).

Bu yaklaşım, dünyamızda 18. ve 19. yüzyıllarda yaygın olarak uygulanılmış, ancak sonraki yıllarda bazı değişikliklerle yerini, doğrudan öğretim yöntemine bırakmıştır. Geleneksel yönetimi ana hatlarıyla Güneş şu şekilde açıklamaktadır:

Bu yöntemin amacı dil bilgisi kuralları ve çeviri yoluyla öğrencilere okumayı, yabancı dildeki metinleri çevirmeyi, ardından dinleme ve konuşmayı öğretmektir. Dil, kurallar bütünü olarak ele alınıyor, okunan metinler inceleniyor ve ana dildeki metinlerle ilişkilendiriliyordu. Metinlerin edebî biçimine daha çok ağırlık veriliyor, anlamı üzerinde fazla durulmuyordu. Dil bilgisi kuralları tüme varım biçiminde öğretiliyordu. Yani önce kural sunuluyor, açıklanıyor ve ardından cümle içinde gösteriliyordu. Öğrencilere verilen cümleler genellikle dil bilgisi kurallarını öğretmek için kurulmuş kalıp cümlelerdi. Bunlar metinden kopuk veriliyordu. Kelime öğretimi ise metin dışında listeler biçiminde veriliyor, öğrencinin bunları ezberleyerek öğrenmesi isteniyordu. Kelimelerin anlamı ise ana dile çevirirken öğreniliyordu. Bu yöntem cümleleri ezberleme ve ana dile çevirme alıştırmalarında sistemli olarak kullanılmıştır. (Güneş, 2011, s. 127)

Dil bilgisi çeviri yöntemi, yaklaşık olarak üç yüzyıl kadar bir süre yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılmıştır. Söz konusu yaklaşımdan hareketle bir yabancı veya dil öğrenen öğrenciler, o dildeki edebi metinleri okuyup çeviri yapabiliyorlardı. Dilbilgisi bakımında düzgün cümleler yazabiliyorlardı fakat o dilde konuşup iletişim kurmakta zorluk çekiyorlardı.

2.2 DOĞRUDAN ÖĞRETİM YÖNTEMİ

19. yüzyıl sonlarına gelindiğinde dil bilgisi çeviri yöntemi, yabancı dil eğitim faaliyetlerinde yetersiz kalmış ve öğrenen ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelmişti. Dil anlayışı değişmeye başlamıştı. Dilin yazılı boyutuna verilen önem değer kaybetmeye başlamıştı. Öte yandan, doğrudan öğretim yöntemi Fransa ve Almanya’da 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başlarında kullanılmıştır. Amerika’da daha az yayılmıştır. Fransa’da 1901’de öğretim programlarına girmiştir. Dünyamızda 1920-30 yılları arasında ikinci dil öğretiminde de kullanılan bu yöntem kelime yaklaşımıyla birlikte uygulanmıştır.

Doğrudan öğretim yöntemine göre, yaşayan diller, ölü diller gibi öğretilmiyordu çünkü yaşayan bir dilin en temel amacı olayları ve düşünceleri yansıtmak değil, iletişim kurmaktır. Bunun için bu yaklaşımın, öncelikli olarak sözlü iletişim ihtiyaçlarına cevap vermesi beklenmektedir. Öğrencilerin, yabancı dilde düşünmeleri istenildiği için derslerde ana dil kullanımı yasaktır. Dil bilgisi açıklamaları ve çeviri bu yöntemde tamamen göz ardı edilmiştir. Derste, modelin öğretmen olduğu bu yaklaşımda en önemli amaçlarından biri doğru telaffuzdur. Germain'nin vurguladığı gibi “doğrudan yöntem özel teknikler üzerine kurulu değildir fakat bazı ders tekniklerinin gelişmesine yol açmıştır (soru-cevap, eşya-resim, anlatıma dayalı metinler vb.)” (Germain, 1993, s. 131).

20.yüzyılın başlarına kadar kullanılan bu yaklaşımın en önemli yanlıgısı, öğrencilerin ana dillerinde edindikleri becerileri göz önünde bulundurmamasıydı.

Bu yaklaşımın ilkelerini kısaca şu şekilde özetlemektedir:

- Dil hakkında bilgi vermek yerine dilin kendisi öğretilmelidir.
- Öğretmen kelimeleri resim veya şekillerle açıklamalı, ana dile asla çevirmemelidir.
- Sözlü dilin öğretimi yazılı dile geçmeden yapılmalıdır. Öğrencinin dili önce sözlü olarak öğrenmesine çalışılmalı ve telâffuza önem verilmelidir.
- Yazılı dil çalışmaları sözlü dil çalışmalarını izlemelidir
- Dil bilgisi öğretimi dolaylı olarak, yani kurallar ayrıntılı biçimde açıklanmadan, örneklerden hareket ederek öğretilmelidir. Dil bilgisi bir araçtır, amaç değildir (Güneş, 2011, s. 128).

2.3 İŞİTSEL-SÖZEL (DİNLE-KONUŞ)YÖNTEM

Bu yöntem, II. Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkmıştır. Amerikan askerlerinin dil ihtiyaçlarına hızlı cevap vermek ve İngilizce dışındaki dilleri çabucak öğrenmelerini sağlamak için geliştirilmiştir. Dilbilimci Bloomfield buna “ordu yöntemi” demektedir. Daha sonraki yıllarda okullarda da büyük ilgi uyandırmıştır. Amerikan askerlerine uygulanan ilkelerden hareketle Lado ve Fries gibi dil uzmanları tarafından düzenlenmiş ve yeni bir yöntem olarak okullarda uygulanmıştır.

Onursal'ın da belirttiği gibi “bu yönetimin en temel amacı öğrencinin karşılaştığı her duruma dilbilimsel tepkiler verebileceği bir mekanizma oluşturmaktır. Başka bir deyişle öğrenci düşünmeden sorulan sorulara cevap vermelidir” (Onursal, 2005, s. 94).

Öte yandan bu yaklaşımın ilkelerini genel hatlarıyla şu şekilde sıralarlar:

- Dil bir “davranıştır”. Diğer davranışlar gibi öğretilir.
- Dil öğretimi için öğrencilerin tepkilerini çeşitli uyarıcılarla koşullandırmak, bir tepki sistemi geliştirerek alışkanlık oluşturmak gereklidir.
- Dil öğretiminde sözlü uygulamalar öncelikli ve üstündür.
- İzlenen öğretim yöntemi şöyledir: Öğrenci önce dinlemeli, sonra konuşmalı, ardından okumalı ve yazmalıdır.
- Başlangıçta dilin özelliklerini içeren cümleler verilir, bunlarla alıştırma yapılır.
- Dil öğretimi olabildiğince gerçek durumlara uygun yürütülmeye çalışılır. Karşılıklı konuşmalara ağırlık verilir.
- Öğrenci taklit ve tekrar ederek, cevaplar vererek, cevaplarını kontrol ederek öğrenir.
- Başlangıçta dil bilgisine fazla yer verilmez. Dil bilgisi öğretimi aşamalı olarak çeşitli konulara yerleştirilir (Martinez, 1996, s. 55).

2.4 GÖRSEL –İŞİTSEL YÖNTEM

İşitsel-sözel yöntemi bir adım öteye taşıyan bu yaklaşım, görsel boyutun eklenmesiyle oluşturulmuştur. Onursal’ın da doktora tezinde belirttiği gibi “1950 ve 1960 yılları arasında Avrupa’da özellikle Fransa’da yabancı diller eğitiminde kullanılan, *yapısal dilbilimin* etkisinde geliştirilen bir yaklaşımdır” (Onursal, 2005, s. 96). İkinci dünya savaşından sonra İngilizce uluslararası düzeyde en çok kullanılan dil olmaya başlamış ve Fransızca ikinci plana düşmüştür. Bu durumu önlemek, İngilizceye karşı savaşmak, Fransızcanın yabancı ülkelerdeki yerini korumak ve yaygınlığını artırmak amacıyla çeşitli çalışmalara başlanmıştır.

Görsel-İşitsel yöntemde dil, işitsel ve akustik bir bütün olup ifade ve iletişime hizmet eder. Bu sebepten dolayı, dilin sözlü boyutu daha fazla önem taşımaktadır.

Güneş, bu yöntemle dil öğretimini aşağıdaki şekilde özetler:

- Sunum: Önceden kaydedilmiş karşılıklı bir konuşma öğrencilere dinletilir. Sunum film veya görsellerle desteklenir. Genel bir anlama ulaşılır.
- Açıklama: Sunumda verilen öğeler ve ilişkiler açıklanır. Öğrencilerin bunları anlaması sağlanır.
- Tekrarlama: Konuşma ve dil bilgisi alıştırmaları tekrarlanır.
- Aktarma: Öğrenilenler çeşitli alıştırmalarla yeni durumlara uygulanır, anlama, düşünme, ifadeleri değiştirme, serbest konuşma, gibi etkinlikler yaptırılır (Güneş, 2011, s. 132).

1960-1970 yılları arası yaygın olarak uygulanan bu yönteme ilişkin eleştiriler yapılmış ve çeşitli yetersizlikler sıralanmıştır. Dil öğretiminde, zihne değil mekanik süreçlere ağırlık vermesi, tekrar, ezber ve taklit çalışmalarının yoğun olması, dilin zihinsel süreçleri değil ezberlemeyi geliştirmesi, öğrenenlerin gerçek iletişim ihtiyaçlarına cevap vermemesi gibi hususlar bunlardan bazılarıdır. Bu eleştiriler, yöntemin 1970’li yıllara doğru çökmesine ve terk edilmesine neden olmuştur.

2.5 İLETİŞİMSEL YAKLAŞIM

Günümüzde hâlâ kullanılmakta olan ve yabancı dil öğretim faaliyetlerinde adından sıkça bahsettiren iletişimsel yaklaşım 1970’li yıllarda yeni bir bakış açısı olarak karşımıza çıkmıştır. Bu yaklaşım öncesi 70’li yıllara kadar yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetleri uygulamalı dilbilimin kontrolü altındaydı fakat iletişimsel yaklaşımla birlikte uygulamalı dilbilim yerini “yabancı diller eğitimi” alanına bırakmıştır. Kendisinden önceki yaklaşımlar gibi herhangi bir dilbilimsel akıma bağlı olarak kurulmamıştır. Bu yaklaşıma göre dil bir iletişim aracıdır. İletişim kavramı bu yaklaşımın en önemli ve temel kavramıdır.

Puren’e göre “iletişimsel dil yaklaşımının temel özelliklerinden biri, dilin hem işlevsel hem de yapısal özelliklerini ele almasıdır. İletişimsel yaklaşımda dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört alanın becerilerini geliştirme üzerinde durulur. Bunların hepsi öğrenenin dil ihtiyaçlarına göre belirlenir” (Puren, 2004, s. 5).

İletişimsel yaklaşım ışında gerçekleştirilmiş ilk yabancılar yönelik Fransızca ders kitabı “*Voix et Image de France*” ele alınan konu başlıklarına baktığımızda yaklaşıma göre hazırlanan kitapların konu başlıkları “Evde”, “Dairede”, “Ailede”, “Pencerede”, “Asansörde”, “Sokakta”, “Postanede”, “Kahvede”, “Otelde”, “Lokantada” gibi iletişimi hedef alan temalar görmekteyiz. Söz konusu bu temalar öğrenciyi iletişime itebilecek güncel konulardan seçilmiştir.

2.6 EYLEM (GÖREV) ODAKLI YAKLAŞIM

Adından da anlaşıldığı gibi bu yaklaşım eylem odaklı olup OBM’nin yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerine kazandırdığı şüphesiz en güzel yeniliklerden birisidir. Eşik Düzey (Niveau-Seuil) döneminde fonksiyonel ve kavramsal bir başvuru çerçevesi vardı fakat bu sefer eylem odaklı bir çerçeve söz konusu. OBM’ye göre “ bu çerçeveyi

kullanan kullanıcı yabancı dili öğrenen, kendisine verilen görevleri belirli zaman ve mekân kapsamında gerçekleştiren bir sosyal bireydir” (OBM, 2006, s. 15).

Bu yaklaşım, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde (OBM) Avrupa’nın bütünleşmesine katkı sağlayan yeni bir sosyal amaç olarak alınmıştır. Etkinlik yaklaşımıyla öğrencileri kendi ülkelerinde veya yabancı bir ülkede birlikte çalışma ve yaşamaya hazırlamak, dil ve kültürdeki küçük farklılıkları göstererek birlikteliğe yönlendirmek amaçlanmaktadır. Bu nedenle etkinlik yaklaşımında sosyal amaçların gerçekleştirilmesi ön plana alınmakta ve büyük önem verilmektedir. Bu yönüyle bu yaklaşım otantik dokümanların kullanımı için ideal bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öte yandan Puren bu yaklaşımın özellikle erken yaşta dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde benimsendiğini şu şekilde vurgulamaktadır: “aslında çocuklar ne herhangi bir dil için, ne de başka bir kültür için motivedirler, onlar ilginç etkinlikler yapmak için isteklidirler. Bu kapsamda çocuklara yabancı dil öğreten bir öğretmen, onlarda dili ve kültürü eylem dönüştüren bir eğitimidir” (Puren, 2004, s. 7).

Tezimizin inceleme kitaplarından birisi olan “Tendances-1-2” kitabının üniteler kısmına baktığımız zaman eylem odaklı yaklaşımın izlerini kolaylıkla fark edebiliriz. Eylemsel görevler üniteler kısmında “eylemsel amaçlar” adıyla belirgin bir şekilde verilmiştir. Örneğin bir bilgi formu doldurmak gerçek hayatta öğrencilerin sıkla yaptığı bir eylem olup, otantik dokümanlar aracılığı ile derste rahatlıkla ele alınabilecek bir etkinlik olabilir. Aşağıdaki tabloda bu etkinlikleri görebiliriz.

Tablo 7- Tendances Fransızca ders kitabı üniteler ve eylemsel amaçlar

Üniteler	Eylemsel amaçlar	Dil bilgisi ve fiil çekimi
1- Fransızca konuşulan bir ülkeye varmak	-Birisini ağrlamak. -Bir forumda kendini tanıtmak. -Bir bilgi formu doldurmak. -Bir kulübe ya da sosyal bir ağa yazılmak. -Proje: Sınıfın Facebook grubunu oluşturmak	-Belirli ve belirsiz isim adıları -Tamlama ekleri (du, de la, de l’, des) -Olumsuzluk eki -Masculin ve Féminin ekleri -Je-Tu-/vous-il-elle şahıs ekleri ve 1.grup fiiller -Olmak-tanımak-anlamak-

		yazmak fiilleri.
2- Bir şehir keşfetmek	-Bir şehirde yön ve bir adres bulmak. -Bir şehir adından yapılmış siteden ya da bir rehberden bilgi almak. -Proje: Bir şehir tanıtmak	-Yer zarfları -Yönelme ekleri Est-ce que soru kalıbı -Oui-si-non ile cevap vermek -Var kalıbı -Fiillerin “Nous-ils-elles” çekimleri -Gitmek-gelmek-görmek-söylemek fiilleri

Hepimizin bildiği gibi eskiden yabancı dil öğretim yaklaşımları iletişim odaklıydı. Oysa ki eylem odaklı yöntemde, öğrenciler sadece iletişimle kalmayıp, başkalarıyla eyleme geçiyorlar. Austin'nin (1970) dediği gibi “söylemek yapmaktır” bakış açısı günümüz modern dil eğitim-öğretim faaliyetlerinin temel taşı oluşturmaktadır.

İletişimsel yaklaşımla eylem odaklı yaklaşımın farkını daha yakından anlamak için Robert ve Rosen (2010, s. 15) karşılaştırmalı çizelgesini incelemek faydalı olacaktır. Söz konusu çizelgeye baktığımızda 1980 yılından 2000'li yıllara kadar olan dil eğitim-öğretim faaliyetlerindeki değişimleri özet şeklinde görmek mümkündür.

Tablo 8- İletişimsel ve Eylem Odaklı Yaklaşımın Temel Amaçları

Eğitimde belirlenen amaçlar	İletişimsel Yaklaşım	Yabancı dilde iletişim kurmayı öğrenmek	Bir başkasıyla konuşmak
	Eylem Odaklı Yaklaşım	Yabancı dilde ortak, kolektif eylemler gerçekleştirmek	Bir başkasıyla harekete geçmek

Tablo 9- İletişimsel ve Eylem Odaklı Yaklaşımın Güçlü Yönleri

Güçlü Yönler	
İletişimsel Yaklaşım	Eylem Odaklı Yaklaşım
-Anlama verilen önem (öğrenene esnek bir ilerleme sağlayarak anlam üretme ve anlama imkânı sağlayan kavramsal gramer aracılığıyla). -Öğrenciyi merkeze alma (öğrenimin konusu ve temel elemanıdır).	-Ortak anlam oluşturmaya verilen önem (iletişimsel olarak harekete geçmek ayrıcalıklı bir önem taşır). -Grubu (sınıfı) odak noktasına alma, öğrenin aktif birey olduğu kolektif bakış açısı.

Yukarıda bahsettiğimiz karşılaştırmalı çizelgelerden hareketle diyebiliriz ki eylem odaklı yaklaşımla yabancı bir dil öğrenen öğrenci, başkasıyla eyleme geçen aktif bir birey olarak karşımıza çıkar. Esas önemli nokta, birlikte iletişime geçmek olarak vurgulanmaktadır. Bu bakış açısıyla eylem odaklı yaklaşımın günümüz yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde çok önemli olan üç iletişimsel becerinin bir ürünü olarak ortaya çıktığını söylemek mümkündür. Bu beceriler “ dilbilimsel, sosyolengüistik ve edimbilim”dir.

3. BÖLÜM: DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİNDE DİL BECERİLERİ

3.1 AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, Avrupa ülkelerinde hedef dillere yönelik öğretim programlarının, program yönergelerinin, sınav ve ders kitaplarının hazırlanması için temel oluşturur. Dil öğrenenlerin, bu dilde bilişimsel gereksinimlerini karşılamak için neler yapmaları ve öğrenmeleri gerektiğini, bilişimsel açıdan başarılı olabilmeleri için hangi bilgi ve yeterliliklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı olarak betimler. Bu tanımlamalar o dilin kültür boyutunu da kapsar. Öneriler Çerçevesi aynı zamanda, dil öğrenenin yaşam boyu ve öğrenim sürecinin her basamağında elde ettiği kazanımın ölçülmesi için gerekli yeterlik düzeylerini de tanımlar.

Söz konusu çerçeve diller için ortak bir başvuru kaynağı olup yabancı dil öğretiminde ortak standartları sağlamakta öğretmenlere ve öğrencilere kolaylık sağlamaktadır. Bu çerçevenin ortak amacı şu şekilde belirtilmiştir:

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, eğitim yöneticilerine, ders kitabı yazarlarına, öğretmenlere, öğretmen yetiştirenlere, sınav sunucularına vb., “malzemeler sunmaktır; bu malzemelerle, ilgililerin çalışmalarını tekrar gözden geçirip bir sisteme oturtmaları, eşgüdümlü çalışmaları ve öğrenenlerin gerçek ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri amaçlanmıştır (OBM, 2016, s. 11).

Günümüz yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde bu çerçeve çok büyük bir öneme sahiptir çünkü modern ders kitapları bu çerçeveyi temel alarak hazırlanmaktadır. Modern yaklaşımdan hareketle diyebiliriz ki bu çerçeve yabancı dil öğrenenleri birer sosyal aktör olarak görüp öğrenen odaklı yaklaşımı desteklemektedir. Bu yaklaşım “görev odaklı” olup önceliği, uluslararası iletişime vermektedir. Ercanlar eylem odaklı yöntemden kısaca şu şekilde bahseder:

Dil, daha önceki öğretim yöntemlerinde, statik yapılar, tekrarlayan alıştırmalar, katı dilbilgisi kurallarının içine hapsedilmişken, eylem odaklı yaklaşım ile daha dinamik, sosyokültürel yapıyı da gözetken, yaşayan bir unsur halini almıştır. Bu

çerçevede, sosyal bir aktör olan dil kullanıcısı, daha fazla araştırma yapmaya, daha çok çaba sarf etmeye, sorumluluk almaya, özgün ve somut bir iş ortaya koyarak öz değerlendirme yapmaya teşvik edilir (Ercanlar vd. 2017, s. 3).

3.1.1 Ortak Başvuru Metnine Göre Dil Seviyeleri

Tezimizin ana hatlarını oluşturan dil becerilerine geçmeden önce ortak çerçevede dil seviyelerinin neler olduğunu ve bu seviyelerden neler yapması beklendiğine bakmakta fayda olduğunu düşünmekteyiz. Dil seviyelerinde araştırma kapsamına alacağımız seviye “giriş ya da keşif düzeyi” diye adlandırılan A1-A2 seviyesidir. Diğer seviyeler aşağıdaki gibidir: (OBM, 2013, s. 29).

Tablo 10- Altı Düzeyli Bir Başvuru Çerçevesi- Ortak Başvuru Düzeyleri

1.Giriş ya da Keşif Düzeyi (Breakthrough), Wilking’in 1978’de yaptığı önermede “formül yetenek” olarak adlandırdığı ve Trim’in aynı yayında “giriş yeteneği” olarak adlandırdığı kavrama denk düşer.
2. Ara Düzey ya da Temel Gereksinim Düzeyi (Waystage) Avrupa Konseyi’nde şu anda geçerli olan içeriklerin niteliklerini yansıtmaktadır.
3. Eşik Düzey (Threshold) Avrupa Konseyi’nde şu anda geçerli olan içeriklerin niteliklerini yansıtmaktadır.
4. İleri Düzey (Wantage) ya da Bağımsız Konuşucu , Eşik düzey’in üst düzeyi olarak Wilkins tarafından “sınırlı kullanımsal yetenek” ve Trimm tarafından “olağan durumlara uygun yanıt” biçiminde tanımlanmıştır
5. Özerk Düzey ya da Gerçek Kullanımsal Yetenek , Trim tarafından “etkin yetenek” olarak sunulmuştur ve Wilkins’e göreyse daha karmaşık etkinlik ya da incelemelerin gerçekleştirilmesine uygun ileri bir yetenek düzeyine denk düşer.
6. Ustalık (Trim: “bütüncül ustalık”; Wilkins: “bütüncül kullanımsal yetenek”, ALTE basamak dizgesi içinde en yüksek düzeyin incelenmesine denk düşer. Birçok dil profesyonelinin ulaştığı daha da üst düzey kültürlerarası düzey de buraya katılır.

Yukarıda adı geçen dil seviyeleri yabancı dil eğitim-öğretim ve sertifikalandırma faaliyetlerinde görebileceğimiz altı temel dil seviyeleridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde orta öğretim kurumlarında en fazla B1-B2 seviyesine kadar ulaşan öğrenciler görebiliyoruz fakat ortaokul ve lise seviyesinde seviye en çok A2’ye kadar çıkmaktadır. Yani temel düzey kullanıcılarını görmekteyiz. Söz konusu seviyeleri üç ana grupta derecelendirmek mümkündür:

Tablo 11. AOÖÇ Dil Seviyeleri (Avrupa Konseyi, 2001/2009:22-23)

Dil becerilerinin AOÖÇ nasıl ele alındığını daha iyi anlamak için öncelikle bütüncül basamakta seviyelerden genel beklentilere bakmak gerekmektedir. Avrupa Komisyonuna ortak yetenek düzeylerine ilişkin yalınlaştırılmış betimlemeleri içeren bütüncül basamak incelendiğinde, düzeylerin birbiri üzerine yapılandırıldığı da açıkça anlaşılmaktadır.

3.1.2 Ortak Yetenek Düzeyleri

OBM'nin bu bölümünde yalınlaştırılmış bir “bütüncül basamak” adı altında A1’de C2’seviyesine kadar uzanan dil seviyeleri ve bu seviyelerden beklenen ortak yetenek düzeylerini görmekteyiz. Bütüncül basamak öğrenciler, öğretmenler ve program tasarımcıları için yön gösterici nitelik taşımaktadır. Günümüz modern yabancı dil ders kitaplarında her ünite sonunda “portfolyo” adı altında öz dil kazanımlarım öz değerlendirme formları yer almaktadır.

Tablo 12- Ortak Yetenek Düzeyleri - Bütüncül Basamak (Avrupa Konseyi, 2001/2009: 24).

İLERİ DÜZEY KULLANICI	C2	Okuduğu ve duyduğu her şeyi neredeyse bir çaba göstermeksizin anlayabilir. Farklı kaynaklardan yazılı ve sözlü olgu ve kanıtları tutarlı bir biçimde özetleyerek yeniden oluşturabilir. Doğal bir biçimde, son derece akıcı ve kesin olarak kendini ifade edebilir ve karmaşık konularla bağlantılı ince anlam farklılıklarını ayırt edebilir.
	C1	Uzun ve zorlu metinlerden oluşan geniş bir basamağı anlayabilir ve örtük anlamları kavrayabilir. Sözcüklerini uzun uzadıya aramak zorunda olmaksızın doğal ve akıcı bir biçimde kendini ifade edebilir. Toplumsal, mesleki ya da akademik yaşamı içinde dilini esnek ve etkin bir biçimde kullanabilir. Karmaşık konularda açık ve dizgeli bir biçimde kendini anlatabilir ve düzenleme, ekleme ve söylem bağdaşıklığı gereçleri üzerindeki denetim gücünü gösterebilir.

ARA DÜZEY KULLANICI	B2	Uzmanlık alanına ilişkin teknik bir tartışma da dâhil olmak üzere karmaşık bir metin içindeki somut ya da soyut konuların özünü anlayabilir. Doğal bir konuşucuyla ne kendisi ne de karşısındaki için bir gerilim içermeyen bir konuşma türünden durumlarda belli bir doğallık ve rahatlık derecesiyle iletişim kurabilir. Geniş bir konu dizisi içinde kendini açık ve ayrıntılı bir biçimde dile getirebilir, güncel bir konuya ilişkin görüş bildirebilir ve farklı olasılıkların avantaj ve sakıncalarını sergileyebilir.
	B1	Açık ve standart bir dil kullanıldığında ve iş, okul, eğlence, vd. bildik şeyler söz konusu ana konuları anlayabilir. Erek dilin konuşulduğu bir bölgeye yapılan yolculuk sırasında karşılaşılan durumların çoğunda sorunların altından kalkabilir. Bildik ve ilgi alanına giren konular üzerine yalın ve tutarlı bir söylem üretebilir. Bir olayı, bir deneyimi ya da bir düşü anlatır, bir beklentiye betimleyebilir ve bir projeye veya bir düşünceye ilişkin gerekçeler ya da açıklamaları kısaca dile getirebilir.

TEMEL DÜZEY KULLANICI	A2	Tek cümleleri ve doğrudan öncelik alanlarıyla (söz gelimi yalın ve kişisel bilgiler ve aile bilgileri, alışverişler, yakın çevre, iş) ilişkili olarak sıklıkla kullanılan deyimleri anlayabilir. Bildik ve alışlagelen konular üzerinde yalnızca yalın ve dolaysız bilgi alışverişini gerektiren basit ve bildik etkinlikler çerçevesinde iletişim kurabilir. Eğitimi, dolaysız çevresini yalın yollardan betimleyebilir ve dolaysız gereksinimlerine denk düşen konuları anlatabilir.
	A1	Sıradan ve gündelik deyişlerle somut gereksinimleri karşılamayı hedefleyen son derece yalın ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini veya bir başkasını tanıtabilir ve bir kişiye, kendisiyle ilgili sorular –Örneğin oturduğu yer, ilişkileri, sahip olduğu şeyler, vb. üzerine– aynı türden sorulara yanıt verebilir. Eğer kendisiyle konuşan kişi yavaş yavaş ve tane tane kendisine yardımcı olacak biçimde konuşuyorsa, basit bir biçimde iletişim kurabilir.

3.1.3 A1 ve A2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi

OBM'nin beceri esaslı öz değerlendirme tablosunda ise temel dil becerileri ve dil seviyelerine göre öğrencilerden beklenen kazanımlar yer almaktadır. Yetenekler dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerisine göre sınıflandırılmıştır. Tezimizin çalışma grubunu A1-A2 seviyesinde Yabancı dil olarak Türkçe öğrencileri olduğu için bu bölümde sadece A1-A2 seviyesinin öz değerlendirme çizelgesi aşağıdaki tabloda ele alınmıştır.

Tablo 13- AOBM A1 ve A2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi

BECERİLER	A1	A2
DİNLEME	Benimle ya da ailemle ilgili veya benim çevremde dolaşan somut şeyleri bildiğim sözcüklerle çok basit tümcelerle ve ancak yavaş yavaş ve tane tane konuşulduğunda anlayabilirim.	Tek tek tümceleri ve günlük yaşamda en çok kullanılan sözcükleri, eğer benim için, örneğin, kişi ve aile, alışveriş yapma, iş, yakın çevre üzerine ve benzeri gibi önemli şeylerle ilgili ise anlayabilirim. Kısa, açık ve basit mesajları ve duyuruları anlayabilirim.
OKUMA	Örneğin, tabelalarda, afişlerde ya da kataloglarda yer alan bildiğim adları, sözcükleri tek tek ve çok basit tümceleri anlayabilirim.	Çok kısa, basit metinleri okuyabilirim. Günlük yaşamla ilgili; ilan, prospektüs (tanıtım), yemek listesi, seyahat tarifi gibi metinleri, somut, önceden tahmin edilebilen bilgileri bulabilirim ve kısa, basit, kişisel mektupları anlayabilirim.

BİR KONUŞMAYA KATILIM	Konuşma arkadaşım biraz yavaş ve yineleyerek konuşursa veya başka bir deyişle söylerse ve demek istediklerimde bana bu sırada dile getirmem için yardımda bulunursa kendimi basit bir biçimde ifade edebilirim. Doğrudan doğruya gerekli şeylerle ve çok iyi bildiğim konularla ilgili konularda basit soruları sorabilir ve soruları yanıtlayabilirim.	Kendimi basit, doğrudan bilgi alışverişini, bildiğim konuları ve etkinlikleri ilgilendiren basit alışlagelmiş durumlarda ifade edebilirim. Karşılıklı kısa bir konuşmaya katılabilirsem de; genelde konuşmayı sürdürebilecek derecede anlayamıyorum.
BAĞLANTILI KONUŞMA	Tanıdığım kişileri ve oturduğum yeri betimlemek için basit ve kalıplaşmış ifadeleri ve tümceleri kullanabilirim.	Kendimi bir dizi tümceyle ve basit araçlarla; örneğin, ailem, başkaları, evim, eğitim ve meslek hayatımla ilgili konularda ifade edebilirim.
YAZMA	Örneğin, tatil selamları göndermek için kısa ve basit bir posta kartı yazabilirim; otellerde, adları, adresleri, ulusal kimliği ve benzerlerini formlara işleyebilirim.	Kısa, basit notlar, haberler yazabilirim. Örneğin, bir şeye teşekkür etmek için çok basit kişisel bir mektup yazabilirim.

Yukarıdaki düzey beceri çizelgesinde düzeyler ve düzeylere göre dil becerilerinde öğrencilerden beklenen kazanımlar açık bir şekilde ele alınmıştır. Bu yönüyle, OBM hem öğrencinin hem de öğretmenin işini kolaylaştırmaktadır. Yapılan çalışmalar bu çerçevede göze alındığında seviyelerin sürdürülebilirliği açısından başarılı sonuçlar alınmakta olduğunu göstermektedir. OBM öğrencileri sosyal hayatta eylemler gerçekleştiren birer sosyal aktör olarak görüldüğü için, dil becerileri kazanımları sınıf ortamında otantik doküman kullanımını destekler niteliktedir. Örneğin; yukarıdaki tabloda yazılı anlatım becerisinde A1 seviyesinde kullanılabilecek otel kayıt formu otantik doküman yoluyla rahatlıkla yapılabilecek etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.1.4 Dil Kullanım Alanları (Domain)

OBM'nin yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerine kazandırdığı yeniliklerden birisi de dil kullanım alanları olmuştur. Dil kullanımları sosyal yaşantılarımızın çeşitli alanlarında geçmektedir. Dil alanları, dil becerileri için hedeflenmiş amaçların istenen yönde gerçekleşmesi bakımından önemli bir yere sahiptir. Öğrenen profillerini göz önünde bulundurduğumuz zaman alan seçimine dikkat etmek gerekmektedir. Örneğin yetişkinlere yönelik yabancı dil dersinde mesleki alana giren etkinlikler seçilebilir fakat çocuklara yönelik bir derste bu alan çocuklara bir şey ifade etmeyebilir. Bu alanlar şu şekilde karşımıza çıkmaktadır:

- **Kişisel alan**, her bireyin ailesi ve arkadaşları ile yaşadığı, okuma, günlük yazma, hobiler gibi özel uğraşlarını gerçekleştirdiği alandır.
- **Kamusal alan**, bireyin bir kamu ya da kamu kuruluşunun üyesi olarak çeşitli amaçlar doğrultusunda hareket ettiği ve etkileşim içinde bulunduğu alandır.
- **Mesleki alan**, bireyin çalıştığı alandır.
- **Eğitim alanı**, bireyin özellikle bir eğitim kurumu çerçevesinde (başka yerlerde de olabilir) düzenli eğitim aldığı alandır (OBM,50)

Bu kapsamda yukarıda bahsettiğimiz alanlara göre otantik dokümanlardan hareketle ders etkinlikleri hazırlamak mümkündür. Bu alanlar gerçek hayatın içinde yaşadığımız alanlardır. Günümüzde modern yabancı dil ders kitapları hazırlanırken bu alanlara konular ve etkinlikler seçilmektedir. Unutmamak gerekir ki bazı durumlarda birden fazla alanın söz konusu olabilir. Örneğin öğretmenlerde mesleki alan ve eğitim alanı büyük ölçüde örtüşmektedir. Aşağıdaki tabloda OBM'ye göre dilin kullanım alanları ve bu alanlara uygun mekânlar verilmiştir. Söz konusu alanlar dilin sadece okul çatısı alanında (eğitim alanı) değil farklı alanlarda da kullanılmasına imkân sağlamaktadır.

Tablo 14- OBM'ye Göre Dil Kullanım Alanları

Alan	Alanlar/Mekânlar
Özel	• Evde: ev, oda, Bahçe: kendisinin, ailenin, arkadaşların, başkalarının • Yurtta kendine ait bir yer, otel • Kırdan, göl kenarında vs.
Kamusal	• Halka açık alanlar: sokak, meydan, park vs.

	• Toplu taşıma araçları • Mağazalar, süpermarketler • Hastaneler, muayenehaneler, klinikler • Stadyumlar, Spor alanları/salonları • Tiyatro, Sinemalar, Etkinlikler • Lokanta, kahve, otel • Anıtlar
Mesleki	• Ofisler • Fabrikalar • Atölyeler • Limanlar, istasyonlar • Hava limanları • Çiftlikler • Mağazalar, dükkânlar vs. • Hizmet sunan işyerleri • Oteller
Eğitim	• Okullar, okul salonu, derslik, okul bahçesi, spor alanları, koridorlar • Yüksekokullar • Üniversiteler • Amfiler • Seminer odaları • Öğrenci temsilciliği • Yurtlar • Laboratuvarlar • Kantinler

3.1.5 Dilsel İletişim Becerileri

OBM yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılan dört temel dil becerisinin kazanımına ilave olarak, iletişim etkinliğinin dört düzleminde de öğrencilerden konuşucu, yazar, dinleyici veya okuyucu olarak yapmaları beklenen beceriler vardır. OBM'nin ön gördüğü iletişim becerileri Polat'ın (2010, s. 134) çalışmasında aşağıda görünümünde beceriler açık bir şekilde belirtilmektedir. Buna göre, öğrenci;

Tablo 15- OBM'ye Dilsel İletişim Becerileri

DÜZLEM	BECERİ	TÜRÜ
Konuşma	-bir iletiyi öngörebilmeli ve düzenleyebilmeli.	bilişsel
	-bir sözceyi oluşturabilmeli.	dilsel
	-bu sözceyi sesletebilmeli	sesbilgisel
Yazma	-iletiyi düzenleyebilmeli ve oluşturabilmeli	bilişsel ve dilsel
	-elle veya makineyle bu metni yazabilmeli veya tıpkıyazımını (Fr. Transcription) yapabilmeli	motor beceriler
Dinleme	-sözceyi algılayabilmeli.	İşitsel algılama
	-dilsel iletiyi tanımlayabilmeli.	dilsel
	-iletiyi anlayabilmeli.	anlamsal
	-iletiyi yorumlayabilmeli.	bilişsel
Okuma	-yazılı metni algılayabilmeli.	görsel
	-yazıyı tanıyabilmeli.	Yazıbilimsel beceriler
	-iletiyi tanımlayabilmeli.	dilsel
	-iletiyi anlayabilmeli.	anlamsal
	iletiyi yorumlayabilmeli.	bilişsel

Tablo dil becerilerinden beklentilerini açık bir şekilde ifade etmektedir. OBM'ye göre, dil becerilerinde gerçekleşmesi beklenen bu işlemlerin gözlemlenebilir aşamaları bilinmekte ve anlaşılmaktadır. Söz konusu işlemler ders hazırlık aşamasında öğretmenlere beceriler konusunda yol gösterici bir nitelik taşımaktadır.

4. BÖLÜM: OTANTİK DOKÜMANLARIN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇEÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

4.1 OTANTİK DOKÜMAN

Yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerine iletişimsel yaklaşımın girmesiyle birlikte adını sıkça duyduğumuz otantik dokümanın birçok kez tanımı yapılmıştır. Nunan, (1999) otantik materyali “dil öğretme amacıyla özellikle üretilmemiş her türlü materyal” olarak tanımlar. Peacock, (1997, s. 144) ise “hedef dili konuşan toplumda birtakım sosyal amaçları gerçekleştirmek için hazırlanan materyal” olarak tanımlar. Tanımlardan çıkarım yapacak olursak, otantik dokümanların hedef dili öğretmek için hazırlanıyor olmadığını söyleyebiliriz. Yani bu tür dokümanlar, herhangi bir pedagojik amaç için hazırlanmamış toplumun yararına iletişim amaçlı hazırlanmış görsel ve işitsel materyallerdir.

Otantik dokümanların en ilginç yönü ise ders materyali olarak hazırlanmadığı halde yabancı dil sınıfları için çok faydalı ders materyali olarak kullanılmasıdır.

Otantik dokümanların Yabancı dil öğretimindeki önemini Temizyürek ve Birinci şu şekilde belirtmektedirler:

Otantik materyaller dinleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan dört dil becerisinin öğretiminde de kullanılabilir. Bunların yanında kelime ve dil bilgisi öğretimi için de otantik materyaller etkin bir şekilde kullanılabilir. Bu tür materyaller ile yabancı dil öğretimi, güdülenme ve ilgiyi artırdığı, özgün örnekler sağladığı için daha etkili olur ve öğrencilerin hedef dilde dört temel dil becerisini geliştirerek Ortak Avrupa Dil Çerçevesindeki yabancı dil öğretiminin temel amaçlarından biri olan, sınıf ortamının dışında hedef dilin etkin birer kullanıcıları olmalarını sağlar (Temizyürek, Birinci, 2016, s. 56).

Otantik dokümanların en önemli katkısı, öğrencileri gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri durumlara hazırlamasıdır. Herod, (2002) otantik dokümandan yola çıkarak yapılmış öğrenme materyalleri ve etkinliklerinin gerçek hayattaki karşılaşılabilecek durumları taklit etmek amacıyla geliştirildiğini savunur. Otantik materyaller bir anlamda, gerçek

hayattaki durumlardan yapay sınıf ortamında yararlanmamızı sağlayan dokümanlardır. Otantik olmayan, ders için hazırlanmış ders materyallerinde durum aynı değildir. Otantik olmayan dokümanlarda, kurgusal ve öğrenciler için sadeleştirilmiş cümleler kullanılırken, otantik dokümanlarda günlük yaşamda kullanılan söz edimleri ve hatta eksik cümleler dahi yer alması mümkündür.

Öte yandan otantik dokümanlar dilin iletişimsel yönünü geliştirmek için fayda sağlarken otantik olmayan yapay dokümanlar daha çok dil bilgisi öğretimi için fayda sağlamaktadır. Örnek verecek olursak, Fransa’da TGV tren anonslarına baktığımızda çok hızlı bir şekilde anons yapıldığını görürüz. Fakat otantik olmayan bir ders materyalinde aynı durum çok yavaş bir ses kaydı ile öğrencileri verilir. Öğrenci tren anonsu için gerekli bilgiye sahip olsa da gerçek tren anonsu duyduğunda mesajı anlamakta çok büyük sorunlar yaşayabilir.

4.2 OTANTİK DOKÜMANLAR VE DİL BECERİLERİ

Otantik dokümanların ilk çıkış noktası 1960’lı yıllarda ortaya çıkan “audio-visuel” denilen görsel işitsel dil öğretim yönetiminin dil eğitim öğretim faaliyetlerine girmesiyle olmuştur. Fakat ders ortamında kullanılması 1970’li yıllarda başlamıştır. Adında da anlaşıldığı gibi hem görsel hem de işitsel işitsel yardımcı ders malzemesi olarak otantikler dokümanlar, ders ortamında yerini almıştır. Bu yönüyle dört temel dil becerisinin tüm alanlarına katkı sağlamaktadır.

Öte yandan görsel-işitsel otantik ders malzemeleriyle duyu organları arasında yakından ilişki söz konusudur. Dale’ye göre, “insanlar okuduklarının %10’unu, işittiklerinin %20’sini, gördüklerinin %30’unu, hem görüp hem işittiklerinin %50’sini, söylediklerinin %70’ini, yapıp söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadır” (Dale, 1969:108). Özellikle yapıp söyledikleri kısmında eylem odaklı yaklaşımın da yardımıyla otantik dokümanlar, hedef dilde kazandırılmak istenen dil becerisine doğrudan katkı sağlamaktadır.

Avrupa Diller Ortak Başvuru Metninin yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerinde etkin bir şekilde kullanılmasıyla birlikte yabancı dil becerileri de tüm yönüyle ders ortamında ele alınmaktadır. Oysaki eskiden, öğretmen derse sadece bir ders kitabıyla gelir, dil bilgisi ağırlıklı ders etkinlikleriyle öğrenciler sadece okuma ve yazma becerilerini geliştirebilir, ders için hazırlanmış yapay ders malzemeleriyle de yabancı

dil öğrenmeye çalışırlardı. Özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde bu durum gözlenmiştir. Türkçe öğretimi birçok ders kitabında yabancı dilden daha ziyade ana dil Türkçe öğretiliyormuşçasına dil bilgisi odaklı metinlerden hareketle yapılmaya çalışmaktadır. Oysaki otantik dokümanlardan hareketle, tüm dil becerilerine girebilecek ders etkinlikleri hazırlamanın mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Tezimizin bu kısmında, tüm dil becerilerine girebilecek ve bizzat sınıf ortamında uygulanmış ders etkinliklerinde örnekler sunacağız.

4.2.1 Otantik Materyal Kullanmanın Avantajları

Birçok dilbilimci ve yabancı dil eğitimi uzmanı otantik materyal kullanımının dil öğrenimi üzerinde yararlı bir etkiye sahip olduğunu, yaptıkları çalışma ve uygulamalarla vurgulamaktadırlar. Söz konusu yararlı etkileri Lüleci şu şekilde özetlemektedir: “otantik dokümanlar, öğrencilerin gerçek dille tanışmasını sağlamaktadır/sağlayacaktır çünkü bunlar, dil öğretimi amacıyla hazırlanmış, ders kitaplarında kullanılan yapay dilin aksine, dilin gerçek durumlarda, gerçek kişiler tarafından kullanıldığı metinlerdir. Bu da öğrencileri sınıfın dışında, o dilin kullanıldığı gerçek dünyaya yaklaştıracaktır” (Lüleci, 2010, s. 543).

Aslım-Yetiş “elde edilen kaynak çeşitliliğinden hareketle otantik dokümanların gerçek iletişim durumları oluşturmalarına olanak sağladığının altını çizmektedir. Böylelikle, öğrenci gerçek hayatın birebir durumlarını keşfetme olanağı bulmaktadır” (Aslım-Yetiş, 2010, s. 3).

Adından anlaşıldığı gibi dokümanların otantik yani olduğu gibi, bozulmadan, kesilmeden olması belki de öğrencide en çok motivasyon yaratan olgulardan birisidir. Örneğin, birisi tarafından yazılmış gerçek bir mektuptan hareketle yapılan dil bilgisi ya da okuduğunu anlama çalışması öğrenciyi çok motive etmektedir çünkü öğrenci kendisini gerçek hayatın içinde bulmaktadır. Öğrencinin derse aktif bir katılım sağlaması otantik dokümanların en önemli avantajlarından birisidir. Diğer bir avantajı ise, hazırlanmasının pratik ve kolay olmasıdır. Öğretmen gazeteden bulduğu bir köşe yazısını, çok kolay bir şekilde okuduğunu anlama etkinliğine çevirebilir ya da radyoda severek dinlediği bir şarkıdan hareketle sınıfta dinleme etkinliği yapabilir.

Öte yandan Otte, (2006) Amerika’daki bir üniversitede, öğrenciler arasında gerçekleştirdiği bir araştırmada işitsel otantik dokümanların dinleme becerisine etkisini

incelemiş ve öğrencilerin hem dinleme becerisinin hem de derse olan ilgisinin olumlu yönde sonuçlar verdiğinin kanısına varmıştır. Berardo, (2006) yaptığı araştırmasında otantik doküman kullanımının okuma becerisini geliştirmede oldukça etkili olduğunu ve öğrencileri daha sonra farklı kaynak okumaları için motive ettiğini savunmaktadır. Otantik dokümanların faydaları, gözle görülür bir şekilde sınıf ortamında gözlenebilir. Bu avantajları Temizyürek ve Binici şu şekilde özetlemektedir:

- Hedef dilin öğrenciler tarafından daha rahat bir şekilde üretilmesi.
- Dil edinimini kolaylaştırması.
- Gerçek hayattaki karşılaşılabilecek etkinlikler olduğu için öğrencilere güven vermesi.
- Öğrencileri gerçek dille birebir karşı karşıya gelmelerine olanak sağlar.
- Öğrencilerin ilgi alanlarına daha yakındır.
- Öğrencilerin motivasyonu artırır.
- Yetkinlik ve performans arasındaki boşluğu doldurmada çok etkilidir (Temizyürek, Binici, 2016, s. 57).

Otantik materyallerin sağladığı dilbilimsel avantajların yanında, dilbilimsel olmayan avantajları da vardır. Bu avantajlardan en çarpıcı olanı kültürel boyutudur. Öğrenci otantik dokümanlar sayesinde hedef dilin kültürü hakkında birçok bilgiyi edinebilmektedir. Örneğin, Fransızca ders kitaplarında sıkça ele alınan haritadan hareketle adres tarifi Fransa'ya özgü bir kültürel durumdur. Oysaki Türkçede harita kültürü yerine birisine yol sorma durumu vardır. Fransızca'yı yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenci, aynı anda harita kullanmayı da öğrenmektedir.

Otantik materyaller hedef kültür hakkında öğrencileri bilgilendireceği için öğrenciler kendi kültürleri ile hedef kültür arasında karşılaştırma yapabileceklerdir. Diğer dilbilimsel olmayan önemli katkısı da Ortak Avrupa Dil Çerçevesindeki altı önemle çizilen “kültürler arası iletişimsel yetkinlik” dir. Öğrenci, öğrendiği dilde kültürel iletişimin farklı boyutlarını yabancı dil sınıfı ortamında keşfetme imkânı bulmaktadır.

4.2.2. Otantik Materyal Kullanmanın Dezavantajları

İki farklı boyutta çeşitli avantajlar sağlasa da yabancı dil sınıfında otantik doküman kullanımının bazı dezavantajları da bulunmaktadır. Bu dezavantajları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Etkinlik için seçilen dokümandaki kullanılan sözcükler ve yapılar, öğrencilerin öğrendikleri dildeki düzeylerine uygun olmayabilir,
- Bazı otantik materyalden hareketle ders hazırlamak zaman kaybına yol açabilir, öğretmenlerin daha fazla hazırlık yapması gerekebilir,
- İşitsel otantik dokümanlarda çok farklı aksanlar yer alabilir, bu da öğrencilerde zihinsel karmaşaya neden olabilir. Örneğin, Karadeniz bölgesine ait bir radyo yayınındaki kullanılan aksan öğrencilere çok farklı gelebilir.
- Bazı materyalleri anlayabilmek için hedef kültüre ait bilgi sahibi olmak gerekir. Örneğin, deyimlerin sıklıkla kullanıldığı bir sohbet programını öğrenciler anlamakta sıkıntı yaşayabilirler. Öğrenciler, kültürel ön bilgiye sahip olmayabilir.
- A1-A2 seviyesine girebilecek etkinliklerin sınırlı sayıda olması çünkü temel dil seviyesinde günlük bir gazeteyi anlamak ya da çıkarımda bulunmak zor olabilir.
- Tüm ders, otantik dokümandan hareketle yapılmayabilir ve öğretmenin ayrıca ders materyali hazırlaması gerekebilir.

4.2.3 Otantik Doküman Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Konular

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik materyal kullanımının, yukarıda bahsedildiği gibi hem avantajları hem de dezavantajları vardır. Olumsuz yönleri azaltmak açısından bu tür materyallerin doğru seçilmesi çok önemlidir. Öncelikle seçilen dokümanın incelenmesi, sınıf ortamına uygun olup olmadığına karar verilmesi gerekir.

Özellikle İnternet ortamından seçilen dokümanlara çok dikkat edilmelidir. Sahte bilgiler ya da yazım yanlışlarıyla dolu bir metinle karşılaşabiliriz. Seçilen dokümanlar öğrencilerin yaş gruplarına ve ilgi odaklarına hitap etmelidir. Ayrıca materyaller, öğrencilerin dilbilimsel ihtiyaçlarına da uygun olmalıdır. Öğrencilerin, yabancı dil seviyelerinin çok üstünde ya da çok altında olan materyaller, öğretme sürecine yarardan çok zarar getirebilir. Seçilen materyalin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığına ve öğrencilerin ilgi alanları dâhilinde olup olmadığına bakılmalıdır.

Öte yandan McGrath (2002) otantik materyal seçiminde öğretmenler için yol gösterici kriterlerin altını çizmektedir. Söz konusu ölçütleri; öğrencinin ve ders kitabının ihtiyaçlarına uyumluluk, konunun ilgi çekici olması, kültürlerin uyumluluğu, lojistik

değerlendirme, bilişsel talep, dilbilimsel talep, kalite ve kullanılabilirlik olarak belirtmiştir.

Bir diğer önemli nokta ise otantik dokümanlarının kullanımında kültürel öğeler aktarılacak isteniyorsa, bu ders hazırlığı yapılırken, öğrencilerin ait olduğu toplumunun kültürel değer yargıları göz önünde tutularak yapılmalıdır. Örnek olarak, bazı toplumlarda toplu ortamda şarkı söylemek uygun görülmeyebilir çünkü bazı kültürel farklılıklar öğrencilerde olumsuz algıya sebep olabilir. Bunun yanı sıra, sınıftaki öğrencilerin dil seviyesi de otantik doküman kullanımı için önemlidir. Eğer A1-A2 seviyesindeki bir grup için etkinlik yapılıyorsa, yönergeler oldukça sade, açık olmalı ve basit hedefler belirlenmelidir. Aksi halde, hedef dilde karşılaşılabilecek zorluk, etkinliğin kötü geçmesine sebep olabilir.

4.2.4 Okuma Becerisine Göre Doküman Otantikler

Gerçek hayatta yabancı dil öğrenen öğrencilerin en çok karşılaştıkları durumlardan birisi yazılı bir belgeden hareketle okuduğunu anlama becerisidir. Özellikle, Türkiye'ye birkaç yıllığına gelen öğrenciler, ülkeyi keşfetmek için birçok yazılı dokümanı okuyup anlamaya çalışmaktadırlar. Gündelik hayatın içinden alınan yazılı kaynaklardan hareketle, çok rahat bir şekilde ders materyali hazırlamak mümkündür. Okuma becerisine katkı sağlayacak otantik dokümanlardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Gazete kesitleri
- Gazete ilanları
- Roman, dergi ve kitap kesitleri
- Otel rezervasyon formları
- Mektuplar, kartpostallar
- Elektronik postalar
- Broşürler
- Reklam ve film afişleri
- Yemek tarifleri

sorularını cevaplamaları beklenmektedir. Sorulara cevap verirken yapılmış olan birtakım yazım hataları ya da son ek eksiklikleri de olsa, okuduğunu anlama çalışmasının genel olarak amacına ulaştığını görmek mümkündür.

LYCÉE FRANÇAIS
CHARLES
DE GAULLE
ANKARA
1942

TÜRKÇE- 5 NTC SINIFI

Adı soyadı : _____

Tarih : *Perşembe 11 Ocak*

**3. Koç Üniversitesi
Kısa Film Festivali**

12-13-14 Mayıs 2010
Koç Üniversitesi Bursiyanları Komitesi

Kısa Film Yarışması,
Atölyeler ve Söyleşiler

Ödüller:
Birinciye 5000 TL
İkinciye 3000 TL
Üçüncüye 1000 TL

Son Katılım Tarihi:
30 Nisan 2010

Türkiye Borsası
art.ku.edu.tr

İNCELEYELİM, SORU SORALIM

1. Bu festival hangi üniversitede yapılmaktadır ? *3. Koç Üniversitesi yapılmaktadır*
2. Festival hangi tarihlerde yapılmaktadır ? *12-13 ve 14 Mayıs 2010 yapılmaktadır*
3. Festivalde birinci olan ne kadar ödül alacaktır ? *Birinci 5000 TL alacaktır.*
4. Festivale son katılma tarihi ne zamandır ? *30 Nisan 2010 son tarihi.*
5. Festivalde hangi aktiviteler vardır ? *Yarışması, Atölyeler ve Söyleşiler var*

4.2.5 Konuşma Becerisine Göre Otantikler Dokümanlar

Günümüz modern yabancı dil eğitim öğretim faaliyetlerinde, edimbilimsel dilbilimin izlerini taşıyan modern ders kitapları konuşma becerisini geliştirmek için sıkça otantik dokümanları kullanmaktadır. Örnek olarak, “Yedi İklim Türkçe” ders kitabından aşağıdaki etkinliği verebiliriz. Etkinlikte güncel bir konu olan sosyal medya üzerine iki farklı köşe yazısından hareketle öğrencilerden görüşlerini belirtmeleri beklenmektedir.

Tablo16- Yedi İklim Türkçe YDT ders kitabı konuşma etkinliği

6. Okuyalım, tartışalım.
Sosyal Medya

Hayatı Paylaşıyoruz

Bence, sosyal paylaşım siteleri çok faydalı. Her gün milyonlarca insan, sosyal paylaşım sitelerini kullanıyor. İnsanlar, hayatlarındaki önemli olayları bu sayede arkadaşlarıyla paylaşabiliyorlar. Bazı insanlar fotoğraflarını, bazıları duygu ve düşüncelerini bazıları da çeşitli etkinlik haberlerini bu sayfalarda paylaşıyor.

İnsanların yanı sıra pek çok kurum ve kuruluş bu sitelerde gruplar kurarak insanlara ulaşmaya çalışıyor. Sivil toplum kuruluşları, üyelerine ve gönüllülere bu sayfalar aracılığıyla mesajlarını iletiyor. Hatta devlet başkanları, cumhurbaşkanları, başbakanlar, bakanlar sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla vatandaşlarla iletişim kuruyor. Böylece sosyal paylaşım siteleri, büyük bir rol üstleniyor.

Hayattan Kopuyoruz

Bence, sosyal paylaşım siteleri insanları birbirinden koparıyor. Bazı uzmanlara göre, sosyal paylaşım siteleri insanları yalnızlaştırıyor. Sanal ortam, insanları toplumdan hatta yakın çevresinden uzaklaştırarak sosyalleşmeyi engelliyor. Aile bireyleri, birbiriyle iletişim kurmak yerine sosyal paylaşım sitelerinde başkalarıyla iletişim kurmayı tercih ediyor. Aynı evin içinde, farklı odalarda, birbirinden habersiz yaşayan insanlar var. Çocuklar anne ve babalarıyla, eşler birbiriyle iletişim kurmuyor. Saatlerce sosyal paylaşım sitelerinde vakit geçiren insanlar, sanal bir ortamla gerçeklerden uzaklaşıyor. Bu nedenle sosyal paylaşım siteleriyle iletişim kurmak yerine yüz yüze iletişim kurmak gerek. Aynı ortamı paylaşarak sohbet etmek çok daha zevkli.

Siz hangi görüşe katılıyorsunuz? Niçin?

YDT eğitim-öğretiminde öğrencilerin kullanmaya çok ihtiyaç duyduğu bir beceridir. Erasmus programıyla bir yıl Türkiye'ye gelen öğrencinin Türkçede ki hedefi günlük hayatta iletişim kurmak ve konuşulanları temel düzeyde anlamaktır. Konuşma becerisine katkı sağlayacak otantik dokümanlardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Gazete, dergi ve kitaplardan alınmış resimler
- Sanatsal tablolar
- Gazete ilanları
- İnternet siteleri

- Restoran mönüleri
- Film kesitleri
- Tv programları
- Panel ve oturumlar vs.

Yukarıda adı geçen otantik materyalleri sınıf seviyesine göre çoğaltmak mümkündür. Tezimin hazırlık aşamasında Charles de Gaulle Fransız Lisesi   rencilerine uyguladığımız konuşma becerisini geliştirici uygulama etkinliklerini somut örnek teşkil etmesi amacıyla sunacağız.

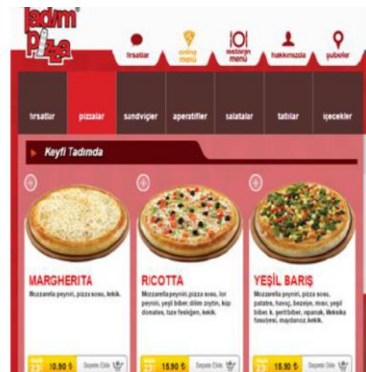
4.2.5.1. Etkinlik-1 Alo paket

Dil seviyesi: A2

Görev: Sevdi i bir restoran ya da kafenin internet sitesinden yararlanarak telefonla yemek siparişi vermek.

Hedeflenen dil becerisi: Konuşma- leti im

Söz konusu etkinlik yapılmadan önce öğrencilerle, yapılacak görev teması oylamaya sunuldu. Sınıfın büyük bir çoğunluğunun gastronomi temasını istemesi üzerine, günlük hayatta sıklıkla kullanılan, sipariş verme durumu yaratıldı. Öğrenciler sınıfta, bir pizza restoranına telefon açarak internet sitesinden seçtiği m n n n sipari ini verdiler. Öğrencilerin Türkçe kullanımına doğrudan maruz kalmalarının yanı sıra sonucunda siparişin ellerine ulaşması, sınıf ortamında son derece motive edici bir durumdu. Sipariş verme sürecinde bir takım zorluklar gözlenmiştir. Örneğin, telefona cevap veren görevlinin öğrencilerden cep telefon numarası istemesi üzerine öğrencilerin numarayı söylerken heyecan yapmaları gözlenmiştir ama yine de etkinlik amacına ulaşmıştır. Öğrenciler, ders materyali olarak kullanılan bu otantik doküman sayesinde toplumdaki sosyal birey görevlerinden birini (ihtiyacını gidermek, sipariş vermek) yerine getirmiş oldular.

4.2.5.2 Etkinlik-2 Dublaj

Seviye-A2

Görev- Sessiz şekilde izlediği yemek yeme sahnesinde insanların konuşmalarına seslendirme yapmak. Bu etkinlik yaptığı tanıdığımız insanların yemek masasında buluşma etkinliği esnasında çekilmiş ve kişilerden normal bir şekilde sohbet etmeleri istenmiştir. Söz konusu video öğrencilere sesi kapalı bir şekilde izletilmiş ve öğrencilerden bu insanları tahmin etmeleri beklenmiştir. Güncel hayatta her gün yaşanan bir durum olduğu için konuşmaları tahmin edip seslendirme yapmak öğrenciler için keyifli bir etkinliğe dönüşmüştür.

Hedeflenen dil becerisi- Konuşma-iletişim

4.2.5.3 Etkinlik-3 Bir reklam

Seviye- A1-A2

Görev- Sevdiği restoranın ve orada yenilebilecek yemeklerin ve içeceklerin reklamını yapmak.

Hedeflenen dil becerisi- Konuşma- iletişim

Ankara'da yaşayan öğrencilerin boş zamanlarında en çok vakit geçirdikleri yerlerin başında alışveriş merkezleri gelmektedir. Söz konusu etkinlikte öğrenciler sevdikleri mekânların birisinin reklamını yaptılar. Burada reklam tanıtımı adı altında restoran tanıtımı yaptılar. Bu etkinlikteki motivasyon unsuru öğrencilerin bizzat hafta sonu seçtikleri mekana gidip orada etkinliği yapmaları olmuştur. Elde edilen sonuçlara

baktığımızda diyebiliriz ki öğrenciler dijital çağın kazandırdığı teknolojik deneyimlerle çok başarılı reklam videoları yapabiliyorlar.

4.2.6 Yazma Becerisine Göre Otantikler Dokümanlar

Yazma becerisi konuşma becerisi gibi aktif olarak günlük hayatta kullanılmasa da otantik dokümanlar yardımıyla gerçek hayatta, öğrencilerin karşılaşabileceği durumlara uygun, yazılı etkinlikler yapmak mümkündür. Yazma becerisine katkı sağlayacak otantik dokümanlardan bazılarını Lanıro'nun çalışmasından şu şekilde özetlemek mümkündür: Reklamlar,

- Broşürler,
- Dergiler,
- Gazeteler,
- Yol İşaretleri,
- Takvimler,
- Biletler,
- Atm Ekranları Ve Çıktıları,
- Şiirler,
- Kullanma Kılavuzları,
- Başvuru Formları,
- Makaleler,
- Yemek Tarifleri,
- Restoran Menüleri,
- Karikatürler,
- Havaalanı Tarifeleri Vb. Dokümanlar (Lanıro, 2007).

Yukarıda adı geçen etkinlikleri sınıf seviyesine göre çoğaltmak mümkündür. Önemli olan seçilen etkinliğin zorluk seviyesinin sınıfın dil seviyesine uygun olması, sınıfta derse etkin bir katılım sağlanmasıdır. Sınıf ortamında test ettiğimiz birkaç etkinlik örneği şu şekilde verilebilir:

4.2.6.1 Etkinlik-1 İnceleyelim, soru soralım

Bu etkinlikte, öğrenciler bir emlak sitesinin sayfasından alınan ilanı inceleyip, ilandan hareketle sorular yazmışlardır. Etkinlikte öğrencilerin öncelikle ilanda yer alan kısa bilgileri anlamaları beklenmektedir. Ardından bu bilgilere A1-A2 seviyesinde sorular yazıp o soruları sınıf ortamında diğer arkadaşlarına sormuşlardır.

**LYCÉE FRANÇAIS
CHARLES
DE GAULLE ANKARA**
1 9 4 2

TÜRKÇE- 2 NTC SINIFI

Adı soyadı : _____

Tarih : 11/04/2018

► Slayt Görüntüsü

Dev Foto

1.900 USD

Ankara / Çankaya / Gaziosmanpaşa

Oda + Salon 4 + 1	Metrekare 150 m²
Bina Yaşı 1	Isınma Tipi Merkezi (Pay Ölçer)
Ban No 35957-1730	Ban Tarihi 11.1.2018
Konut Tipi Korak Apartman	Dairesi
Konut Şekli Daire	Eyyali
Banyo Sayısı 2	Kat Sayısı 25
Bulunduğu Kat 8	Yakıt Tipi Doğalgaz
Yapı Tipi Yapının Durumu	Betonarme
Kullanım Durumu Aldat	Sdır
Cephe Seçenekleri Depozito	Boş
Site İçerisinde	450 TL
	Kuzey, Doğu
	1.200 USD
	MESA KOZA 00

İNCELEYELİM, SORU SORALIM

1. Kaş eda var?
2. Kaş metrekae?
3. Garaj varmı? Bu daire kaşinci katta
4. Bu daire nerede?
5. Bu daire ne kadar?

4.2.6.2 Etkinlik-2 İzleyelim, özet yapalım

Bu çalışmada ise öğrenciler daha önceden Fransızcasını izledikleri filmi Türkçe olarak izlerler. Sonra da kendi seviyelerinde basit cümlelerle filmde ekran resmi alınmış sahneleri tanıtip özet yaparlar. İzledikleri “Koro” isimli film, gerek konu olarak hitap etmesi bakımından, gerekse izleyici kitlesi bakımından öğrenciler için uygun bir film olarak karşımıza çıkmaktadır.

Lycée Français Charles de Gaulle Ankara
Ambassade de France

2017- 2018 4ème SINIFI TÜRKÇE SINAVI
“KORO FİLMİ”

SOYADI: _____

ADI: _____

NOTU: ____/20

SORULAR

1. Aşağıda yer alan sahneleri dikkatli bir şekilde inceleyiniz. Bu sahnelerde anlatılmak istenen konuyu kısaca yanlarındaki boşluklara yazınız. (5p)

4.2.6.3 Etkinlik-3 Hadi tanıt bakalım

Bu çalışmada öğrencilerden gerçek bir kimlik kartındaki bilgilerden hareketle söz konusu kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, TC kimlik numarası ve cinsiyeti üzerine cümleler kurması beklenir.

Nom et prénom:

Date:

Classe:

Hadi Tanıt bakalım

Tablodaki kimlik bilgilerinden hareketle ilgili kişiyi tanıtır.

4.2.7 Dinleme Becerisine Göre Doküman Otantikler

Dinleme becerisi için de günlük hayatın içinden, öğrencilerin ilgisini çekebilecek çok sayıda otantik doküman geliştirmek mümkündür. Bu beceri gündelik yaşamda konuşulan dili anlamak açısından son derece önemlidir çünkü ders için geliştirilmiş yapay ses kayıtları, gerçek hayatta öğrencilerin beklentilerini karşılamamaktadır. Bu sebepten dolayı, dinleme becerisini mümkün olduğu kadar otantik dokümanlardan hareketle hazırlamakta fayda vardır. Dinleme becerisi olarak düşünülebilecek bazı otantik doküman türlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Tren, uçak, havaalanı anonsları
- Radyo yayınları
- TV programları
- Müzik klipleri
- Röportajlar

- Tartışma, münazara programları
- TV eğlence programları,
- Diziler, filmler vb.

Yukarıda adı geçen etkinlikleri sınıf seviyesine göre çoğaltmak mümkündür.

4.2.7.1 Etkinlik-1 Radyo röportajı

Max Fm Özgür Aksuna ile Röportaj - 04.06.2015

sorulara

cevap verirler. Aynı zamanda öğretmen öğrencileri radyo programında duydukları kelimeler üzerine kelime çalışması yaptırır. Öğretmen öğrencilerin duyduğu kelimeleri tahtaya not eder. Daha sonra o kelimelerden hareketle öğrencilere röportajın geneline yönelik sorular sorar.

4.2.7.2 Etkinlik-2- Hadi bir film izleyelim

Bu etkinlikte de öğrenciler sınıf ortamında Türkçe alt yazılı izledikleri Fransızca bir filminden anladıklarından hareketle etkinlik kâğıdını tamamlayıp, sorulan sorulara cevap verirler. Sınıf deneyimlerimizden hareketle diyebiliriz ki bir amaç doğrultusunda sınıf ortamında öğrencilerin ilgi alanlarına giren filmlerden yapılan ders etkinlikleri olumlu sonuçlar vermektedir.

4.2.7.3 Etkinlik-3- Dikkat uçuyoruz

uçuş anonsu ebru kandemir

Söz konusu etkinlik öğrencilerin ülkelerine seyahatleri esnasında sıklıkla duydukları uçak güvenlik anonsu üzerine yapılmıştır. Hepimizin de bildiği gibi uçak ve tren anonsları genelde hızlı bir konuşma şeklinde olup, yankılanmadan dolayı anlaşılması zordur. Sınıf ortamında bu duruma etkinliklerle hazırlanan öğrenci aynı türden anonsla gerçek hayatta karşılaştığında dinlediğini anlamakta daha az sıkıntı yaşamaktadır. Bu dinlediğini anlama etkinliğinde uçakta kaptan pilot ve hosteslerin yaptığı anonslardan kesitler alınmış ve bu kesitler üzerine çoktan seçmeli ve boşluk doldurmalı sorular sorulmuştur.

4.2.8 Sözlü İletişim Becerisine Göre Doküman Otantikler

Günlük hayatta yabancı dil olarak Türkçe dersinin tüm beceri alanlarında kullanılabilecek sayısız olay, olgu ve materyal bulunmaktadır. Güner ve Boyacı'nın da belirttiği gibi “öğretmenler günlük hayatın içinden kullanabilecekleri her türlü materyali (haber, ses, fotoğraf vb.) Türkçe öğretim sürecine dâhil etmelidir. Böylece hayatın içinden örneklerle karşı karşıya gelen öğrencilerin derslere ilgileri artacak ve aktif hale geleceklerdir.” (Güner, Boyacı, 2015:762)

Bu kapsamdan baktığımızda sözlü iletişim becerisi öğrencilerin geliştirmeye çok önem verdikleri ve gerçek hayatta çok ihtiyaç duydukları bir dil becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebepten dolayı, bu beceriyi geliştirici otantik dokümanlardan hareketle kolaylıkla ders etkinlikleri hazırlamak mümkündür. Konuşma becerisinde kullanılabilen materyaller bu beceride rahatlıkla kullanılabilir.

4.2.8.1 Etkinlik-1 No comment (Yorum yok)

Bu etkinlikte gerçek hayatın içinden alınmış konuşma diyaloglarının videosu sessiz bir şekilde öğrencilere izletilip, konuşmaları dublaj yapmaları istenir. Seviye A1-A2 olduğu için basit cümlelerle konuşma diyaloglarını anlatmaları istenir. Dublaj etkinliği Euronews Tv kanalında ana haber bülteninden önce önemli bir haberin önce dublajsız bir şekilde “no comment” şeklinde kısa video sürümünden esinlenerek yapılmıştır. Söz konusu dublaj en az 3 kişiden oluşan gruplar halinde yapılmaktadır. Örneğin bir öğrenci grubu mutfakta geçen konuşmayı seslendirmektedir. Bu etkinlik öğrencilerin dikkatini çekmekte ve aktif bir şekilde derse katılmalarını sağlamaktadır.

4.2.8.2 Etkinlik-2 UzmanTv

Bu etkinlikte ise günlük hayatta öğrenmek istediğimiz bir konu ya da durum olduğunda sıklıkla başvurduğumuz, izlediğimiz “uzman tv” internet sitesinden

esinlenerek geliştirilmiştir. Etkinlik öncesi öğrencilerle yemek tarifi konusu çalışılmıştır. Öğrenciler yemek tarifinde kullanılacak gerekli söz edimlerini sınıf ortamında öğrenirler. Sonrasında öğrencilerden izlediği bir yemek tarifini kendi cümleleriyle özet bir şekilde sınıfa anlatmaları istenmektedir. Bu etkinlik sayesinde öğrenci hem yemek tarifi konusunda dilbilimsel becerileri yani bu konun gerektirdiği kelime ve dil kalıplarını hem de dilbilimsel olmayan bir hayat becerisini, yani Türk kültürüne ait bir yemek tarifini öğrenirler.

5. BÖLÜM: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE VE FRANSIZCA DERS KİTAPLARINDA OTANTİK DOKÜMANLARIN İNCELENMESİ

Tezimizin bu bölümünde otantik dokümanların Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarından “Yeni Hitit A1-A2 ” kitabındaki konular ve temalar temel alınıp, Fransızca öğretiminde kullanılan “Tendances A1-A2” adlı ders kitaplarında kullanılan otantik dokümanlar kültürel ve dilbilimsel açıdan incelenmiştir.

Bilindiği üzere Fransızcanın yabancı dil olarak öğretilme faaliyetleri Türkçenin yabancı dil olarak öğretilme faaliyetlerin çok daha önce başlamıştır. Güzel’in de belirttiği gibi “XVII. Yüzyıldan itibaren modern Fransızca zamanla tüm dünyaya yayılarak ilk önce siyaset, ardından da kültür, sanat ve edebiyat dili olarak dünya saraylarında konuşulan bir dil olmuştur.” (Güzel, 2015, s. 320). Bu alanda Fransızca öğretimiyle ilgili birçok ders kitabı ve ders materyaline rastlamak mümkündür. Güncel yabancı dil Fransızca ders kitaplarına örnek olarak “ Le Nouveau Taxi, Tip Top, Zic Zac, Alex et Zoé, Adosphère, A Plus vb. verebiliriz.

Bu kapsamda Fransızca ders kitaplarından seçtiğimiz “Tendances A1-A2” adlı ders kitabında otantik dokümanların nasıl kullanıldığı, hangi kültürel öğelerin ele alındığı, hangi becerilerde hangi dokümanların seçildiği incelenip, aynı çerçevede Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde birçok üniversite, özel okul ve dil kurslarında kullanılan “Yeni Hitit A1-A2” adlı kitabıyla karşılaştırılmıştır. Daha sonra Yeni Hitit kitabında kullanılmış otantik dokümanlardan hareketle yapılan uygulama etkinlikleri dil becerilerine katkısı bakımından incelenmiştir.

5.1. YENİ HİTİT YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI

Bilindiği gibi Ankara Üniversitesi TÖMER, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için uzun yıllar Hitit Serisi ders kitaplarını yabancı dil olarak Türkçe alanında kullanmıştır. Yapılan güncelleme çalışmaları sonrası 2008 yılında bu kitapların yerini, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe öğretim seti almıştır ve bu seriyle çalışılmaya devam edilmiştir. Söz konusu seri TÖMER dışında bazı üniversitelerin ve özel okulların yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılmaktadır. Yeni Hitit Yabancılar İçin

Türkçe Öğretim serisi toplam 4 bölümden oluşmaktadır fakat tezimiz için serinin sadece A1-A2 seviyesini kapsayan ilk kitabı ele alınmıştır. Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nin 2001 yılını, geleceğin çok dilli ve çok kültürlü Avrupa'sının temellerini doğru zamanda atabilmek için Avrupa Diller Yılı olarak ilan etmesinden sonra, TÖMER kullandığı yabancı dil olarak Türkçe öğretim yöntemlerini ve ders kitaplarını daha iletişimsel bir yaklaşımla sorgulamaya başlamıştır.

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe 1 Ders kitabına baktığımızda toplam 12 ünite görmekteyiz. Her bir ünite de kendi içinde üç alt konuya ayrılmaktadır. Ünite ve konu başlıklarına bakıldığında ise konuların temel yaşam deneyim alanlarından alındığı görülmektedir. Konulara verilen başlıklardan yola çıkarak aşağıdaki temel yaşam deneyim alanlarından konu seçimlerinin yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durum otantik dokümanların sınıf ortamında kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Kitabın içerisinde de dil becerilerine yönelik otantik dokümanlar destekli ders materyalleri kullanılmıştır. Bu yönüyle kitap modern yabancı dil öğretim izlerini taşımaktadır. Aşağıdaki çizelgede ders kitabında yer alan konu başlıklarını ve konulara kaynak olan temel yaşam deneyim alanlarını görmekteyiz.

Tablo 17- Yeni Hitit Yabancılar İçin Ders Kitabı Konu Başlıkları

Ders Kitabı İçerisinde Yer Alan Konu Başlıkları	Konulara Kaynak Olan Temel Yaşam Deneyim Alanları
Ünite 1. Merhaba 1.1 Tanışma 1.2 Eşyalar, yerler, insanlar, 1.3. Nerede, Ne var?	Günlük Yaşam, Sosyal Adetler, Yaşam Şartları
Ünite 2. Günlük Hayat 2.1. Ne yapıyorsunuz? 2.2. Nereden nereye? 2.3 Saatler	Günlük Yaşam (boş zaman etkinlikleri) Yaşam Şartları
Ünite 3. Yakın Çevremiz 3.1 Ailem ve arkadaşlarım 3.2 Evimiz ve semtimiz 2.3 Şehirler	Yaşam Şartları (yaşam standartları, barınma olanakları). Kişiler arası ilişkiler (aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişki)
Ünite 4. Zaman Geçiyor	Değerler, inanışlar, tutumlar (tarih, ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar). Kişiler arası

4.1 Ne zaman ne oldu? 4.2 Dünden bugüne 4.3 Anılar	ilişkiler (aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişki, nesiller arası ilişki)
Ünite 5. Afiyet Olsun 5.1. Ne yiyelim 5.2 Ne alırsınız 5.3 Dünya mutfakları	Günlük yaşam (yiyecek ve içecek, yemek zamanları, sofrada adabı) sosyal adetler (yiyecek, içecek), değerler, inanışlar, tutumlar (bölgesel kültür)
Ünite 6 Bürokrasi Her Yerde 6.1 Sayın yetkili 6.2 Başımız dertte 6.3 Yardım istiyorum	Kişiler arası ilişkiler (toplum ile resmi görevliler veya kurumlar arası ilişkiler)
Ünite 7. Gelecek De Bir Gün Gelecek 7.1 Planınız Ne? 7.2 Neler olacak? 7.3 Böyle mi olacaktı?	Törensel davranışlar (doğum, evlilik, kutlamalar), değerler, inanışlar, tutumlar
Ünite 8. Rivayet Odur Ki 8.1 Bir zamanlar 8.2 Öyle miymiş? 8.3 Ne olmuştur?	Değerler, inanışlar, tutumlar, (tarih, ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar, sanat), günlük yaşam
Ünite 9. Farklı Dünyalar 9.1 Çok kültürlü Bir Dünya 9.2 Erkekler Mars'tan kadınlar Venüs'ten 9.3 Farklı zamanlar	Değerler, inanışlar, tutumlar, (azınlıklar, ulusal kimlik), sosyal adetler, törensel davranışlar (kutlamalar, festivaller, danslar), kişiler arası ilişkiler
Ünite 10. Medya 10.1 Haberiniz var mı? 10.2 Medya ve insan 10.3 Televizyonda ne var?	Günlük yaşam (medya)
Ünite 11. Sağlıklı Yaşam 11.1 Sağlığınız için 11.2 Strese girmeyin 11.3 Neyiniz var?	Günlük yaşam (yiyecek-içecekler), değerler, inanışlar, tutumlar (sağlık)

Ünite 12 Yolculuk 12.1 Nereye gidelim? 12.2 Nasıl gidelim? 12.3 Tatiliniz nasıl geçti?	Günlük yaşam (boş zaman etkinlikleri)
--	---------------------------------------

Ayrıca Yeni Hitit Serisinin ilk ders kitabı içerisine baktığımızda, seçilen konu başlıkları doğrultusunda farklı metin çeşitlerini görmek mümkündür. Bahsettiğimiz metin türleri otantik veya sadeleştirilmiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Ders kitabı içerisinde günlük hayatta sıklıkla rastladığımız televizyon programlarının yayın akışı, banka hesap özeti, kimlikler, elektrik faturası ve havaalanı uçuş tarifi, dergi yazısı, şarkı sözleri gibi otantik doküman örnekleri dikkatimizi çekmektedir. Ancak metinlerin nereden ve ne zaman alındıklarına ilişkin kesin bilgi yer almamaktadır.

Ünite konularında ele alınan metinlerin, OBM içerisinde dinleme, okuma, sözlü anlatım, karşılıklı konuşma ve yazılı anlatım olarak yer alan dil becerileri geliştirmeyi amaçlayan çalışmalarla da desteklendiğini tespit etmek mümkündür. Öte yandan kitabın son bölümünde yer alan olan dilbilgisi temaları tablolar içerisinde özet şeklinde veren dilbilgisi desteği başlıklı bir bölüm de yer almaktadır (Kurt, v.d., 2008).

Öğretmen kitabında var olan bu bilgiler ışığında ders kitabının çok çeşitli etkinlikler içerdiğini söylemek mümkündür. Bu etkinliklerin ders kitabı içerisindeki dağılımları, aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 18 - Yeni Hitit Yabancılar İçin Ders Kitabı Dil becerisi Etkinlikleri

Ders Kitabı İçerisinde Yer Alan Konu Başlıkları	Ders Kitabı İçerisinde Yer Alan Etkinliklerin Sayısı
Alfabe ve Sayılar	5 Dinleme etkinliği
Ünite 1. Merhaba 1.1 Tanışma 1.2 Eşyalar, Yerler, İnsanlar, 1.3. Nerede, Ne var?	4 Dinleme etkinliği 5 Sözlü anlatım etkinliği 3 Yazılı anlatım etkinliği 1 Okuma etkinliği 1 Karşılıklı konuşma etkinliği

Ünite 2. Günlük hayat 2.1. Ne yapıyorsunuz? 2.2. Nereden nereye?	5 Dinleme etkinliği 3 Sözlü anlatım etkinliği 2 Yazılı anlatım etkinliği 2 Okuma etkinliği 1 Karşılıklı konuşma etkinliği
Ünite 3. Yakın Çevremiz 3.1. Ailem ve arkadaşlarım 3.2. Evimiz ve Semtimiz 3.3. Şehirler	4 Dinleme etkinliği 2 Sözlü anlatım etkinliği 2 Yazılı anlatım etkinliği 5 Okuma etkinliği 1 Karşılıklı konuşma etkinliği

5.1.1. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında Ele Alınan Kültürel Öğeler

Tezimizin bu kısmında Yeni Hitit Serisi Temel düzeyi ders kitabında yer alan otantik dokümanlar dil becerilerine katkıları ve kültürel aktarım açısından incelenecektir. Genel olarak baktığımızda Yeni Hitit Ders Kitabında, kültüre ve kültürel öğelere yer verildiğini görmekteyiz. Hasekioğlu'nun da belirttiği gibi “yazarlar, ünitelerde kültürel öğelere yer vermekle kalmamış, aynı zamanda “Farklı Kültürler” üst başlığıyla hem Türk kültürünü hem de diğer kültürleri ön plana çıkaran, kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları ortaya koyan metinler oluşturmuşlardır” (Hasekioğlu, 2009:77).

Kitap için seçilen otantik dokümanlar gerçek hayatta sıklıkla karşılaşacağımız türden olup, Türkiye'ye ait kültürel öğeleri de yansıtmaktadır. Başkentin tanıtımı otantik resimlerle yapılmış, diğer dünya başkentlerine ilişkin aktarılmıştır.

Türk kültürünü yansıtan öğelere baktığımızda turistik, sanatsal, tarihi ve gastronomik temalara yer verildiğini görüyoruz. Örnek olarak İstanbul'u tanıtan, fotoğraflarla da görselliği zenginleştirilmiş bir metni gösterebiliriz. Başka bir örnek olarak sekizinci ünitesinde Türk sinemasına damgasını vuran filmlerden olan “Babam ve Oğlum ve Dondurmam Gaymak” filmlerinin afişleriyle birlikte özetlerine yer verilmektedir.

Değinilen bu örneklerin yanı sıra, sadece Türk kültürünü yansıtan örnekler de mevcuttur. Örneğin, sayfa 38'de köyde ve şehirde yaşamın farklılıkları üzerinde durulmuştur. Kitapta tiyatrocu Yıldız Kenter'i, Kapadokya, Balıkesir, Kaçkarlar, Alaçatı gibi turistik yerleri, ülkemiz oyuncu ya da şarkıcılarını anlatan, tanıtan metinler

5.1.3.2 Etkinlik-2 Okuyalım, işaretleylelim- İlanlar

GAZETE İLANLARI
Pazarlama Direktörleri
Şirketimiz,
Kozmetik ve bebek ürünlerinin
Türkiye genelinde pazarlanması konusunda,
• En az beş yıl deneyimli
• İngilizce sertifikalı ya da diploma sahibi
• Sorucu belgeli
Pazarlama direktörleri alacaktır.
Firmamız,
• Boğaziçi Üniversitesi ya da ODTÜ mezunu
• E-ticaret platformları ve süpermarketlerin çalışma
sistemleri hakkında deneyimli
adayları tercih edecektir.
Tel: (0312) 222 45 31
zorulu@groupnata.com.tr

DCL
ŞİRKETLER GRUBU
• Şirket yönetiminde deneyimli
• Konusunda uzman
• İngilizce sertifikalı
Bay - bayan elemanlar alacaktır
Adayların fotoğrafı özgeçmişlerini
aşağıdaki faks numarasına
göndermeleri gerekmektedir.
Faks: (0243) 312 33 44

Siyah Butik
• Use mezunu
• Satış konusunda en az 3 yıl deneyimli
• 25 yaşından küçük
SATIŞ ELEMANI ALACAKTIR
Adres: Gökçay Sok. 48/1 Emek / ANKARA

KARATAŞ&KOMTAŞ
İnşaat sektöründe lider
KARATAŞ&KOMTAŞ
şirketler grubu yeni elemanlar
aramaktadır.
HALKLA İLİSKİLER UZMANI
• En az 3 yıl deneyimli
• Üniversite mezunu
• Yeniliklere açık
• Ekip çalışmalarında başarılı
• İnsan ilişkileri güçlü
Fotoğraflı özgeçmişler için:
e-posta: karatas@karatas.com.tr
Faks: 0312 789 25 26

HAZAL GROUP
• Boğaziçi Üniversitesi mezunlarını tercih ediyor.
• Faks numarası var.
• E-mail adresi yok.
• En az beş yıl deneyimli eleman arıyor.
• En fazla 25 yaşındaki kişileri tercih ediyor.
• Yabancı dil için sertifikalı ya da diploma istiyor.
• Yabancı dil önemli değil.
• Fotoğrafı, özgeçmiş istiyor.
• Yaş önemli.
1. İlan 2. İlan 3. İlan 4. İlan 5. İlan

Ada İnşaat A.Ş.
Şirketimiz
Yol yapım işlerinde tecrübeli
(İnşaat) VE HARİTA
mühendisleri alacaktır
ada@ada-inaat.com.tr

Bu etkinlikte ise iş ilanlarından seçilmiş beş farklı otantik doküman görmekteyiz. Öğrencilerden okuduğu ilanlardan hareketle sayfada yer alan tabloyu doldurmaları beklenmektedir. Ölçülen beceri ise okuduğu otantik bir belgedeki bilgileri anlamak, o bilgilerden hareketle hazırlanmış tümceleri doğru ilanla eşleştirmek. Örneğin “faks numarası yok, en az beş yıl deneyimli eleman arıyor, yaş önemli gibi” bilgiler verilmektedir.

5.1.3.3 Etkinlik-3 Okuyalım, yanıtlayalım- Tv Programları

27 Bakalım, yanıtlayalım
Yayın Akışları

atv	Star	Show	Kanal D	TRT	TRT1
06.45 Homedrom 07.35 Teletubbies 08.10 Beyblade 09.20 Halka Pazar 11.45 Hadi Paylaşalım 13.30 Okadocyan 15.15 Airport 16.00 Cizgi Film 16.50 Türk Sineması Tosun Paşa	07.00 Bocebah 08.00 Ayakkabıcı 09.00 Uçan Lastik Bot 11.00 Türk Sineması Bay Kamber 13.20 Paparazzi 15.30 Yerli Dizi Alanya Alamanya Eğlence Ibo Show	07.45 Çizgi Film 08.45 World Challenge (Tekrar) 10.00 Pazar Sürprizi 12.15 Sinyal 14.00 Sol Serit 15.00 Mehmetçik (Tekrar) 17.00 Yerli Dizi (Hayat Bilgisi)	08.00 Kanal D Çocuk Kulübü 10.00 Adile Teyze ve Kuzucuklar 11.00 Evim Güzel Evim 12.30 Güneri Cıvıoğlu ile Şeffaf Oda 15.00 İş Dünyası 16.30 Bu Toprağın Türküsü	10.15 Yörellerimiz Türkülerimiz 10.50 Sinema Tarafını Seç 13.40 Büyük Kedilerin Günüğü 15.35 Türk Sineması Günah Bende mi? Aysa'nın Kandileri	
19.00 atv Ana Haber Bülteni 19.45 Spor 20.00 Eğlence Yıldızların Altında Ibo Show 23.00 Ateş Hattı 01.30 Son Haber 01.40 Homedrom	19.00 Ana Haber Bülteni 20.00 Eğlence Yıldızların Altında 23.20 Telegol 01.50 Sinema Olum Sözleşmesi 03.30 Türk Halk Müziği	19.00 Ana Haber Bülteni 19.45 Spor Sayfası 20.00 Cennet Mahallesi 24.00 Pazar Keyfi 02.00 Sinema kavayle 03.30 Son Haber	19.00 Ana Haber 19.50 Spor 20.00 Türk Sineması Hırsız Var 22.00 Sinema Sisler Evi 24.00 3. Devre Türk Sineması Al Dudaklım	17.55 Ters Köşe 19.00 Ana Haber Bülteni 19.45 Gezelim Görelim 20.25 Sinema Muhış Dadi 00.35 Televizyonca 02.05 Sinema Tarafını Seç	

1. Kanal D'de "Evim Güzel Evim" programı saat kaçta başlıyor?
2. ATV'de çizgi film kaç dakika sürüyor?
3. Show'da "Pazar Sürprizi" programı saat kaçtan kaçta kadar?
4. TRT 1'de ilk film saat kaçta?
5. Star'da yerli diziden sonra ne var?
6. Star'da ikinci eğlence programı kaçta kadar devam ediyor?
7. Show'da "Spor Sayfası" hangi programdan önce?
8. ATV'de "Ana Haber Bülteni" saat kaçta başlıyor?
9. TRT 1'de "Ters Köşe" programı kaçtan kaçta kadar?

28 Dolduralım
Ne Zaman?

Uyandıktan sonra

Yatmadan önce

Yukarıdaki etkinlikte ise günlük hayatta sıkça başvurduğumuz TV program akışını görmekteyiz. Öğrencilerden akıştan hareketle sorulara cevap vermeleri beklenmektedir. Bu sorulardan bazıları şu şekildedir:

- Kanal D’de “Evim Güzel Evim” programı saat kaçta başlıyor?
- ATV’de çizgi film kaç dakika sürüyor?
- TRT’de ilk film saat kaçta?
- Star’da yerli diziden sonra ne var?
- TRT’de “Ters Köşe” programı kaçtan kaçta kadar?

Bu etkinliğe verilen cevaplar tezimizin uygulama etkinlikleri kısmına verilmiştir. Sorulara verilen cevaplar kısa da TV programındaki bilgiler anlaşılmıştır.

5.1.3.4 Etkinlik-4 Okuyalım, işaretleyelim

MANOLYA OTELİ			
→ PERSONELİMİZİ DEĞERLENDİRİN			
☐ Ev sahipliğimiz	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Nezaketimiz	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Servis Personeli Hizmeti	İyi	İdare eder	Kötü
→ ODANIZI DEĞERLENDİRİN			
☐ Dekorasyon	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Oda ve Banyo Temizliği	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Tesisat ve Teknik Servis	İyi	İdare eder	Kötü
→ YİYECEK VE İÇECEKLERİ DEĞERLENDİRİN			
☐ Yiyecek Kalitesi	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Yiyecek Çeşitliliği	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Hijyen	İyi	İdare eder	Kötü
→ GENEL DEĞERLENDİRME			
☐ Tesisimizde daha önce kaldınız mı?	İlk	İkinci	Diğer
☐ Tesisimizi tekrar tercih eder mısınız?	Evet	Belki	Hayır
GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ:			

Bu dokümanda ise bir otelin görüş anket formundan oluşturulmuş okuduğunu anlama etkinliği görmekteyiz. Özellikle yabancı öğrencilerin ülkemizi keşfetmek için yaptığı gezileri göz önünde bulundurursak gerçek hayatta çok fayda sağlayacak bir etkinlik olduğunu söyleyebiliriz. Bu okuduğunu anlama etkinliğinde öğrenciler kutucukları işaretleyerek anket formunu doldururlar. Anket formu “iyi, idare eder, kötü” olmak üzere üç ölçütten değerlendirilmektedir.

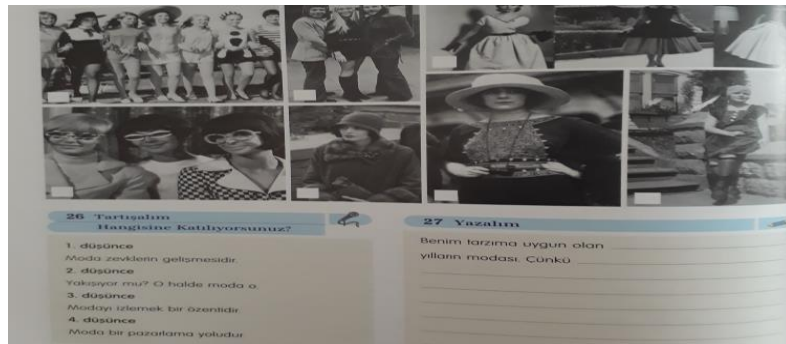
5.1.4 Yazma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.1.4.1 Etkinlik-1 Birlikte Pişirelim

Türk yemek kültürünün güzel örneklerinden olan dolma yemeğinin tarifi aşamalarından alınan bu otantik dokümanda, öğrencilerin resimlere ve malzemelere bakarak yemeğin tarifinin yazmaları beklenmektedir. Söz konusu etkinlik tamamlayıcı bir etkinlik olarak kullanılmıştır. Etkinlik öncesi öğrencilere yemek tarifinde kullanılan eylemler, eylemlerin emir kipinde çekilişi ve malzeme isimleri verilmiştir.

5.1.4.2 Etkinlik-2 Tartışalım, hangisine katılıyorsunuz?

Yukarıdaki siyah beyaz seçilmiş otantik dokümanda, öğrencilerden moda hakkında verilen görüşler ve tarzlar üzerine kendi fikirlerini yazmaları beklenmektedir. Öncelikle öğrenciler etkinliğin resminde gördükleri kıyafetler üzerine konuşurlar.

Etkinliğin ilk aşamasında moda üzerine yapılan 4 farklı düşünce üzerine tartışma yapılır ve öğrencilere hangisine katıldığı sorulur. Bu düşünceler şu şekildedir:

- Moda zevklerin gelişmesidir.
- Yakışıyor mu? O halde moda o.
- Modayı izlemek bir özentidir.
- Moda bir pazarlama yoludur.

Daha sonra öğrenciler etkinliğin yazma kısmına geçerler. Bu bölümde “Benim tarzıma uygun olan.....yılların modası. Çünkü.....” şeklinde görüşlerini yazarlar. Öğrencilerin ilgi odaklarından birisi olan moda teması göz önüne alındığında sınıfta aktif kalıtımın sağlanacağı bir etkinlik olarak kullanmak mümkündür.

5.1.5. Dinleme Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.1.5.1 Etkinlik-1 Ne okuyalım? Dinleyelim, işaretleyelim

Bu etkinlikte öğrenciler seyahat temalı kitaplar üzerine seçilmiş otantik dokümandan hareketle gezi-seyahat kitapları tanıtımı üzerine dinlediği kayıta göre kitaplarla verilen bilgileri eşleştirirler. Etkinlikte toplam 5 farklı ses kaydı vardır. Öğrenciler dinledikleri kayıtlara dergilerin üzerinde yazan numaraları yazarlar. Söz konusu etkinlik hem Türkiye hakkında hem de dünya ülkeleri hakkında bilgiler verdiği için öğrencilere kültürel kazanım da sağlamaktadır.

5.1.5.2 Etkinlik-2 Haberler- Dinleyelim, işaretleyelim

6 Yerleştirelim, işaretleyelim
Sındı Haberler

eğitim • sağlık • spor • sanat • ekonomi • güzellik
teknoloji • magazin • alışveriş

	Konusu					
1. Haber						
2. Haber						
3. Haber						
4. Haber						
5. Haber						
6. Haber						

	1. Haber	2. Haber	3. Haber	4. Haber	5. Haber	6. Haber
cihaz						
başarılı						
kazanmak						
oyuncu						
gazeteci						
ilac						

Yukarıdaki etkinlikte ise farklı kısa kısa haber kesitlerinden alınmış otantik ses kayıtlarından hareketle dinleme etkinliği oluşturulmuştur. Etkinlik iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde altı farklı haber verilen “eğitim, sağlık, spor, sanat, ekonomi, güzellik, teknoloji, magazin, alışveriş” gibi konu temalarıyla eşleştirilmelidir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise verilen altı haber “cihaz, başarılı, kazanmak, oyuncu, gazeteci, ilaç” gibi içerik konularıyla eşleştirilir. Öğrencilerden dinleme sonrası kutucukları verilen bilgilere göre doldurmaları beklenmektedir. Haberler teması gündelik yaşama dair bilgiler verdiği için ders ortamında öğrencilerin bu tür çalışmalara aktif katılım sağladığı gözlenmektedir.

5.1.6. Konuşma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.1.6.1 Etkinlik-1 Anlatalım, keşfedelim

Yukarıdaki otantik dokümanda bir spor merkezinin tanıtım afişi bilgileri yer almaktadır. Etkinlikte afişteki bilgilerden hareketle öğrencilerden spor merkezi hakkında ağıdaki sözlü bilgiler vermeleri beklenir:

- Hizmetleri
- Çalışma saatleri
- Spor dalları
- SPA hizmetleri

Öğrenciler bu etkinlikte okudukları bilgileri anlayarak konuşma becerisini gerçekleştirmiş olurlar.

5.1.6.2 Etkinlik-2 Kararlaştıralım, karar verelim- Bodrum mu, Fethiye mi ?

Bu karşılıklı konuşma etkinliğinde öğrenciler Bodrum üzerine hazırlanmış turistik bir resimden hareketle Bodrum ya da Fethiye’de tatil yapma fikri üzerine karşılıklı konuşurlar. Bodrum’un ve Fethiye’de yapılabilecek etkinlikleri dile getirirler. Tatil konusu öğrencilerin her zaman hoşuna giden bir tema olduğu için derse katılımı yüksek bir konuşma etkinliği yapmak mümkündür.

5.1.7. Yeni Hitit Kitabında Ele Alınan Otantik Dokümanların Değerlendirilmesi

Yaptığımız araştırma sonucu Yeni Hitit ders kitabında kullanılan otantik dokümanların dört temel dil becerisine hitap eden ders materyali özelliğini taşıdığını söylemek mümkündür. Söz konusu kitap A1-A2 seviyesinde olduğu için seçilen otantik dokümanların zorluk seviyesi bu dil seviyesine uygun olarak seçilmiştir. Etkinliklerde öğrencilerden genelde boşlukları doldurma, eşleştirme ya da kısa cümlelerle cevap beklentisine girilmiştir. Açık uçlu uzun cevap gerektiren sorulara fazla yer verilmemiştir.

Seçilen otantik dokümanlar gerçek hayatta sıkça karşılaşılabilecek durumlardan seçilmiş, öğrencilere yaşam becerisinde katma amacı güdüldüğü görülmektedir. Fakat dil becerilerine eşit bir şekilde ağırlık verilmediğini gözlemek mümkündür. Özellikle dinleme becerisinde sadece bir kaç tane otantik doküman kullanılmıştır. Kitapta kullanılan dinleme metinlerinin birçoğu yapay ya da kurmaca metin dediğimiz ders için hazırlanmış, sade kayıtlardır. Okuma becerisinde okuduğu anlama ve dokümanı işaretleme şeklinde otantik doküman kullanımı yapılmıştır. Kitapta daha ziyade okuduğunu anlama ve konuşma becerisi için otantik doküman kullanımına başvurulmuştur. Okuma metinlerine göz attığımızda bunların kitap için yazılmış yapay metinler olup Türkiye’deki yaşıntıyı ve yazma kültürünü örnekleyici metinler olmadığını görüyoruz. Mesela bir gazeteden alınmış bir kesit şeklinde otantik bir metin okumak, hem öğrenciyi daha çok motive etmekte ve derse katılımını çoğaltabilir.

Öte yandan kullanılan otantik doküman etkinliklerinde kullanılan yönergeler net ve anlaşılır değildir, öğrenciden ne yapmasını istendiğini açık bir şekilde vermemektedir. Bu da hem öğrenci hem de öğretmen açısından kafa karışıklığına yol açan bir durum olabilir. Öğretmen bu etkinliklerde yönergeler için ek açıklama yapmak durumunda kalabilir. Fakat dil becerilerine göre seçilen otantik dokümanlar A1-A2 dil seviyesine uygundur. Aksi takdirde anlaşılması zor olan bir otantik doküman dil becerisine katkısı

olmadığı gibi, öğrencilerin derse olan motivasyonunu düşürmektedir. Tezimizin uygulama etkinlik testlerinde de söz konusu bu dokümanların dil becerilerine katkıları ele alınmıştır.

5.2 TENDANCES FRANSIZCA DERS KİTABI

“Tendances” öğretim amaçları oldukça pratik bir Fransızca Yabancı Dil ders kitabı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitabın her seviyesi içerisinde «eylem odaklı senaryo» barındıran 9 ünite içermektedir. Söz konusu senaryolar gerçek hayatın içinde yer alan yaşam becerilerini öğretmeyi hedefleyen «görevlerden » oluşmaktadır.

Bu kitapta ilginç olan durum, kitabın ilk ünitelerden itibaren yabancı dil konuşurunu karşılaşacağı frankofon toplumun içinde gerçek bir aktör olmaya hazırlamasıdır. «Sitcom» türünde hazırlanan video seansları gerçek yaşam dekorlarıyla başarıyla hazırlanmış ve öğrenciyi motive edecek türden olduğu söylenilebilir. Özellikle dinleme becerisini geliştirme açısından A1-A2 seviyesindeki öğrencilere kolaylık sağlamaktadır.

Kitabın içerisinde de dil becerilerine yönelik otantik dokümanlar destekli ders materyalleri kullanılmıştır. Aşağıdaki tabloda ders kitabında ilk üç üniteye yer alan konu başlıklarını, konulara yönelik eylem odaklı amaçları, iletişim temalarına yönelik hedeflen söz edimlerini, gramer konularını görmekteyiz.

Tablo 19- Tendances Fransızca Ders Kitabı Konu Başlıkları

Unités	Objectifs actionnels	Grammaire et conjugaison
0 Commencer en français	- adopter le français comme langue de la classe - comprendre la méthode	
1 Arriver dans un pays francophone	- aborder ou accueillir quelqu'un - se présenter sur un forum - compléter une fiche de renseignements - s'inscrire sur un réseau social ou dans un club Projet : Créer le groupe Facebook de la classe	- les articles définis et indéfinis - les articles contractés (<i>du, de la, de l', des</i>) - la négation - les marques du féminin et du masculin, du singulier et du pluriel - les formes <i>je - tu / vous - il - elle</i> des verbes en <i>-er</i> - les verbes <i>être - connaître - comprendre - écrire</i>
2 Découvrir une ville	- s'orienter et trouver une adresse dans une ville - s'informer grâce à un guide ou un site dédié à une ville Projet : Présenter une ville	- les prépositions de lieu - les articles contractés (<i>au, à la, à l', aux</i>) - la question avec <i>est-ce que</i> - réponse : <i>oui - si - non</i> <i>il y a</i> - les formes <i>nous - ils - elles</i> des verbes - les verbes <i>aller - venir - voir - dire</i>
3 Vivre dans une famille	- rencontrer les membres d'une famille - s'adapter à de nouvelles habitudes et à un rythme de vie - organiser son temps Projet : Présenter une famille	- les adjectifs possessifs (un seul possesseur) - la conjugaison pronominale - le pronom <i>on</i> - les verbes <i>avoir - faire - finir - prendre</i>

Tablo 20 – Tendances Fransızca Ders Kitabı Konu Başlıkları (Fransızca tercümesi)

Üniteler	Eylemsel amaçlar	Dil bilgisi ve fiil çekimi
3- Fransızca başlamak	-Fransızca'yı sınıf dili olarak benimsemek. -Metodu anlamak.	
4- Fransızca konuşulan bir ülkeye varmak	-Birisini ağırlamak. -Bir forumda kendini tanıtmak. -Bir bilgi formu doldurmak. -Bir kulübe ya da sosyal bir ağa yazılmak. -Proje: Sınıfın Facebook grubunu oluşturmak	-Belirli ve belirsiz isim adları -Tamlama ekleri (du, de la, de l', des) -Olumsuzluk eki -Masculin ve Féminin ekleri -Je-Tu-/vous-il-elle şahış ekleri ve 1.grup fiiller -Olmak-tanımak-anlamak-yazmak fiilleri.
5- Bir şehir keşfetmek	-Bir şehirde yön ve bir adres bulmak. -Bir şehir adından yapılmış siteden ya da bir rehberden bilgi almak. -Proje: Bir şehir tanıtmak	-Yer zarfları -Yönelme ekleri Est-ce que soru kalıbı -Oui-si-non ile cevap vermek -Var kalıbı -Fiillerin "Nous-ils-elles" çekimleri -Gitmek-gelmek-görmek-söylemek fiilleri
6- Bir aile yanında yaşamak	- Bir ailenin fertlerini tanımak -Yeni yaşamlara ve alışkanlıklara alışmak -Zamanını ayarlamak -Proje: Bir aile tanıtmak	-İyilik sıfatları -Zamirli çekimler -Kişi zamiri "On" -Sahip olmak, yapmak, bitirmek- almak fiilleri

Thèmes et actes de communication	Phonétique	Civilisation
- dire son nom - les éléments du livre de français - les consignes - les nombres de 1 à 10 - les actes essentiels de politesse (<i>bonjour / au revoir – excusez-moi – s’il vous plaît – merci</i>)	Vue d’ensemble de la prononciation du français : - l’accent et le rythme - les voyelles orales et nasales - les consonnes	<i>tu</i> ou <i>vous</i>
- donner des renseignements sur soi (nom, prénom, nationalité, activité, adresse) - identifier des personnes et des choses (<i>qui est-ce ? – qu’est-ce que c’est ? – quel... ?</i>) - exprimer ses goûts	- la question par intonation - les marques orales du féminin et du masculin, du singulier et du pluriel - la prononciation de la phrase négative - le son [y]	- une maison d’hôtes - les réseaux sociaux - les étrangers à Paris - quelques lieux et personnalités célèbres
<i>premier, deuxième, etc.</i> - les lieux de la ville - situer et s’orienter - les nombres de 11 à 1 000 - donner une date, un âge	- le son [v] - l’enchaînement - l’intonation de la question	- le calendrier des manifestations de l’année à Lyon - la ville de Québec - la vie à Bruxelles - fêtes et célébrations en France - les villes en France
- la famille - comprendre et dire l’heure - exprimer ses goûts et ses préférences - exprimer l’importance (<i>un peu, beaucoup, pas du tout</i>) - présenter un emploi du temps - exprimer la possession - demandeur quelque chose	- les voyelles nasales [ɑ] et [ɔ] - les sons [ə] et [œ]	- les horaires en France - le nom de famille - la série télévisée <i>Fais pas ci, fais pas ça</i> - le dimanche en France
- les sorties - la nourriture - exprimer son accord et son désaccord - rapporter les paroles de quelqu’un - exprimer un problème	- les sons [v] et [f] - les sons [œ] et [ø] - les sons [s] et [z] - les sons [k] et [g] - le rythme de la phrase négative	- les loisirs et les sorties en France - les sorties des jeunes - déjeuner en France

Temalar ve İletişim söz edimleri	Fonetik	Kültür
-Adını söylemek -Fransızca kitabının öğeleri -Yönergeler -1-10 arası sayılar -Nezaket kalıpları (merhaba, görüşürüz, affedersiniz, lütfen, teşekkürler)	-Aksan ve ritim -Sözlü nazal ünlüler -Ünsüz harfler .	-Sen veya siz
-Kendi üzerine bilgiler vermek -Kişi ya da herhangi bir şey tanıtmak -Zevklerini ifade etmek	-Ses tonuyla soru sormak -Eril-Dişil-Tekil-Çoğul -Olumsuz cümle telaffuz etmek -Y sesi	-Misafir odası -Sosyal ağlar -Paris’teki yabancılar -Birkaç ünlü kişi ve yerler
-Birinci, ikinci..	-V sesi	-Lyon şehrinde yapılacak

-Şehirdeki mekânlar -Yön bulmak -11-1000 arası sayılar -Tarih vermek, yaş söylemek	-Kaynaştırma -Sorunun ses tonu	etkinlik takvimi -Québec şehri -Bruxelles’de hayat -Fransa’daki bayramlar ve kutlamalar -Fransız şehirleri
-Aile -Saati anlamak ve söylemek -Zevklerini ve tercihlerini söylemek -Önem açıklamak -Çalışma takvimi tanıtmak -Sahiplik ifadesini belirtmek -Bir şey istemek	-V-F sesleri -S-Z sesleri -K-G sesleri -Olumsuz cümlelerin ritmi	- Fransa’da saatler -Soyadı -TV dizisi “ Fais pas ci-fais ça” -Fransa’da pazar

Tendances ders kitabı içerisinde, belirlenen konu başlıkları doğrultusunda çeşitli metin türlerinin kullanıldığı görülmektedir. “Leçon” yani ders bölümlerinde kullanılan metin türleri otantik olup günlük hayatın yazılı iletişimsel bölümlerini yansıtan tartışma forumlarında, gazete ve dergilerden alınan köşe yazılarından seçildiğini görmekteyiz. Kitapta kullanılan sitcom türünde hazırlanan senaryolarda eylem odaklı yaklaşımın gerektirdiği “ frankofon bir ülkeye varmak, bir şehir keşfetmek, bir aile yanında yaşamak, bir gezi düzenlemek” gibi görevler dikkatimizi çekmektedir. Kullanılan otantik dokümanların hazırlanan videolar ve eylem odaklı görevlerle pekiştirme amacı güdülmüştür. Kitap içerisinde televizyon programlarının yayın akışı, gençlerin ilgisini çekecek internet siteleri, sosyal medya ortamları, kimlikler, restoran mönüleri, trafik işaretleri, seyahat rotaları, cep telefonu yazışmaları, konser-film ve festival afişleri havaalanı uçuş tarifi, dergi yazısı, şarkı sözleri gibi çok kapsamlı bir yelpazede otantik doküman örnekleri yer almaktadır. Söz konusu otantik dokümanların nereden ve ne zaman alındıklarına bilgi de verilmektedir. Kitabın bu yönü öğrencilere güven

duygusu kazandırdığını söylemek mümkündür çünkü öğrenciler kullanılan materyallerin gerçek hayatta kullanıldıklarını görmektedirler.

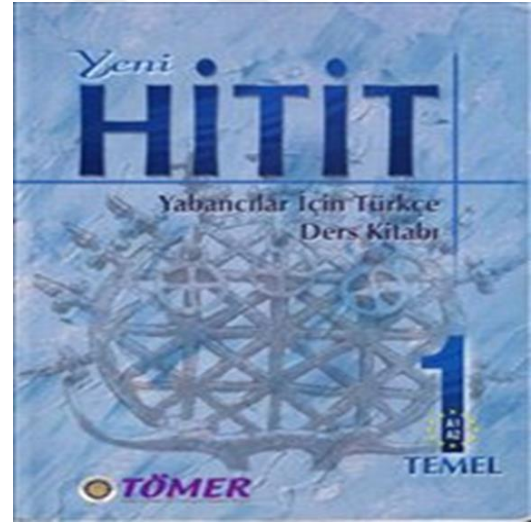
Ünite konularında ele alınan otantik dokümanların Avrupa Dilleri İçin Ortak Başvuru Metni içerisinde dinleme, okuma, sözlü anlatım, karşılıklı konuşma ve yazılı anlatım olarak yer alan dilsel becerileri geliştirmeyi hedefleyen etkinliklerle de desteklendiği söyleyebiliriz.

5.2.1 Tendances Ders Kitabında Ele Alınan Kültürel Öğeler

Tendances A1-A2 ders kitabında yer alan otantik dokümanlar dil becerilerine katkıları ve kültürel aktarım açısından incelediğimizde Yeni Hitit ders kitabına göre hedef dilin daha kapsamlı kültürel öğelerine yer verildiğini görmekteyiz. Yeni Hitit ders kitabında kültür aktarımı bazı ünitelerde ele alınırken Tendances kitabında ise sistematik olarak her üniteye kültürel öğeler ders etkinlikleri içerisine serpiştirilmiştir. Bu kültürel öğeler şu şekildedir:

- “Fransa’da trenle seyahat (TGV-SNCF)
- Fransa’da turizm: Normandiya, Jura, Camargue, Réunion Adası vs.
- Fransa’da alışveriş
- Fransa’da birisine hediye almak
- Günlük sohbet konuları
- Dünyada Fransızlar
- Yeni yıl dilekleri
- Tanınmış Fransız bilim adamları: Artur Avila, Esther Duflo, Eliott Sarrey
- Fransız sinemasının bazı başarılı filmleri
- Fransa’da dinler
- Şarkıcı Stromae
- Fransızca şarkılar
- Fransa’da yapılan sporlar
- Fransızlar ve yemekleri
- Eğlence hayatında Fransızlar
- Fransız basını
- Fransa’da sağlık, eğitim
- Fransa’da iklim
- Fransa’da aile ilişkileri
- Fransa’da polis, jandarma, itfaiye vs”. (Girardet v.d., 2016, s. 7)

Yukarıda belirttiğimiz listeden hareketle Tendances kitabının, Yeni Hitit ders kitabına göre çok fazla kültürel öğeyi kitabın ünitelerine dâhil ettiğini görmekteyiz. Üstelik bu kültürel öğelerin neredeyse tamamı otantik dokümanların yardımıyla yapılmıştır. Bu kitapla Fransızca'yı yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenci rahatlıkla Fransız kültürünün ana hatlarını öğrenebilir. Oysa ki Yeni Hitit ders kitabında ele alınan kültürel öğelerin bir çocuğu kurmaca sadeleştirilmiş metinlerle verilmiş ve şehir olarak ağırlıklı olarak Ankara ele alınmıştır. Aşağıda her iki ders kitabının kapağını incelediğimizde, Tendances da Fransız yemek kültürünün bir simgesi olan ve her yaştan insanın çok sevdiği bir tatlı “makaron” resmi görmekteyiz. Oysa ki Yeni Hitit kitabında Anadolu medeniyetlerinden alınmış mitolojik bir resim görmekteyiz. Söz konusu resim aynı zamanda kitabın basıldığı Ankara Üniversitesi'nin de logosudur. Konu hakkında bilgisi olmayan birisi bu logonun anlamını bulmakta zorluk çekebilir.

5.2.2 Tendances Ders Kitabında Kullanılan Dil Becerilerine Otantik Dokümanlar

Tendances ders kitabını incelediğimizde dört temel dil becerisine giren otantik dokümanları gözlemlemek mümkündür. Kitap 2016 yılı basımı olduğu için, seçilen otantik dokümanlar son derece güncel ve gençlerin ilgi odaklarına uyumludur. Otantik dokümanlar televizyon programlarının yayın akışı, gençlerin ilgisini çekecek internet siteleri, sosyal medya ortamları, kimlikler, restoran mönüleri, trafik işaretleri, seyahat

rotaları, cep telefonu yazışmaları, konser-film ve festival afişleri havaalanı uçuş tarifesi, dergi yazısı, şarkı sözleri gibi çok kapsamlı bir çerçeve oluşturmaktadır.

Örnek oluşturması açısından dil becerilerine göre otantik dokümanlardan örnek ders etkinliklerini ele alacağız.

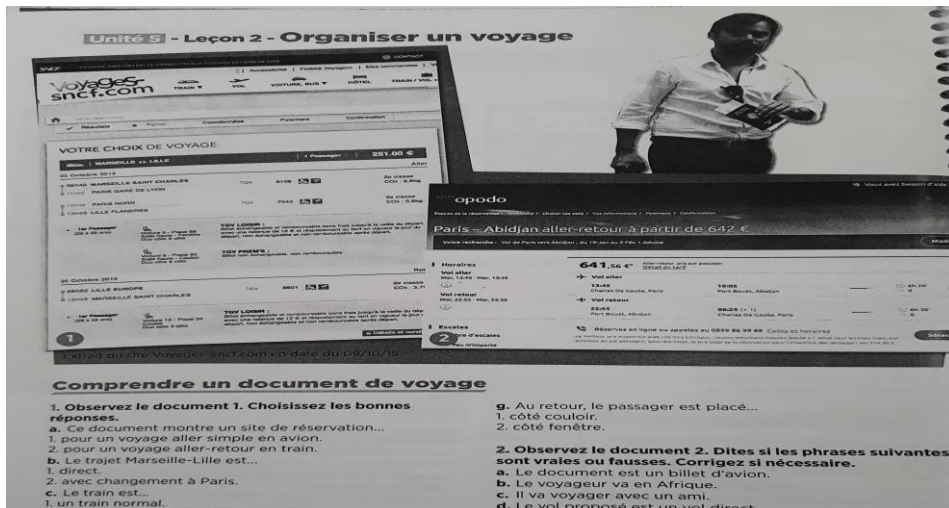
5.2.2.1. Okuduğunu Anlama Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.2.2.1.1 Etkinlik-1 Yön bulma

Yukarıdaki etkinlikte cep telefonuna gelen mesajda hareketle haritaya bakarak öğrencilerden verilen adresi anlamaları beklenmektedir. Avrupa'da çok yaygın olarak kullanılan harita kültürü, Fransa milli eğitim ders müfredatlarında ilkökul 4.sınıftan (CM1) itibaren okullarda eğitimi verilen bir alandır. Harita kullanmaya alışkın olmayan bir Türk öğrenci için yaşam deneyimi kazandırabilecek bir etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

5.2.2.1.2 Etkinlik-2 Bir seyahat düzenlemek

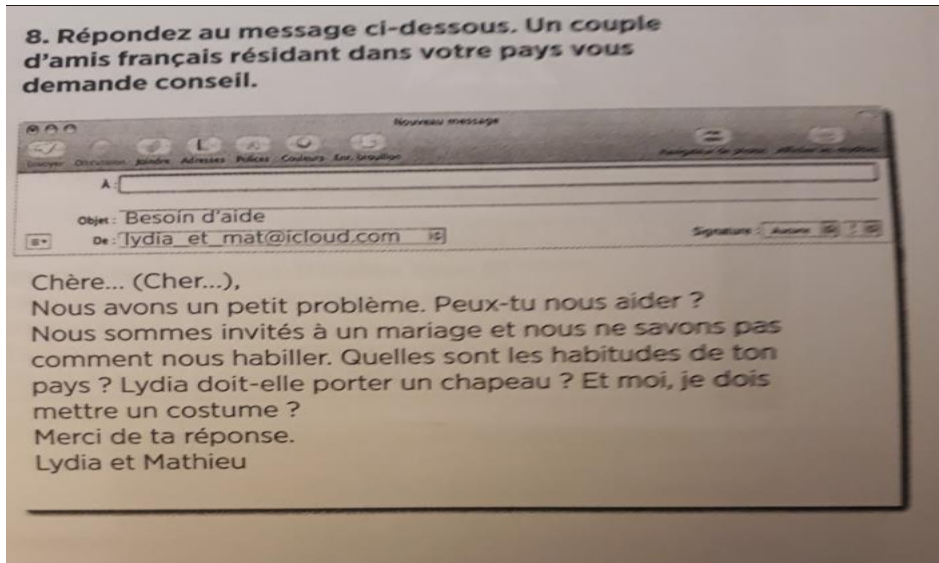
Yukarıdaki otantik dokümanda Fransızların çok kullandığı ulaşım aracı tren biletlerinin satıldığı SNCF (Fransız Devlet Demir Yolları) internet sitesinden alınmış bir bilet satın alma özetini görmekteyiz. Öğrenciler bu biletten hareketle dokümanla ilgili sorulan sorulara cevap verirler. Bu sorular çoktan seçmeli ve doğru/yanlış olmak üzere şu şekilde verilmiştir:

- Bu doküman bir rezervasyon sitesini gösteriyor. (uçakla tek yön gidiş için- trenle gidiş geliş seyahat için)
- Marsilya-Lille arası seyahat...(aktarmasız- Paris aktarmalı)
- Dönüş yolculuğu için yolcu koltuğu...(koridor bölümünde- cam kenarında)
- Bu doküman bir uçak biletidir.(D-Y)
- Yolcu Afrika'ya gitmektedir. (D-Y)
- Yolcu arkadaşıyla seyahat edecek. (D-Y)
- Söz konusu uçuş aktarmasız bir uçuştur.(D-Y)

Burada dikkati çeken nokta, otantik dokümanın ne olduğu, hangi siteden hangi tarihte alındığı gibi referans bilgilerinin verilmesidir. Aynı durum Yeni Hitit ders kitabında söz konusu değildir. Kullanılan otantik dokümanın referans bilgileri dokümanda yer almamaktadır.

5.2.2.2 Yazma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.2.2.2.1 Etkinlik-1 Taysiyede bulunalım

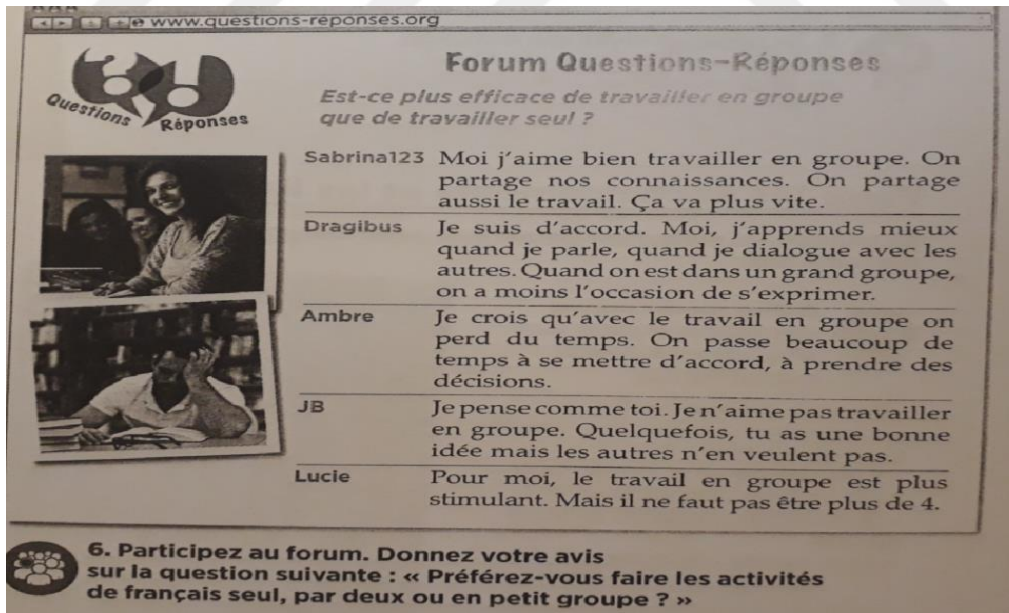
Etkinliğin Fransızca Tercümesi : Sevgili.....

Bizim bir problememiz var. Bize yardımcı olabilir misin ? Biz bir düğüne davetliyiz ama nasıl giyineceğimizi bilmiyoruz. Senin ülkende alışkanlıklar nasıldır ? Lydia şapka takmalı mı ? Ben kostüm giymek zorunda mıyım ? Cevabın için teşekkür ederim.

Yukarıdaki etkinlikte ülkemizde yaşayan bir Fransız çiftin tavsiyeye ihtiyacı vardır. Öğrencilerden elektronik postayı okuyup, maile cevap yazması beklenmektedir. Otantik dokümanın ilgi çekici yanı hedef dili öğrenen öğrencinin kültürün bilgileri (bir düğünde nasıl giyinilmesi hakkında) aktarması istenmesidir. Böylelikle kültürel farklılıklar sınıf ortamında karşılaştırılabilir.

5.2.2.2 Etkinlik-2 Forum-Soru-cevap

Bu etkinlikte ise Fransız kültüründe sıklıkla kullanılan forum (bir konu üzerine tartışma) etkinliğini görmekteyiz. Soru-cevap adlı siteden alınmış forum sayfasında « yalnız çalışmak mı grup olarak çalışmak daha etkili ? » adlı tartışma konusuna verilmiş cevaplar vardır. Öğrencilerden verilen cevaplardan hareketle aynı soruya kendi cevaplarıyla foruma katılmaları beklenmektedir.

Forum Questions-Réponses
www.questions-reponses.org

Est-ce plus efficace de travailler en groupe que de travailler seul ?

Sabrina123 Moi j'aime bien travailler en groupe. On partage nos connaissances. On partage aussi le travail. Ça va plus vite.

Dragibus Je suis d'accord. Moi, j'apprends mieux quand je parle, quand je dialogue avec les autres. Quand on est dans un grand groupe, on a moins l'occasion de s'exprimer.

Ambre Je crois qu'avec le travail en groupe on perd du temps. On passe beaucoup de temps à se mettre d'accord, à prendre des décisions.

JB Je pense comme toi. Je n'aime pas travailler en groupe. Quelquefois, tu as une bonne idée mais les autres n'en veulent pas.

Lucie Pour moi, le travail en groupe est plus stimulant. Mais il ne faut pas être plus de 4.

6. Participez au forum. Donnez votre avis sur la question suivante : « Préférez-vous faire les activités de français seul, par deux ou en petit groupe ? »

Etkinliğin Fransızca Tercümesi: Forum- Soru-Cevap

“Grup olarak çalışmak yalnız çalışmaktan daha verimli midir?”

Sabrina123: Ben grupta çalışmayı severim. Bilgilerimizi ve işi paylaşıyoruz. Böylece iş daha hızlı biter.

Dragibus: Ben hem fikirim. Ben başkalarıyla diyalog içinde olduğumda daha iyi öğreniyorum. Bir grupta olduğumuzda daha az kendimizi ifade etme olanağı var.

Ambre: Bence grup çalışmasıyla zaman kaybediyoruz. Hem fikir olmak için, karar vermek için zaman kaybediyoruz.

JB: Ben senin gibi düşünüyorum. Grupla çalışmayı sevmiyorum. Bazen fikrin oluyor ama diğerleri o fikri Kabul etmiyor.

Lucie: Benim için, grup çalışması daha uyarıcı fakat dört kişiden büyük bir grup olmamalı.”

5.2.2.3 Dinleme Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.2.2.3.1 Etkinlik-1 Birisiyle tanışmak- Tanışma

Unité 3 - Leçon 3 - Faire une rencontre

Villa Marie-Claire **Rencontre**

1. **Li Na:** Ah, c'est vous... Est-ce que vous travaillez pour Florial ?
Li Na: Non, j'habite ici.
Ludovic: Dans la tour Eiffel ?
Li Na: À côté.
Li Na: Et à Paris, où est-ce que tu habites ?
Ludovic: J'habite là, à Saint-Cloud.

Commencer une conversation

1. Regardez ou écoutez la séquence 6. Associez les phrases et les photos.
 2. Complétez les informations pour chaque personnage.

	Li Na	Ludovic
Où il / elle travaille ?	chez Florial	...
Dans quel service ?	...	...
Quelle est sa nationalité ?	...	...
D'où il / elle vient ?	...	...
Où il / elle habite ?	...	...

3. Travail en trois petits groupes. Continuez le dialogue à partir des phrases suivantes.

1. - **Li Na:** Ah, c'est vous... Est-ce que vous travaillez pour Florial ?
 ...
 2. - **Li Na:** Tu viens d'où ?
 ...
 3. - **Li Na:** Moi, j'habite ici.

L'intonation de la question

• Répétez la question en utilisant
 « Est-ce que... ».
Curiosité
 Tu connais Paula ? → Est-ce que tu connais Paula ?
 Elle est espagnole ? → Est-ce qu'elle est espagnole ?

Tendances kitabındaki dinleme etkinlikleri sitcom video senaryolarıyla gerçek hayattan alınmış görüntü ve sahneler aracıyla yapılmıştır. Yukarıdaki etkinliktöğrencilerden seansı izledikten sonra seansla ilgili hazırlanmış tabloyu doldurmaları ve sorulara cevap vermeleri beklenmektedir. Dinleme etkinliğinin görsel video aracılığıyla sağlanması A1-A2 seviyesindeki öğrencilerin beceri daha sağlam temellerinde kazanmasına katkı sağlamaktadır.

5.2.2.3.2 Etkinlik-2 İlişkilerinden bahsetmek- Tanınmış bir artist

Müze ve sergi temalı olan bu sitcom dinleme etkinliği müzeden alınmış otantik bir resim ve sergi afişiyle desteklenmiştir. Dinleme sonrası öğrencilerin sorulara cevap vermesi beklenmektedir. Bu tür otantik resimlerin olması dinleme etkinliği öncesi öğretmene konu hakkında ön bilgileri yoklama imkânı vermektedir.

Unité 7 - Leçon 3 - Parler de ses relations

Villa Marie-Claire **Un artiste connu**

16 **84**

1. Greg : Tiens, regarde... Là, c'est Jeff Sigmund. Il me donne le prix.
Mélanie : Tu lui as parlé ?
2. Greg : Voilà, ça s'appelle Société de consommation.
3. Mélanie : ... Alors, ton expo à Lyon, comment ça s'est passé ?
Greg : Plutôt bien. J'ai eu un prix !

13e biennale de Lyon la vie moderne

Exprimer son intérêt

1. Regardez ou écoutez la séquence 16. Associez les phrases et les photos.

2. Choisissez les bonnes fins de phrases.

a. À Lyon...
1. Greg est allé voir une exposition.
2. Greg a participé à une exposition.

b. À cette exposition...
1. Greg a demandé le prix d'un tableau.
2. Greg a reçu un prix pour un tableau.

c. Jeff Sigmund est...
1. un jeune artiste.
2. un artiste célèbre.
3. un ami de Greg.
4. un artiste apprécié des jeunes artistes.

d. Greg a fait un tableau...
1. avec des produits achetés au supermarché.
2. avec de la peinture.

e. Mélanie est intéressée...
1. par le tableau de Greg.
2. par les artistes célèbres.
3. par Greg.

5.2.2.4 Konuşma Becerisine Giren Otantik Dokümanlar

5.2.2.4.1 Etkinlik-1 Bir şehir tanıtmak

Unité 2 - Projet - Présenter une ville

Dans cette leçon, vous allez préparer une petite présentation de votre ville préférée. Vous pouvez présenter votre ville avec un Powerpoint, une affiche avec des photos, etc. Vous pouvez travailler seul ou en petit groupe.

Le 4 juillet

Bonjour Manon,
Voici des informations sur Bruxelles pour ton projet de voyage. Bruxelles est une ville de 1,2 million d'habitants. C'est la capitale de la Belgique. Elle n'est pas loin de la France, de l'Allemagne et des Pays-Bas.

Il y a de belles choses à voir à Bruxelles. Par exemple, la Grand-Place avec ses belles maisons du xvie siècle. À côté de la Grand-Place, il y a la petite statue du Manneken-Pis et la fresque de Tintin. Il y a aussi de jolies rues, de jolies places et la cathédrale Saints-Michel-et-Gudule.

Il y a deux communautés à Bruxelles, les Wallons et les Flamands. Les Wallons parlent français, les Flamands néerlandais. Les étrangers sont nombreux. Il y a des Européens. Beaucoup travaillent au Parlement européen. Il y a aussi des Marocains et des Turcs. Les Bruxellois sont sympas. Ils aiment parler et plaisanter.

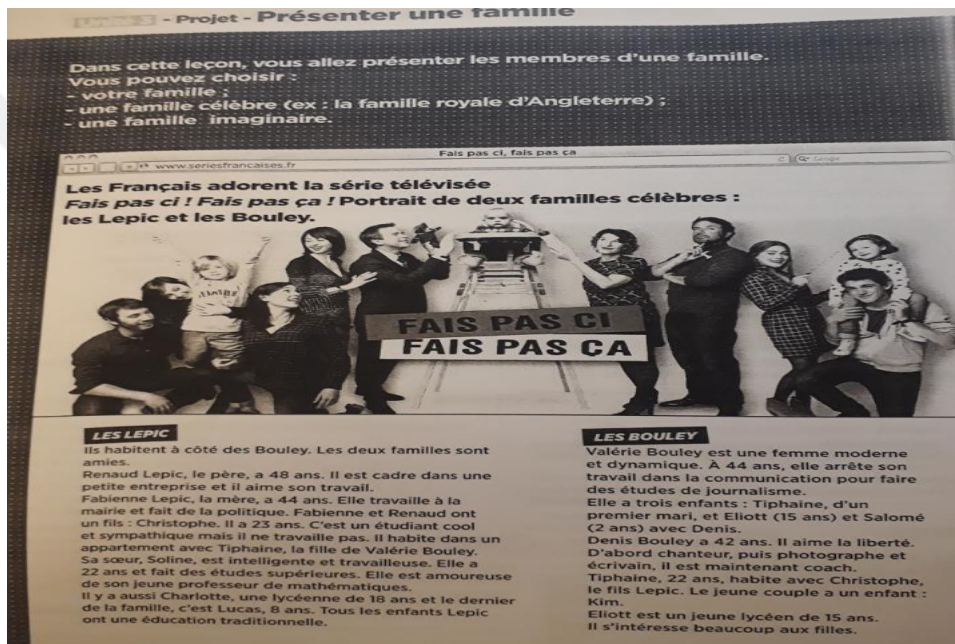
Là, c'est l'été. Nous sommes en vacances. À midi, nous déjeunons chez Léon pour ses célèbres moules-frites. L'après-midi, nous allons au café Pochevellekeider dans la rue du Chêne. Il y a beaucoup de cafés à Bruxelles. Le soir, nous écoutons de la musique folk dans le parc de l'Atomium.

Ville de Bruxelles

Pays : Belgique
Population (agglomération) : 1,2 million d'habitants
Langues parlées : français et néerlandais

Yukarıdaki konuşma etkinliği otantik bir elektronik posta ve resimlerden oluşmaktadır. Öğrencilerden seçtikleri favori bir şehri ya da kendi yaşadıkları şehri power point, resimli afişler kullanarak tanıtımları istenmektedir. Dokümanda yer alan elektronik postada bir Avrupa başkenti olan Brüksel'in tanıtımı verilmiştir. Bu otantik örnek sayesinde öğrenciler kendi tanıtımları için benzer kalıpları kullanma imkânı bulmaktadırlar.

5.2.2.4.2 Etkinlik-2 Bir aile tanıtmak

Bu etkinlikte ise Fransız dizilerine damgasını vurmuş « Fais pas ci ! Fais pas ça ! » adlı dizinin iki meşhur ailesi “Les Lepic ve Les Bouley” den tanıtım kesitleri verilmiştir. Bu tanıtım kesitlerinden hareketle öğrencilerden aile bireylerinin tanıtımını yapmaları beklenmektedir. Söz konusu otantik dokümandan hareketle öğrenciler Fransız dizileri hakkında bilgi edinmektedirler.

5.3 TENDANCES KİTABINDA ELE ALINAN OTANTİK DOKÜMANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yaptığımız inceleme sonucu Tendances ders kitabında kullanılan otantik dokümanların dört temel dil becerisine hitap eden ders materyali özelliğini taşıdığını söylemek mümkündür. Kitapta kullanılan otantik dokümanlar hedef dil Fransızca'yı öğrenen

öğrencilere sistematik bir şekilde Fransız kültürünü aktarmaktadır. Otantik dokümanların içerik ve çeşitlik açısından Yeni Hitit ders kitabına göre daha kapsamlı olarak hazırlandığını görmekteyiz.

Kitabın yabancı dil eğitim-öğrenim faaliyetlerine en güncel katkısı olarak otantik senaryolarla hazırlanmış sitcom türü videoları gösterebiliriz. Bu videoların A1-A2 Fransızca'yı seviyesinde öğrenen öğrenciler göz önüne alındığında, dinleme becerisi çalışmalarını kolaylaştırdığını, görsel olduğu için daha fazla akılda kalıcı özelliği taşıdığını söyleyebiliriz. Dinleme etkinliklerinde etkinliklere genelde boşlukları doldurma, eşleştirme ya da kısa cümlelerle cevap beklentisine girilmiştir.

Yeni Hitit ders kitabında olduğu gibi seçilen otantik dokümanlar gerçek hayatta sıkça karşılaşılabilecek durumlardan seçilmiş, öğrencilere yaşam becerisinde katma amacı güdüldüğü görülmektedir. Otantik doküman kullanımının dil becerilerine eşit bir şekilde dağıldığını gözlemek mümkündür. Okuma metinlerine göz attığımızda metinlerin neredeyse tamamının otantik dokümanlardan seçildiğini görmekteyiz. Ayrıca seçilen metinlerin alt köşesinde metnin kaynağı ve yazarı hakkında referans bilgileri de yer almaktadır. Böylelikle kitabın öğrencilere güven uyandıran bir yönü ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan kitap 2016 yılında basıldığı için günümüz güncel hayatın izlerini de kitaba yansımaları görmekteyiz. Örneğin gençlerin çok ilgisini çeken sosyal medyalar, güncel dizi kesitleri, konserler ve teknolojik gelişmeler otantik dokümanlar aracılığıyla başarılı bir şekilde kitap kullanıcılarına sunulmuştur. Fransız kültürünü yansıtan öğeler birkaç etkinlik ile sınırlı kalmamış, tüm etkilere serpiştirilmiştir. Etkinliklerde kullanılan yönergeler görsel logolarla desteklenmiş, oldukça net ve anlaşılır düzeydedir. Tendances ders kitabını kullanan Bilkent Üniversitesi öğretim görevlileriyle yaptığımız görüşmelerde otantik doküman konusunda yaptığımız tespitleri doğrulamışlar, dil becerilerini geliştirdiklerini vurgulamışlardır.

6. BÖLÜM: OTANTİK DOKÜMAN SINIF İÇİ UYGULAMA ETKİNLİKLERİ

Tezimizin bu bölümünden otantik dokümanlardan oluşturulmuş ders materyallerinden hareketle yabancı dil Türkçe sınıf ortamında uyguladığımız ders etkinliklerinin dil becerilerine sağladığı katkıları ele alacağız. Söz konusu uygulama etkinlikleri Charles de Gaulle Lisesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere uygulanmıştır. Uygulamalara A1 ve A2 dil seviyesinde toplam 31 öğrenci katılmıştır. Etkinlikler dört temel dil becerileri ve sözlü iletişim becerilerine göre hazırlanmıştır.

Seçilen otantik dokümanların bir kısmı Yeni Hitit İçin Türkçe ders kitabından bir kısmı da güncel hayatın içinden seçilmiş durumlardan hareketle hazırlanmıştır. Uygulamalardaki amaç otantik dokümanların öğrencilerin dil becerilerine katkısını ölçmektir. Elde edilen verilen tezimin sonuç kısmının temel verilerini oluşturmaktadır. Uygulama etkinliklerin bir kısmı da YDT öğretimine örnek olması açısından tezin ek bölümünde yer almaktadır.

Yaptığımız uygulama etkinliklerine baktığımızda öğrencilerin gayet tatminkâr cevaplar vererek etkinlikleri başarılı bir şekilde tamamladıklarını görmekteyiz. Uygulamalara verilen cevaplar mantıklı ve cümle yapısı olarak seviyelerine uygun bir şekilde tamamlandığını görmekteyiz. Katılımcı sayısına göre etkinlik başarı oranına baktığımızda % 100 başarı olduğunu söyleyebiliriz. Edimbilimsel dilbilimin ürünü olan otantik dokümanların dil becerilerine katkısını görmekteyiz.

Bununla birlikte elde edilen verilerin bazılarında Türkçenin yapısal özelliklerinden kaynaklanan zorluklarından dolayı bir takım imla hatalarını, dil bilgisi eksiklerini veya sözdizimi hatalarını bulunmaktadır. Fakat AOBM metnin de vurguladığı gibi önemli olan “öğrencin hedef dilde iletişime geçip, sosyal bir birey olarak görevler” yapmasıdır. Bu yönüyle otantik dokümanlar hedef dilde görev yapma eylemine çok büyük katkılar sağlamaktadır. Dil becerilerine göre yaptığımız uygulamalardan çarpıcı örnekleri ele alacağız

6.4 UYGULAMA-4 İNCELEYELİM, TANITALIM- TÜRK YEMEKLERİ

Dil becerisi: Yazma

Bu etkinlik Türk yemek kültürünün tanınmış lezzetlerini yansıtan otantik dokümanlardan hareketle yapılmıştır. Uygulama, A2 seviyesindeki lise 1. Sınıf öğrencisi tarafından doldurulmuştur. Yazılı üretime baktığımızda, tümceler son derece anlamlı bir şekilde sıralandığını görüyoruz. Bazı yazım ve dil bilgisi hataları olsa da öğrenci resimlerde gördüğü yemek çeşitlerinin tanıtımını rahatlıkla yapmıştır.

6.5 UYGULAMA-5 İZLEYELİM, DUBLAJ YAPALIM

Dil becerisi: Konuşma

Bu otantik uygulama testinde ise öğrenciler, mutfakta yemek esnasında sohbet eden dört bayanın konuşmalarını sessiz izledikleri videodan hareketle dublaj yaparlar. Uygulama ortaokul A2 3. Sınıf öğrencileri tarafından yapılmıştır. Etkinlik esnasında öğrenciler çok eğlenmişlerdir. Konuşma becerisi başarıyla amacına ulaşmıştır. Aşağıdaki tabloda dublaj etkinliğinin transkriptini görmekteyiz.

İzleyelim, dublaj yapalım- Konuşma transkripti

-Hahaha! Domates sos ister misin?

-Ha evet, evet isterim.

-Tamam

-Ben de istiyorum lütfen

-Tamam

- Şöyle bir, bir kaşık koyalım.

-Tamam

-Teşekkürler.

-Bu sos çok seviyorum.

-Evet çok güzel, ne gibi sos ?

-Domates sos. Hımm. Çok lezzetli. Kaçta aldın?

- 5 lira,

-İyi, iyi çok pahalı değilmiş. Bu yemek çok güzel. Sen mi yaptın?

-Hayır ben bir şey yapmadım. Ben markette aldım,

-Aaa çok iyi. Kaçta aldın ?

-Bir kilo köfte 7 lira ve salata ben yapıyorum.

-Çok güzel salata

-Sos istiyor?

-Hayır, teşekkür ederim.

-Sen kıyafet nereden aldın?

-Panora' dan aldım.

-Nereden Panora'dan?

-Mango'dan aldım.

-Çok iyi çok iyi gerçekten!

-Teşekkür ederim

-Kaçta aldın?

-70 lira

-Oha pahalı!

-Hakikaten çok pahalı!

-Ama bu kalite!

-Evet doğru.

Uygulamaya katılan öğrencilerin sözlü üretimlerine baktığımızda A2 seviyesine göre oldukça başarılı bir sonuç çıktığını görmekteyiz. Etkinlik esnasında tüm sınıf dikkatli bir şekilde dublaj etkinliği izleyip çok eğlenceli bir seans geçirmişlerdir. Daha önce hiç duymadıkları, görmedikleri otantik bir kesitten hareketle günlük hayat temaları üzerine sohbet havasında dublaj yapmışlardır. Bununla birlikte bir takım “kaçta aldın?” “ben bu sos çok seviyorum” gibi hatalı tümceler kurduklarını görmekteyiz. Eylem odaklı dil yönteminin prensiplerine göz önünde bulundurduğumuzda bu hataların pek de önemi yoktur. Eğer dil seviyeleri B1-B2 düzeyinde olsaydı, tabi ki beklentiler daha yüksek düzeyde olabilirdi.

6.6 UYGULAMA-6 NEREYE GİDELİM? KARARLAŞTIRALIM, KARAR VERELİM

Dil becerisi: Konuşma

Otantik doküman çeşitlerine örnek verdiğimiz bu etkinlik Yeni Hitit ders kitabından alınarak lise 1. sınıf öğrencilerine sınıf ortamında uygulanmıştır. Söz konusu tatil beldeleri olunca öğrencilerin derse katılımı yüksek olmuş, etkinlikten tatminkâr sonuçlar alınmıştır.

Tablo-21 Konuşma Transkripti

Konuşma Transkripti

1.Öğrenci

Merhaba beni 12 yaşımdayım. Türkçe öğreniyorum. Bugün size Bodrum ve Fethiye'den bahsedeceğim. Merhaba Pierre sana Bodrum hakkında görüşlerimi söyleyeceğim. Ben daha önce Bodrum'a gittim. Bodrum'da yapacak çok aktivite var. Mesela, pazara git, plaja gidebilirsin. Akşam kaledede konser var. Sokaklar çok güzel. Çok güzel foto çekebilirsin. O halde bence sen Bodruma git.

2.Öğrenci

Merhaba benim adım Nadia. LCDG Ankara'da Türkçe öğreniyorum. Merhaba Pierre sana Bodrum hakkında görüşlerimi söyleyeceğim. Ben

6.9 OTANTİK DOKÜMANLARIN ANADİL TÜRKÇE DERSLERİNDE KULLANIMI

Tezimin bu bölümünde otantik dokümanların Türkçeyi anadil olarak öğrenen ilkokul öğrencilerinde yansımalarına ele aldık. Hepimizin de bildiği gibi anadil Türkçe dersleri birçok ders kitabında dilbilgisi odaklı yöntemlerle öğrencilere öğretilmeye çalışılmaktadır. İletişim ya da eylem odaklı görevler ana hedefler olarak karşımıza çıkmamaktadır. Ders etkinlikleri Türkçenin yapısal özellikleri üzerinde şekillenmektedir. Bu sebepten dolayı günümüzde maalesef öğrencilerin birçoğu gelecek hayatta yazılı ve sözlü iletişim becerilerinde sıkıntı yaşamaktadırlar. Örneğin resmi bir kuruma istenen dilekçe yazımında ya da kurum müdürüne gönderilecek resmi bir elektronik posta gönderiminde öğrenciler zorluk çekmektedirler.

Charles de Gaulle Lisesi ilkokul 4. Sınıf öğrencileriyle otantik dokümanlar üzerine yaptığımız uygulamada çok olumlu sonuçlar gözlemlediğimizi söyleyebiliriz. Fransızca yürütülen diğer derslerde öğrenciler otantik doküman kullanımına alışkın olduğu için, Türkçe dersinde hiç zorluk çekmeden kendilerinden istenen yönergelere uygun bir şekilde etkinlikleri yapmışlardır. Etkinlik yönergesi şu şekildedir:

« Gazete, İnternet veya farklı ortamlardan bulduğunuz bir otantik dokümandan hareketle afiş hazırlayıp o dokümana yönelik 5 soru yazın. » Tatil ödevi olarak verilen bu ödevi öğrenciler çok istekli bir şekilde yapmışlar ve sınıf ortamında sunmuşlardır. Sunum esnasında derse katılımın çok yüksek olduğu gözlenmiştir. Öğrenciler, yaşları gereği ilgi odaklarına uygun çok çeşitli otantik dokümanlar hazırlamışlardır.

Elde ettiğimiz sonuçlar bize otantik dokümanların rahatlıkla anadil Türkçe derslerinde de kullanılabileceğini göstermiştir. Burada öğretmenin dikkat etmesi, etkinliğin zorluk seviyesidir. Anadil olduğu için etkinliğe hazırlanan soruların içeriği de yabancı dil Türkçe çerçevesinden farklı olmalıdır.

SONUÇ

Bu doktora tezinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi*” incelenmiştir. Araştırma süresince tezimin temelini oluşturan aşağıda belirttiğimiz sorularını cevabı aranmıştır:

- Otantik dokümanlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ne kadar kullanılmaktadır?
- Otantik dokümanlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilerin dil becerilerine katkısı var mıdır?
- Otantik dokümanlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında ne oranda kullanılmaktadır?
- Otantik dokümanlar modern dilbilim ilkelerini yansıtan Yabancı Dil Fransızca ders kitaplarında nasıl ele alınmıştır? Hangi kültürel öğelere yer verilmiştir?

Çalışmamızın sonunda birçok bilimsel teoride uzmanların otantik dokümanların dil becerilerine katkılarından bahsettiğini ve ders materyali olarak çok avantajlı olduğunu savunduğunu gördük. Öğrencilerle yaptığımız uygulama etkinlikleri sayesinde otantik dokümanların dil becerilerine etkileri hakkında somut veriler elde etmiş olduk. Bu uygulamalar bize, otantik dokümanların yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok başarılı sonuçlar alabileceğimizi gösterdi. Oysaki günümüz yabancı dil olarak Türkçe eğitim-öğretim faaliyetlerinde çok az kullanılan bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Birçok yabancı dil Türkçe ders kitabı dil beceri çalışmalarında sınıf için hazırlanmış kurmaca metin ve ses kayıtların ötesine geçmemiş durumdadır. Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında karşılaştığımız temel sorun, ders etkinliklerinin aşırı dil bilgisi odaklı olması ve eylem odaklı yaklaşımın ihmal edilmesidir. Bu sebepten dolayı tezimin alanyazın taramasında dil becerileri ve sınıf ortamında ilgili öğretim yöntem ve teknikleri ele alınmıştır.

Tezimizin birçok bölümünde yabancı dil öğretiminde kullanılan ders materyallerinin dil öğretimin etkili olmasında çok önemli role sahip olduğunun önemini vurguladık.

Özellikle hedef kültürün de öğrencilere aktarılması gerektiği için dil öğretmek amacıyla hazırlanmayan, hedef dilin günlük dilde kullanımlarını yansıtan ve hedef kültürden öğeler taşıyan otantik materyallerin yabancı dil olarak Türkçe sınıfında kullanımı, bize derse olan ilginin arttığını gösterdi. Öğrencilerin derse motive olması, gerçek hayattaki durumları sınıfa taşınması, kültür aktarımına katkı sağlaması ve ilgi çekici olması yönüyle otantik dokümanların dil becerilerine gözle görülür bir şekilde katkı yaptığı, yaptığımız uygulama etkinliklerinde gözlenmiştir. Öte yandan yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarından “Yeni Hitit A1-A2 ” kitabındaki konular ve temalar temel alınmış, Fransızca öğretiminde kullanılan “Tendances A1-A2” adlı ders kitaplarında kullanılan otantik dokümanlar kültürel ve dilbilimsel açıdan detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yaptığımız inceleme sonucu Fransızca Tendances ders kitabında kullanılan otantik dokümanların dört temel dil becerisine hitap eden ders materyali özelliğini taşıdığını söylemek mümkündür. Kitapta kullanılan otantik dokümanlar hedef dil Fransızca’yı öğrenen öğrencilere sistematik bir şekilde Fransız kültürünü aktarmaktadır. Otantik dokümanların içerik ve çeşitlik açısından Yeni Hitit ders kitabına göre daha kapsamlı olarak hazırlandığını görme fırsatını bulduk. Fransızca ders kitabında bulunan otantik dokümanlarla Türkçe kitabında bulunan dokümanlar arasında kültürel farklılıklar dikkatimizi çekmiştir. Örneğin harita kullanımından hareketle hazırlanmış bir doküman Türkçe ders kitabında yer almamaktadır çünkü Türkiye’de harita kullanma kültürü yaygın değildir. Okuma becerisinde Tendances kitabında kullanılan metinlerin tamamı otantik dokümanlardan seçilmiştir. Oysaki Yeni Hitit ders kitabında okuduğunu anlama metinlerin neredeyse tamamı ders için hazırlanmış yapay metinlerden oluşmaktadır.

Tezimizin araştırma sorularına cevap bulma aşamasında uygulama etkinlikleri hazırlanmıştır. Uygulamalar göreve dayalı öğrenme yöntemindeki teknikler ışığında, gündelik hayata dair otantik dokümanlarla dört dil becerilerine yönelik otantik dokümanlar oluşturulmuş ve bunlar Ankara Charles de Gaulle Fransız lisesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A1-A2 seviyesindeki öğrencilere uygulanmıştır. Söz konusu otantik dokümanların bir kısmı Yeni Hitit ders kitabında bir kısmı da gündelik yaşamda sıkça karşılaşılan otantik dokümanlardan oluşturulmuştur. Yaptığımız uygulama etkinlikleri sonuçları beklentilerimizin üstünde çıkmıştır. Otantik dokümanlar dil becerilerine gözle görülür bir şekilde olumlu katkı sağlamıştır.

Tabi ki uygulama testlerinin bazılarında yazım, söz dizimi veya dil bilgisi gibi bir takım hatalar tespit edilmiştir fakat asıl amacın iletişim ve hedef dilde görev gerçekleştirme olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu hataların birincil derecede önemi yoktur. Öğretmen pekiştirici etkinliklerle bu hataları düzeltebilir.

Diğer bir uygulama etkinliği de Türkçeyi anadil olarak öğrenen Charles de Gaulle İlkokul 4. Sınıf öğrencilerine yapılmıştır. Söz konusu uygulamada öğrencilerden seçtikleri bir otantik dokümandan hareketle beş tane soru hazırlayıp, afiş şeklinde sınıf ortamında sunum yapmaları istenmiştir. Otantik doküman kullanımının sınıf ortamında öğrencileri motive ettiği gözlemlenmiştir. Elde ettiğimiz sonuçlar bize otantik dokümanların rahatlıkla anadil Türkçe derslerinde de kullanılabileceğini göstermiştir.

Yabancı dil eğitim öğretim yaklaşımlarının sürekli geliştiği bir çağda, otantik dokümanlar hedef dilde sosyal birey yetiştirmeyi amaçlayan eylem odaklı yaklaşımın ışığında karşımıza kurtarıcı bir can yeleği görevinde çıkmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrencileri eski öğrenci profili gibi değildir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yenilikler görmek istemektedirler. Dil bilgisi odaklı ders kitaplardan hazırlanmış ders etkinlikleri onları motive etmemektedir. Yabancı öğrenciler dersteki kazanımları gündelik hayatta uygulamaya geçirmek istiyorlar zira konuşulan dile hâkim olmadıkları ülkede misafir konumunda ve hedef dili sürekli maruz kalmaktadırlar. Bu sebepten dolayı bir an önce sosyal birey olarak toplumda görevler gerçekleştirmek istiyorlar.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Türkiye’de en fazla iki üç yıl gibi kısa bir sürede bulundukları için ortaokul ve lise çağındaki öğrenciler ders esnasında sıkıcı etkinliklere maruz kaldıkları andan “Türkçe çok zor, anlamıyorum, yapamıyorum” gibi sebeplerle dersten soğuyabiliyorlar. Fakat dertse otantik doküman kullanımı sayesinde, derse olan ilgi arttığını gözlemleme fırsatı bulduk. Özellikle dublaj yapma, radyo yayını, yemek tarifi gibi etkinliklerde öğrenciler derste oynadığını sanarak dolaylı bir şekilde dil becerilerine yönelik kazanımları öğrenmişlerdir.

Son olarak diyebiliriz ki bu tez öğrenciye yol gösterici olduğu kadar yabancı dil olarak Türkçe alanında çalışan öğretmenler içinde somut bir kaynak niteliği taşımaktadır. Tezin farklı bölümlerinde kullanılan otantik dokümanlardan hazırlanmış etkinlikler

sınıf ortamında kullanılabilir ya da öğretmenler için fikir kaynağı olabilir. Otantik dokümanlar hayatın bizzat kendisidir. Eğer ders ortamında öğrencileri gerçek hayatın içine dâhil edebilirsek, o öğrencileri birer sosyal birey olarak toplumda farklı durumlarda görebiliriz. Dilbilgisi ve yapay metinlerin arasına sıkışıp kalmış bir öğrenci okyanusta yönünü kaybetmiş bir gemi gibidir.

KAYNAKÇA

- Avrupa Konseyi, (2006). *Avrupa Dilleri İçin Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme*, Çev.:Demirel, Ö., v.d., Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Aksan, D. (1999). *Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Ankara
- Aldyab, A. (2017). Special Issue on the Proceedings of the 2nd IECSES Conference, 2017- Antalya/TURKEY
- Alpar, M. (2002). *L'étude des documents authentiques dans l'approche communicative: Archipel (I-II), Libre écahnge (I-II) et Tempo (I-II)-* Yayınlanmamış doktora tezi-Gazi Üniversitesi- Gazi Eğitim Bilimleri Enstitüsü-Ankara
- Aslim-Yetis, V. (2010).Le document authentique : un exemple d'exploitation en classe de FLE. *Synergies Canada*, No 2
- Austin, J.L. (1970). *Quand dire c'est faire*. Paris: Editions du Seuil.
- Atasever, F. (1988).Değişen Sınıf İçi Ortamları ve Şarkılarının Yabancı Dil Öğretiminde Araç Olarak Kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara, no:3*
- Berardo, S. A. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The reading matrix*, 6(2), 60-69.
- Boran, G. (2003). Pragmatics in EFL Teaching. *Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*.15, Konya s.139-154.
- Boyacı Dilek Belet, Ş, Güner, M. (2015). *International Periodical for the Languages*,

Boyson-Bardies, B. (1996). *Comment la parole vient aux enfants*, Odile Jacob Ed. Paris.

Branden, Kris V.(2006). *Tasked-based Language Education: From theory to practice*. Cambridge University Press.

Bronckart J.P., Bulea E. et Pouliot M. (2005). *Repenser l'enseignement des langues: Comment identifier et exploiter les compétences?* Villeneuve d'Ascq: Presses universitaires du Septentrion.

Colette, G et al. (2016). *Tendances Methode de français A1*. Paris: CLE International.

Coşkun, O. (2017). Yabancı Dil Öğretiminde Eylem Odaklı Yaklaşım. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları, Güz, 2017; (16) 83-101*

Cuq, J.P et Gruca I. (2003). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Grenoble : Pug, coll. FLE

Council of Europe, (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge: Cambridge University Press. Available at www.coe.int/portfolio, section CERF AND RELATED DOCUMENTS.

Courtyllon, J. (2003). *Elaborer un cours de FLE*. Paris, Hachette.

Dale, E. (1969). *Audio-visual methods in teaching* (3rd ed). New York: Dryden.

Daley, Barbara J. (2001), "Learning and Professional Practice: A Study of Four Professions", *American Association for Adult and Continuing Education, C. 52, S.1, s. 39 -54*.

Demirel, Ö. (2007). *Yabancı Dil Öğretimi*, 4. Baskı, Ankara: PegemA.

Germain, C. (1993). *Evolution de l'enseignement des langues : 5000 ans d'histoire*, Paris, Clé International, coll. Didactique

Gökdemir, F. (2014). *İngilizce okutmanların İngilizce dil öğretiminde otantik materyallere karşı tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Çağ Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü-İstanbul

Demircan, H. (2004). *Otantik materyallerin İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen lise düzeyindeki öğrencilerin iki dilbilgisi konusundaki başarı, hatırlama ve görüşleri üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi- Orta Doğu Teknik Üniversitesi—Sosyal Bilimler Enstitüsü- Ankara

Ekmekçi, Ö. (1983). Yabancı Dil Eğitimi Kavram ve Kapsamı. Türk Dili Dil Eğitimi Özel Sayısı XLVI (378-380)

Günday, R. ve Aycan, H. (2016). “Öğrenme Kuramları ve Flanet Fle ve English Page Adlı Yabancı Dil Eğitimi Sitelerinde Beceri Geliştirme Etkinlikleri”, *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:15, Temmuz 2016, 443-462.

Güneş, F. (2011). Dil Öğretim Yaklaşımları ve Türkçe Öğretimindeki Uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute Yıl/Year: 2011. Cilt/Volume: 8.Sayı/Issue: 15, s. 123 - 148*

Güzel, B. (2015). International Journal of Languages' Education and Teaching ISSN: 2198 – 4999, Mannheim – GERMANY UDES 2015 p. 317-32

Herod, L. (2002). *Adult learning from theory to practice*. Heinle and Heinle Publishers. Heinemann.

Hasekioğlu, I. (2009). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük bilgisi öğretimi - Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe 1 serisinde sözcük öğretiminin değerlendirilmesi ve sözcük öğretimi için uygulama örnekleri*-Yayınlanmamış yüksek lisans tezi- İstanbul Üniversitesi

- Işık, S. (2014) *Türkçe Eğitiminde Araç Metin Olarak Tiyatro Eserlerinin Önemi Ve Dil Becerilerini Geliştirmedeki Rolü*. Yayınlanmamış master tezi. Gazi Eğilim Bilimleri Enstitüsü. Gazi Üniversitesi- Ankara
- İlter, B.G. (2002). *Oluşturmacı yaklaşımla İngilizce yazma becerisinin öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- İşisag Uluç, K., Demirel, Ö. (2010). Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin Konuşma Becerisinin Gelişiminde Kullanılması.' *Eğitim ve Bilim*, 156, 2010, 190-204.
- Kıvrar, S. (2000) "Hızlandırılmış Öğrenme Metodu ile Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi", *Uluslararası Dünyada Türkçe Öğretimi Sempozyumu*, Ankara: Ank. Ü. TÖMER.
- Kılıçkaya. F. (2004). Authentic materials and cultural content in EFL classrooms. *The Internet TESL Journal*,
- Korkut, E. (2004). *Pour apprendre une langue étrangère*.Ankara, Pegem A Yayıncılık. Paris, Hachette-Paris, CNDP.
- Kurt, C, vd. (2008a) *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe (Temel Düzey) Ders kitabı*, ed. Engin Uzun, Ankara, TÖMER Ankara Üniversitesi Basımevi
- Kurt, C, vd. (2008b) *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe (Temel Düzey) Öğretmen Kitabı*, ed. Engin Uzun, Ankara, TÖMER Ankara Üniversitesi Basımevi
- Laniro, S. (2007). *Authentic materials*. M. A. Corley ve P. Esra (Eds), Professional Development Fact Sheet, American Institutes for Research.
- Lüleci, M. (2010) Gerçek'leşsek de mi, Öğretsek? Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Otantik Malzeme. III. *Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu*. Hacettepe Üniversitesi

Maxwell, H.C., Phelps, L.A., Braden, J. ve Warren, V. (2000). Schools of authentic and inclusive learning. Research İnstitute On Secondary Education Reform (Rıser) For Youth With Disabilities Brief.

<http://archive.wceruw.org/riser/brief%201.pdf> adresinden edinilmiştir.

Martinez, P. (1996). *La didactique des langues étrangères, Que-sais-je?* Paris : PUF, Collection, No: 3199.

McGrath, I. (2002). *Materials Evaluation and design for language teaching*. Edinburgh: Edinburgh University Press Ltd.

Onursal ,İ. (2005). *Les apports de la linguistique à l'enseignement du FLE et à l'enseignement de la linguistique*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi- Ankara

Otte, J. (2006). Real language to real people: a descriptive and exploratory case study of the outcomes of aural authentic texts on the listening comprehension of adult ESL students enrolled in an advanced ESL listening course. *Dissertation Abstracts International*.

Özdemir, E. ve Binyazar, A. (1998). *Yazma Öğretimi Yazma Sanatı*. İstanbul: Papirüs Yayınları.

Özdemir, S. ve Yalın, H. I., (1998), *Her Yönüyle Öğretmenlik Mesleği*, Ankara

Peacock, M. (1997). The effect of authentic materials on the motivation of EFL learners. *ELT Journal*, 51(2), 144-156.

Polat, Y. (2010). *Yabancı dil öğretiminde söz edimleri*. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Puren, C. (1988). *Histoire des Méthodologies de l'enseignemet de langues*, Cles International, Paris.

Puren, C. (2004). *L'évolution Historique Des Approches En Didactique Des LanguesCultures ou Comment Faire L'unité Des «Unites Didactiques»*, Congrès Annuel de l'Association pour la Diffusion de l'Allemand en France (ADEAF), École Supérieure de Commerce de Clermont-Ferrand, 2-3 Novembre 2004, France.

Richards. C. & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching* (Second Edition). Cambridge: Cambridge University Press.

Richards, Jack C. (2006) *Communicative Language Today*. Cambridge University Press.

Scrivener, J (2005). *Learning Teaching*. Macmillan Publishers.

Tagliante, C. (1994). *La classe de langue*. Paris, Cle International.

Tagliante, C. (1994). *La classe de langue*. Paris, Cle International

Tarcan, A, (2004). *Yabancı Dil Öğretim Teknikleri*. Nobel Yayıncılık, Ankara.

Telc Language Test, (2013). *Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Öğrenim, Öğretim Ve Değerlendirme*. Avrupa Konseyi/Modern Diller Bölümü

Temizyürek, F, Birinci, F (2016). Yabancı Dil öğretiminde Otantik Materyal Kullanımı. *Batın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Cilt5, Sayı1, s. 54.62, Şubat*

Topçu Tecelli, N. (2009). La compétence de communication écrite en FLE à l'ère de l'internet (İnternet Çağında Fransızca Öğretiminde Yazılı İletişim Becerisi), *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı 37, 149-158*.

Tüm, G. (2016). Yabancılar Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme Etkinliklerinin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma-

International Journal of Languages' Education and Teaching ISSN: 2198 – 4999, Doi Number: 10.18298/ijlet.603 Year 4, Issue 2, August 2016, p. 125-142

Uslu, Zeki (2005). Edimbilim ve Yabancı Dil Öğretimine Etkileri. *Dil Dergisi (A.Ü.Tömer)*, 127, 35-44

Vigner, G. (2001). *Enseigner le français comme langue seconde*. Paris, Cle International.

Yabancılar İçin Türkçe, TÖMER. (2014) Gazi Üniversitesi TÖMER- Ankara

Yetişkinler İçin Avrupa Dil Portfolyosu, TÖMER (T.Y). Avrupa Dil Portfolyosu: Onaylı Model No: 56.2004<http://www.coe.int/portfolio>

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
Türkiyat Araştırmaları ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih:27/12/2018

Tez Başlığı / Konusu: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır,
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

27/12/2018
Tarih ve İmza

Adı Soyadı:	Emrah GÖÇMEN
Öğrenci No:	N14145783
Anabilim Dalı:	Türkiyat Araştırmaları
Programı:	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Statüsü:	☐ Y.Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

Prof. Dr. Mümtaz KAYA

(Unvan, Ad Soyad, İmza)

Telefon: 0-312-2976771

Faks: 0-3122977171

E-posta: turkiyat@hacettepe.edu.tr

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
ETHICS BOARD WAIVER FORM FOR THESIS WORK**

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
Turkish Studies TO THE DEPARTMENT PRESIDENCY**

Date: 27 /12/2018

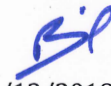
Thesis Title / Topic: The Use of Authentic Documents in Teaching Turkish as a Foreign Language and its Effects on Language Skills at A1-A2 Level

My thesis work related to the title/topic above:

1. Does not perform experimentation on animals or people.
2. Does not necessitate the use of biological material (blood, urine, biological fluids and samples, etc.).
3. Does not involve any interference of the body's integrity.
4. Is not based on observational and descriptive research (survey, measures/scales, data scanning, system-model development).

I declare, I have carefully read Hacettepe University's Ethics Regulations and the Commission's Guidelines, and in order to proceed with my thesis according to these regulations I do not have to get permission from the Ethics Board for anything; in any infringement of the regulations I accept all legal responsibility and I declare that all the information I have provided is true.

I respectfully submit this for approval.

27/12/2018
Date and Signature

Name Surname: Emrah GÖÇMEN
Student No: N14145783
Department: Turkish Studies
Program: Teaching Turkish as a Foreign Language
Status: ☐ Masters ☐ Ph.D. ☐ Integrated Ph.D.

ADVISER COMMENTS AND APPROVAL

Prof. Dr. Mümtaz Kaya

(Title, Name Surname, Signature)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
Türkiyat Araştırmaları ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 27/12./2018...

Tez Başlığı / Konusu: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 132 sayfalık kısmına ilişkin, 27/12/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 4 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

27/12/2018
Tarih ve İmza

Adı Soyadı:	Emrah GÖÇMEN
Öğrenci No:	N14145783
Anabilim Dalı:	Türkiyat Araştırmaları
Programı:	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Statüsü:	☐ Y.Lisans ☒ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

Prof.Dr. Mümtaz KAYA
(Unvan, Ad Soyad, İmza)

**HACETTEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF TURKISH STUDIES
THESIS/DISSERTATION ORIGINALITY REPORT**

**HACETTEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF TURKISH STUDIES
TO THE DEPARTMENT OF Turkish Studies Institute**

Date: 27/12/2018

Thesis Title / Topic: The Use of Authentic Documents in Teaching Turkish as a Foreign Language and its Effects on Language Skills at A1-A2 Level

According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options stated below on 27.12.2018 for the total of 132 pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is 4 %.

Filtering options applied:

1. Approval and Declaration sections excluded
2. Bibliography/Works Cited excluded
3. Quotes excluded
4. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Turkish Studies Institute Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

27/12/2018
Date and Signature

Name Surname: Emrah GÖÇMEN
Student No: N14145783
Department: Turkish Studies
Program: Teaching Turkish as a Foreign Language
Status: ☐ Masters ☒ Ph.D. ☐ Integrated Ph.D.

ADVISOR APPROVAL

APPROVED.

Prof. Dr. Mümtaz KAYA

(Title, Name Surname, Signature)

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE OTANTİK DOKÜMANLARIN KULLANIMI VE A1-A2 DÜZEYİNDE DİL BECERİLERİNE ETKİSİ

ORIJINALLIK RAPORU

%4

BENZERLİK ENDEKSİ

%3

İNTERNET
KAYNAKLARI

%2

YAYINLAR

%1

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

www.telc.net

İnternet Kaynağı

<%1

2

ijlet.com

İnternet Kaynağı

<%1

3

jllesite.org

İnternet Kaynağı

<%1

4

turkishstudies.net

İnternet Kaynağı

<%1

5

acikarsiv.ankara.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%1

6

www.onlinearabic.net

İnternet Kaynağı

<%1

7

Submitted to Canakkale Onsekiz Mart
University

Öğrenci Ödevi

<%1

8

www.tomer.sakarya.edu.tr